diuidiꝛ: vt legiꝛ in libꝛis ſequētibus. ſic eccleſiaꝫ
ſcindit bereticoꝝ iſania. Deīde ſequũtur libꝛi ſa
lomonis: qꝛ poſt pugnas bereticoꝝ claruerũt in
eccl'a ſanctoꝝ doctoꝝ īgenia. Poſtmodũ ſequiꝛ
liber Job vbi agiꝛ de ꝑſecutionibꝰ ⁊ cõſolationi
bus eius: quia quãtũuis in pace floreat eccleſia.
tentationes tam̃ nõ deſunt ſpiritualiũ aduerſorũ
quoꝝ quãto eſt occultioꝛ pugna tanto difficilioꝛ
eſt. ſed glorioſioꝛ erit acquiſita victoꝛia. ¶ Rur
ſus illud quoqꝫ adyciendũ ē ꝙ ſingulos mēſes
preteritis poſſumꝰ adaptare tēpoꝛibus. Nã ꝑ ia
nuariũ ī quo nouus annus īchoaꝛ tp̄s a diluuio
ītelligiꝛ. vbi mũdus renouaꝛ. Per februariũ in q̊
all'a deponiꝛ. illud tp̄s īnuiꝛ in q̊ vniuerſitas lin
guarũ cõfundiꝛ: Per martiũ in q̊ quadrageſima
ſepius celebꝛat. illud tp̄s accipiꝛ in quo dei popu
lus ī egypto affligiꝛ. Per apꝛilē vbi paſcha cele
bꝛaꝛ vel obſeruaꝛ. illud tp̄s oſtendiꝛ ī quo ppl's
a pharaone liberaꝛ. Per maiũ ī q̊ de penthe. ſolē
niꝫatur. illud tp̄s recoliꝛ ī quo ppl's ī terra ꝓmiſ
ſionis gratulabatur. Junīꝰ ⁊ iulius ī quibꝰ biſto
ria regũ legiꝛ regnũ ſaulis ⁊ dauid cõmemoꝛant
Auguſtꝰ ī q̊ liber ſapīe recitatur regnũ ſapientis
ſalomonis īſinuat. Reliq quatuoꝛ mēſes regna
ꝑ̄ncipalia notant babilonicũ qḋ eſt ī oꝛiente. ꝑſa
rum qḋ eſt ī meridie. grecoꝝ qḋ eſt in aquilone
romanoꝝ qḋ eſt in occidēte. Jgiꝛ biſtoꝛia Job
q̄ legitur ī ſeptēbꝛi ꝑ duas ebdomadas regnum
exp̄mit oꝛientis. Unde ibi diciꝛ erat vir ille ma
gnus īter oēs oꝛientales ⁊ legiꝛ ꝑ duas ebdoma
das: qꝛ regnũ illud durauit ꝑ duas annuales eb
domadas. i. per bis ſeptingentos annos. Tot eiꝫ
anni īueniunꝛ a tp̄e nini a quo regnũ babilonie ī
cepit vſqꝫ ad cirũ regē perſaꝝ ī q̊ defecit. Jn re
liqua p̄te ſeptēbꝛis regnũ perſaꝝ īnuiꝛ quo circa
due biſtoꝛie leguntur eo ꝙ nunc de perſis nunc
de medis reges aſſumebanꝛ. Hiſtoꝛia machabe
oꝛum que legiꝛ ī octobꝛi grecoꝝ ſignificat regnũ
ſub quibꝰ machabei fuerũt afflicti. Per nouēbꝛē
⁊ decembꝛē ī q̄bus ꝓphete legunꝛ regnũ roma
noꝝ ī quo xp̄i religio viget accipiꝛ: ꝓphete ma
xime de xp̄i loquunꝛ cuius natiuitas ē ī fine an
ni ſicut regnum romanoꝛum in fine mundi.

¶ Explicit liber ſextus. Jncipit ſeptimus de ſan
ctoꝛum feſtiuitatibus. Rubꝛica.

POſtquam de di
uinis officys in genē atqꝫ
dñicis ⁊ de feſtiuitatibus
ad dñm ꝑtinentibꝰ in ſpe
cie premiſimꝰ vtile eſt vt
de officys feſtiuitatũ ſan
ctoꝛuꝫ aliqua in bac ſepti
ma p̄te ſubyciamꝰ. Sane eccl'a ſcõꝝ feſta multis
de cauſis celebꝛat. Primo vt eis vicē repēdamꝰ
qꝛ ipſi iam celebꝛant feſtũ de nobis qm̃ gaudiuꝫ
eſt in celo angelis dei ⁊ aīabus ſanctis: ſuꝑ vno
peccatoꝛe penitentiã agente. i. di. qꝛ tua. Secũdo
qꝛ eos bonoꝛando rem nr̃am agimꝰ nã coꝝ feſti
uitas nr̃a eſt. vnḋ apl's. Oīa noſtra ſunt nos aũt
chꝛiſti charitas enī oīa cõīa facit. Tertio vt babe
amus eos īterceſſoꝛes ꝓ nobis. vnḋ legiꝛ ī tertõ
regũ. i. c. ꝙ berſabee q̄ īterpꝛetaꝛ puteꝰ ſatietatis
i. eccl'a triumphans impetrauit filio ſuo regnum
Quarto vt eos imitemur ꝑ coꝝ enī exempla ad
coꝝ imitationē ꝓuocamur. Quīto ꝓpter augmē
tum nr̃e ſecuritatis ⁊ ad ſpei ſubleuationē. ſi eiꝫ
boīes moꝛtales nobis ſimiles potuerũt ita ꝑ ſua
merita ſublimari: ⁊ nos ſimiliter poterimus: qm̃
manꝰ domini nõ eſt abbꝛeuiata. Sexto ꝓpter bo
noꝛem diuine maieſtatis quã illos bonoꝛãdo in
eis bonoꝛamꝰ: ⁊ mirabilē ꝑ̄dicamꝰ q ipſos ſancti
ficauit. Septimo vt viſa coꝝ pulchꝛitudīe ⁊ mũ
dicia cõfundaꝛ bõ de peccatis ſuis: ⁊ terrena cõ
tēnat: ſicut ⁊ ipſi fecerũt. Octaua ⁊ ꝑ̄ncipalis cã ē
qꝛ ſanctoꝝ dies ⁊ anniuerſaria ī coꝝ bonoꝛe no
bis ad memoꝛiã reduciꝛ ꝓpter nr̃am vtilitatem:
qm̃ ī eis bonoꝛamꝰ deũ. Jpſi nãqꝫ cũ ſint ꝑfecte
beati oꝛonibꝰ noſtris nõ īdigent: qꝛ omĩa eis ad
votũ ſuccedũt. imo iniuriã facit martyri qui pꝛo
martyre oꝛat. ex̄ de cele. miſ. cũ marthe. §. pe.
Jo. etiã dam. in li. iiy. c. vy. ponit alias rõnes q̄re
ſancti ⁊ pariter coꝝ coꝛpoꝛa ſiue reliquie debeãt
bonoꝛari: q̄rũ quedã ſumunꝛ quãtũ ad eoꝛuꝫ di
gnitatē: ⁊ q̄dã quãtũ ad coꝛpoꝝ ipſoꝝ ꝑ̄cioſitateꝫ
Dignitas quadruplex ē qm̃ ſũt amici dei fily dei
beredes dei: ⁊ duces noſtri. De ꝑ̄mo Jo. xiy. iã
nõ dico vos ſeruos ⁊c̄. De ſecũdo. Job. i. dedit
eis p̄tãtem filios dei fieri. De tertio Ro. viy. Si
aũt fily ⁊ beredes. De q̄rto ita dicit. Siqs multũ
laboꝛat ducē īuenire q eũ alicui regi moꝛtali ad
ducat: ⁊ ꝓ eo ad ipſuꝫ v̄bũ faciat quanto magis
duces generis bumani q ꝓ nobis ad deũ īterpel
lationes faciũt: bonoꝛãdi ſũt tēpla illis erigendo
⁊ eoꝝ memoꝛiã venerãdo. quãtũ v̄o ad coꝛpoꝝ
coꝝ ꝑ̄cioſitatē manifeſtandũ. ponit etiã quatuoꝛ
rõnes. nã ipſa ſanctoꝝ coꝛpoꝛa fuerũt ꝓmptuaria
dei tēplũ xp̄i alabaſtrũ ſpũãlis vnguenti: fontes
diuini: ⁊ Auguſtinꝰ addit q̄ntũ. ſ. oꝛganum ſpũs
ſci. Circa p̄imũ dicit. Hi enī ſunt ꝓmptuaria dei
cenacula ſpũs ſci. De ſecũdo dicit qm̃ ꝑ ītellectũ
ī coꝛpoꝛibꝰ coꝝ babitauit deꝰ. vñ apl's. Neſcitis
qm̃ coꝛꝑa vr̃a ⁊c̄. deꝰ aũt ſpũs ē. Honoꝛanda er
go ſũt animata dei tēpla. Nõ q̄dē declaraꝛ ī edi
ficatione muroꝝ. deꝰ v̄o ī cõuerſatione ſcõꝝ. vñ
ꝑ̄s. Dñe dilexi decoꝛē domꝰ tue. decoꝛē. ſ. quem
ꝑ̄ſtat diuerſitas nõ marmoꝝ ſed gr̃arũ. Circa ter
tiũ dicit ſi enī ex rupe aqua manauit ī beremo ⁊
ex maxilla aſini ſanſoni ſitienti nequaq̄ꝫ incredi
bile eſt ex martyrũ reliquys vnguentũ bñ olens
emanare ſitientibꝰ dei ⁊ ſanctoꝛum virtuteꝫ. Cir
ca quartũ dicit. iſti enī viuētes in veritate cum li
bera pꝛeſentia deo aſſiſtunt: ⁊ fontes nobis ſalu
tares dominatoꝛ xp̄s ſanctoꝛum ſuoꝛum ꝑ̄buit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

reliquias multiformia beneficia irrigãtes. Circa
quintũ dicit auguſtinꝰ in libro de ciuitate dei: nõ
ſũt cõtẽnenda ſed plurimũ reuertenda ſanctorũ
corpora quibꝰ dũ adhuc viuerẽt. ſpũs ſcũs quaſi
quibuſdã organis ad oẽ bonũ vſus ẽ. Vñ aplꝰs
An experimentũ queritis eiꝰ qui in me loquitur
xp̃s. Itẽ ambroſiꝰ in exameron: hoc eſt p̃cioſiſſi
mũ ꝙ homo diuine vocis ſit organũ ⁊ corꝑalibꝰ
labijs celeſte exp̃mit oraculũ. Eſt autẽ q̃druplex
dr̃ia ſanctoꝝ noui teſta. quos ꝑ anni circulũ coli-
mus: ſũt. n. apoſtoli martyres. cõfeſſores ⁊ ꝟgĩes
⁊ hi ſm̃ Rabanũ ꝑ quatuor mũdi ꝑtes ſignificã
tur. per orientẽ apoſtoli. ꝑ meridiẽ martyres. per
aquilonẽ cõfeſſores. ꝑ occidentẽ ꝟgines. Licȝ au
tem feſtiuitates ſanctoꝝ celebrãde ſint: ⁊ in eorũ
memoriã altaria cõſtruẽda: nulli tamẽ eoꝝ vł ẽt
angelis. ſed ſoli deo ſacrificare debemꝰ. Nemo
enim antiſtitũ in locis ſanctoꝝ corpoꝝ aſſiſtẽs al
tari aliquãdo dixit. Offerimꝰ tibi Petre ⁊ paule
aut cipriane: ſed quod offert᷑ deo qui ſcõs coro-
nauit. offert᷑ apud eoꝝ memorias q̃s coronauit:
vt ex ipoꝝ locoꝝ amore maior affectus aſſurgat
ad augendũ charitatẽ in illis q̃d imitari poſſumꝰ
⁊ in illũ quo adiuuare poſſumꝰ. Nec. n. ipſi ſancti
vel angeli exhiberi ſibi volũt ꝙ vni deo ꝑ latriã
deberi norũt. Unde paulus ⁊ barnabas cũ qdaȝ
miraculis ꝑ eos factis cõmoti: ipſis tamꝫ dijs im
molari voluiſſẽt. cõſciſis veſtibꝰ confitẽtes ſe ho
mines mortales ⁊ nõ deos eſſe hoc fieri vetuerũt
Et ſicut in apoc. legit᷑. angelus ioãnem ipm̃ in vi
ſione adorare volentẽ ꝓhibuit dicẽs. Uide ne fe
ceris: frater. n. tuꝰ ⁊ ꝯſeruꝰ fratrũ tuoꝝ ſum: deũ
adora. Iam. n. xp̃s erat ſuꝑ angelos exaltatꝰ. An
tea ꝟo legunt᷑ angeli adorari: ut dictũ eſt in q̃rta
ꝑte ſub quarta ꝑticula canonis ſuꝑ ꝟbo ſuitutis
Et mardocheꝰ naaman noluit adorare: qm̃ ille di
uinã ſibi voluit adorationẽ impẽdi. Honorandi
ſũt ergo ſancti ꝓpt᷑ imitationẽ: nõ adorãdi ꝓpter
religionẽ. honorãdi ſũt charitate: nõ ſeruitute: vt
dictũ eſt ſub dicto ꝟbo ſeruitutis. Tribꝰ ergo de
cauſis ſanctos rogamꝰ: ꝓut dictũ eſt in preceden
ti ꝑte ſub ti. de rogationibꝰ. ¶ Et nota ꝙ ſtando
ſanctos rogare debemus: ut dictũ eſt in ꝓhemio
quinte ꝑtis vbi de reſponſorio agit᷑. Porro dieꝝ
alij ſũt ꝓfeſti. alij feſtiui ſiue ſolẽnes. ꝓfeſti ſũt q
nulla ſpeciali celebritate inſigniti ſũt quaſi procul
a feſto. ¶ Et nota ꝙ hebrei alit᷑ denominãt dies
ſeptimane. ⁊ aliter gentiles ⁊ eoꝝ preſbyteri. ⁊ a-
liter chriſtiani. hebrei denominãt oẽs alios dies
a ſabbato qui apud oẽs p̃cipuꝰ habet᷑. vñ diẽ ſe-
quentem poſt ſabbatũ vocãt primã ſabbati. aliam
ſecundã ſabbati: ⁊ ſic de reliquis. ſeptimã ꝟo diẽ
vocãt ſimplicit᷑ ſabbatũ ⁊ quãdoqꝫ ſabbatuȝ ſab
batoꝝ. Sextã feriã vocãt paſcephe a para q̃d eſt
pre ⁊ ſcephen q̃d ẽ ſtructio quaſi ꝑſtructio ſeu p̃-
paratio: qꝛ tũc iudei p̃parãt cibaria ad opꝰ ſabba
ti. iuxta q̃d eis preceptũ fuerat de manna. ſ. ſexta
die colligatis. ex eo duplũ: qm̃ in ſabbato nõ lice
bat eos cibũ preparare ſicut nec mãna colligere.
Nos ꝟo hoc nomẽ q̃d ẽ cõmune cuilibȝ ſexte fe
rie approp̃amus illi ſexte ferie q̃ eſt ꝓxime ante
paſcha. ꝓ eo q̃d tũc preparatus eſt cibus ſiue man
na: quo ⁊ militãs eccleſia modo: ⁊ triumphãs in
futura requie ꝑfruet᷑. ¶ Et nota ꝙ paraſceue eſt
nomen grecũ: ſed iudei ꝓpter varias captiuita-
tes inter grecos diſꝑſi quedã vocabula a grecis
ſumpſerũt: ut paraſceue ⁊ ſynagoga ⁊ alia q̃dam
Gentiles aũt taȝ vulgus q̃ʒ philoſophi denominãt
dies a planetis. Unde ſm̃ eos prima dies dicit᷑
dies ſolis. ſecũda dies lune ⁊c̃. q̃ noĩa ſacra ſcri-
ptura nõ recipit: licet hodie vulgari vſu teneant᷑
de hoc dicet᷑ in parte octaua vbi aget᷑ d̃ ſeptima
na. Nempe vulgus ideo ſic eos denominabant
quia ſolem. lunam. marthem ⁊ alios planetas a q
bus dies denominabãt deos eſſe credebãt. Phi
loſophi vero ideo qꝛ hec ſũt noĩa planetaꝝ: ex q̃-
rum motibꝰ ⁊ naturis oĩa ſui vegetationẽ ſcd̃m
illos trahũt. Xp̃iani ꝟo duos dies tanq̃ ꝓprijs
deſignãt noĩbꝰ. Nã ſabbatũ ſimpliciter ſabbatuȝ
vocãt: ꝓpter auctoritatẽ hebraici ſermonis: ⁊ ſe-
quentem diẽ dominicã vocãt ꝓpter ſui primatũ
de quo iam dicetur. Uel quia ſic in apoca. vocat᷑
vbi dicit᷑. Ioãnes dominica die poſt miſſarũ ſo-
lennia deſcendit in defoſſum ſupulture ſue locũ
Poſſet etiã dies dominica prima feria appellari.
diem ꝟo poſt dominicã ſequentẽ appellabãt ſe-
cundã feriã: aliaȝ tertiã feriã: ⁊ ſic de alijs diebus
vſqꝫ in ſabbatũ: Interp̃tatur enim feria q̃ſi dies
ſolẽnis a feriendo dicta. vnd̃ prima dies ſeptima
ne ſolẽnis eſt. Uocãtur ergo ferie a feriendo: qꝛ
toto tẽpore a vicijs feriare. i. vacare debemꝰ: nõ
ꝙ ſit a neceſſarijs vite operibꝰ feriãdum. Ut di
cunt᷑ a fando. i. loquendo: qm̃ ſicut legit᷑ in Gen̄:
Dominꝰ dixit ⁊ facta ſũt. Siquidẽ btũs ſilueſter
nolens imitari iudeos qui dicũt prima ſabbati ſe
cunda ſabbati. nec gentiles qui dicunt dies ſolis
dies lune ⁊c̃. adinuenit hoc nomen feria. In fine
tamẽ ſeptimane ſeruauit ſabbatũ ꝓpter p̃miſſaȝ
rõnem. vel ꝓpter figuraȝ: qꝛ ſabbatum interp̃tat᷑
requies: qꝛ tunc dominꝰ requieuit ab omni oꝑe
quod patrarat. vnde ⁊ nos per totã ebdomadaȝ
ideſt ꝑ totum tẽpus vite noſtre quod ꝑcurritur
per ſpaciu ſeptem dieꝝ. debemꝰ laborare ⁊ niti ſũ
mo conamine ut ad requiẽ ⁊ beatitudinẽ perue-
niamus. Dies ergo tripliciter denominant᷑. p̃mo
ſcd̃m ſe: ut dies lune. dies marthis ⁊c̃. ſecũdo iu
xta vſum eccleſie: ut prima feria. ſecũda feria ⁊c̃:
tertio ſm̃ mẽſes. ⁊ hoc tripliciẽ. primo modo kał.
pridie kał. iij. kał. Secũdo mõ idus. pridie idus
tertio idus. Tertio mõ nonas p̃die nonas. tertio
nonas. Dominica ꝟo dies primatũ obtinet: ⁊ ma
ior eſt int᷑ alios dies: qꝛ xp̃s annũciatus fuit: ⁊ re
ſurrexit: ⁊ in apoſtolos ſpiritũ ſanctũ miſit: ⁊ deꝰ
mũdi. i. celum ⁊ terrã in illa fecit. ⁊ i eodẽ quoqꝫ
die ut dr̃ mũdus diſſoluet᷑. Dicit᷑ aũt dñica ꝓpt᷑
gaudiũ dñice reſurrectõis q̃d in eo celebramus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

domin⁹ in poſtcōione. Nō vos relinquā orpha
nos. qz igit̄ hec cōcordia fiet iminēte die iudicij
qui etiā electis erit cū timoris: iō hoc officiuz per
tinet ad timorē vel qz timor itroducit charitatez
ſz charitas foris mittat timorē: de pe. diſ. ij. ſicut
ceca. ¶ Et attēde qz ſʒ Aug. i ordine officiorū
iſtoꝝ deſcendēdo cōputam⁹. i ordine ꝟo paſcha
liū aſcendēdo: qz ꝑ hec deſcēſus ſpūſſci ad nos
ꝑ illa nr̄ ad ipſum ſignificat̄ aſcenſus. ¶ Et caue
qz ꝑter ꝑmiſſa officia ad ieiuniū ꝑtinētia: que in
q̄rta ⁊ i ſexta feria ⁊ i hoc ſabbato expoſuimus
alie q̄dē lectōes ⁊ euāgelia i eiſdē dieb⁹ iueniū
tur q̄ forte ſolēnitati magis appropinq̄re vident̄
ſʒ tn̄ hec ⁊ illa gr̄am ſpūs ſci ꝑſonāt ⁊ oꝑationez
vnde q̄dā hodie nō icongrue duas miſſas cele-
brant. vnā i tertia de feſto cū gl̄a i excel. ⁊ credo
aliā i nona de ieiunio ſine gl̄a i ex. i q̄ ſunt cleri
ci ordināndi q̄ merito i hac ebdomada ordinant̄
vt ſci ſpūs dona ꝑcipere mereamur. Et memēto
q̄ i hac die terminat̄ quīquageſima: ⁊ iō hodie
frequētat̄ ⁊ cantat̄ ꝑ graduali all'a: nec flectunt̄
genua ꝑtinet eni ad octauā. Generale q̄dē eſt q̄
q̄tiens i die de tp̄e gr̄e māā laudis aſſumitur: aut
dies ad octauā refert̄ genua nō flectim⁹: ſʒ i orō
nibus ſtātes collatā nobis gr̄am ⁊ cōferendā glo
riam ꝑfitemur: vt cū oli eſſem⁹ ſerui curui nunc
fracto iugo icedam⁹ erecti vt i dn̄icis dieb⁹ ⁊ ſcō
rū natalicijs ⁊ paſchalib⁹ iclinare tam̄ capita poſ
ſumus: vt mulieres deuotas ad monumentum
venientes imitemur.

¶ De die dominica ſancte trinitatis. Rubrica.

IN pleriſq̄ locis in octaua penthe
coſten fit feſtū ſancte trinitatis
Poſtq̄ eni celebrata ē feſtiuitas pr̄is
i natiuitate: qz natiuitas dr̄ feſtiuitas
pr̄is. ⁊ poſtq̄ celebratū ē feſtū filij in paſcha ⁊ fe
ſtum ſpūs ſci i miſſione ipſi⁹ merito i octaua pen
thecoſten fit feſtū eoꝝ ſimul feſtū eoꝝ. ſ. trinitatis
vt oſtēdat̄ q̄ tres ꝑſone ſūt vn⁹ deus: ⁊ hec eſt ꝑ̇
ma cā q̄re celebrat̄ feſtū triū ꝑſonaꝝ diuinaꝝ ſit̄
Secūda cā ē qz ad iuocationē ſcē trinitatis dat̄
i baptiſmo ſpūs ſcūs vt ꝑmiſſuz ē. Tertia cā eſt
vt oſtēdat eccl'a filijs ſuis illū a q̄ ſūt omia bona
cui⁹ hʒ imaginē ⁊ cui⁹ dʒ habere ſimilitudinem
viʒ dei ⁊ ſcē trinitatis quā ſemper laudare debe
mus. ⁊ qz tota itentio ē laudare ipſuz: iō i q̄buſ
dam eccleſijs i ſingulis antiphonis laudū ꝑponi
tur ꝟſicul⁹ q̄ laborē ſignificat ad oſtendendū q̄
toto labore totoq̄ nixu debem⁹ noſ vtere ad lau
dādū deū ⁊ ſanctā trinitatē. ⁊ eodē mō fit i q̄buſ
dam eccleſijs i feſto beate Marie i antiphonis
laudū ꝑ eo: qz ipſa ſe totā vertit i laudē dei. vn̄ō
tūc i euāgelio dr̄. Maria aūt cōſuabat oīa ꝟba
hec cōferēs i corde ſuo: ⁊ qz ipſa ꝑuilegiata fuit
i virginitate. ipſa eni ē virgo virginū. i antipho
nis q̄s de btō Laurētio ⁊ de btō pe. ⁊ de beato
ſtephano ꝑponunt̄ quidam ꝟſus antiphonis ad
maiorē laborē notādū quē i ſuis martyrijs ſuſti
nuerūt. btūs eni Laurēti⁹ graui⁹ ceteris paſſus
ē. vn̄ btūs ſixtus dicit ei. Maiora tibi debent̄ ꝑ
xp̄i fide certamina. btūs ꝟo Pau. plūs ceteris la
borauit ꝑdicādo: ⁊ beat⁹ Stephan⁹ ꝑ xp̄i fide ꝑ̇
mus martyr extitit. ſʒ i hoc ē dr̄ia: qz i nocturna
libus antiphonis tm̄ de btō Lau. ꝑmittit̄ qz paſ-
ſio ſua de nocte cōſumata eſt. vn̄ dixit mea nox
obſcurū nō hʒ: ⁊ itez: Nō ē iuēta i me iniquitas
⁊ ita apparet q̄ tot⁹ fuit ſacrificiū laudis. Unde
ſemꝑ dicebat gr̄as tibi ago dn̄e. Mane ꝟo cor-
pus ei⁹ cōditū fuit: ⁊ iō tm̄ nocturnalib⁹ ⁊ nō lau
dū antiphonis ꝟſiculi ꝑponūtur. Rurſuſq̄ ver-
ſus laborē ⁊ boni operis fructū ſignificāt: put ta
ctum ē i ꝑhemio quīte ptis. merito i dictorū ſcō
rū natalicijs ſpecialiter ꝑmittunt̄ antiphonis ad
notādū q̄ ipſi excellētius labores ⁊ bonoꝝ ope
rū fruct⁹ ſuis natalicijs ⁊ martyrijs ꝑmiſerunt.
Itē i q̄buſdā eccleſijs. antip. d̄ martyrio beati
Pe. ꝑpoſtere ꝑponūt̄ ꝟſi. iō ipſe petiit vt i cru
ce caput ſuū ad terrā verteret̄. hi aūt ꝟſus tropi
vocant̄ q̄ſi laudes ad antiphonas conuertibiles
tropos eni grece cōuerſio dr̄ latine: qz ergo ſem
ꝑ ſanctā trinitatē laudare debem⁹: iō ad miſſam
dr̄ itroit⁹. Benedicta ſit ſcā trinitas. quē alchui
nus ſumpſit de tobia. xij. poſtmodū ſequit̄ ep'la
de apoca. Uidi hoſtiū apertū i celo ⁊ in circuitu
ſedis. i. eccl'a q̄ ē ſedes domini mare vitreū. i. ba
ptiſmū i q̄ ſubmergūtur oēs egyptij. i. oia pecca
ta. Et nota qz dicit mare vitreū ꝑpt̄ corporis fra
gilitatē ⁊ ꝑſpicuitatē quā recipit i baptiſmo: ⁊ ē
i circuitu qz ad eccl'am venire nō poſſum⁹ niſi ꝑ
baptiſmū. ſequit̄. Simile cryſtallo: qz q̄ ꝑus erāt
aq̄ fluxibiles fiūt ꝑ gr̄am i baptiſmo acceptā fir-
mi ſicut cryſtall⁹ q̄ fit ex aq̄ cōgelata ⁊ diuturno
gelu i naturā lapidis ꝯſolidata. Et hec ē vna cā
q̄re i hac die legit̄ hec ep'la: qz i eo dr̄ de bapti-
ſmo i q̄ ꝑ iuocatōem trinitatis dant̄ ſeptē dona
ſpūs ſci. ſecūda rō ē qz in ea iuitamur ad laudes
trinitatis cū ibi ſeq̄t̄ q̄ aialia plena oculis ante ⁊
retro. i. ꝑlati dabāt gl'am ⁊ honorē ⁊ benedictio
nem ſedēti ſuꝑ thronū viuēti i ſcl'a ſcl'oꝝ ſedens
aūt ſuꝑ thronū ē de⁹ trinitatis: vn̄ō ſeq̄t̄. Et ꝑci-
debāt vigintiq̄tuor ſeniores i facies ſuas mittē
tes coronas an̄ eū. hoc ſignificat q̄ oia bona no
ſtra debem⁹ attribuere ei: itaq̄ oē illō ex q̄ mere
mur coronā. ſeq̄t̄: ⁊ nō habebāt requiem dicētia.
Scūs ſcūs ſcūs: ⁊ iō i itroitū ⁊ in alijs officijs to
tiens repetit̄. Bn̄dcā ſit ſcā trinitas: ⁊ ꝑpt̄r hoc
reſpōſoriū ſiue etiā graduale q̄d reſpōdet ep'le ē
Bn̄dict⁹ es dn̄e q̄ ītueris abyſſos. dani. iij. c. ver
ſus ē. Benedicite deū celi. tobie. xii. c. all'a. Bn̄-
dict⁹ es domine ⁊c̄. offer. Bn̄dict⁹ es dn̄e. ⁊ poſt
cōio. Benedicim⁹ deū celi ⁊c̄. tobie. xii. c. euāge.
ē. Erat hō ex phariſeis nicodem⁹ i q̄ habetur de
baptiſmo q̄ i iuocatōne ſancte trinitatis ſcificat
baptizatos. In alijs vero eccleſiis dicit̄ epiſtola.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Gaudete ꝑfecti: que ē .ij. ad Corinth. vlt. c. ⁊ ī alijs
dr̄. Uidi hoſtiū: q̄ ē apo. iiij. ⁊ euāgeliū. Cū vene
rit paclit⁹ Jo. xiiij. c. ¶ Sciendū ē ꝙ hiſtorias d̄
ſancta trinitate: ⁊ de inuētiōe ſcī ſtephani ꝯpoſuit
ſanct⁹ ſtephan⁹ leodieñ. ¶ Rurſuʒ cū Attila rex
qui chriſtianos perſecut⁹ eſt vere oīa volumina
chriſtiane religionis deſtruxiſſet. Alchuin⁹ magi
ſter karoli ⁊ lodouici filij ei⁹. rogatu bonifacij ar
chiepiſcopi magūtini multa de eccleſiaſticis offi
cijs ꝯſcripſit. vnde ⁊ magūtino cōcilio approban
te: ut habeť de con. di. v. in die inſtituit ꝙ a feſto
paſche vſqȝ ad dominicā iſtā tres tm̄ dicerentur
lectiōes: ⁊ hac die de trinitate cātari vſqȝ ad do
minicā ſequētē: ⁊ tūc incipere. Domie in tua mi
ſericordia ⁊c̄. ⁊ cōpoſuit officiū de trinitate: vide
licet reſponſoriū. antiphonas. miſſam ⁊ ſequētia
q̄ oīa obtulit Alexādro pape. Ille ṽo reſpondit
nō eſſe celebrandū feſtū de trinitate ſicut nec de
vnitate. Nā ſingulis dieb⁹ fit feſtū trinitatis ⁊ vni
tatis: q2 ſemp dr̄ Gloria patri ⁊ filio ⁊ ſpiritui ſcō
⁊ ꝑmiſſas hiſtorias ⁊ officiū nō admiſit ex̄ de fe.
c. ij. Uerū ſupueniēte hereſi arriana. ferē fuit fides
trinitatis extincta. ſed hilari⁹ euſebi⁹ ⁊ ambroſi⁹
reſtituerūt. Cōſenſit igiť eadē de cā greg⁹ magn⁹
vt de trinitate ſpecialia cantarem⁹: ⁊ eccleſias in
ipſi⁹ honorē edificarem⁹. Exinde ergo ē ꝙ d̄ hi
ſtoria trinitatis inueniť varia cōſuetudo. Alij nā
qȝ nō vtunť ea: ſequētes reprobatiōeȝ alex. pape
Sed in q̄libet dominica ab octaua penthe: vſqȝ
ad aduentū. cātant in nocturnis nouū reſpōſoriū
de trinitate: niſi feſtū aliq̄d impediat. ut eā ꝯfiteā
tur ꝑ quā ſaluanť. ⁊ in miſſa alleluia cā hilariter
ꝯfitētes: ut dictū eſt ſub quarta pte ſub ti. de al
leluia. Alij ṽo vtunť ea cantātes eā in hac ꝑma
dominica. ſequētes primā inſtitutionē alchuini.
Alij ponūt eā in fine tpis declinatiōis . ſ. in vltīa
dominica: viʒ ante dominicā de aduētu ſequen
tes vltimā probationē gre. Romani ergo nūqȝ
de trinitate celebrāt feſtū: nec etiā octauas faciūt
ſed in prima domica poſt penthe. incipiūt hiſtori
am. Prepate: ſeu de⁹ oiuʒ. Alij ṽo celebrāt ho
die de octaua. ſ. d̄ ſpū ſancto. ⁊ ponūt eādē eplāȝ
⁊ idē q̄d ꝑdixim⁹ euangeliū ꝓpť baptiſmatis ſa
cramentū: ceteris obſeruatis ſicut in die penthe.
Celebrāt aūt octauā ad inſinuāduȝ ꝑfectionē vł
ꝯſūmatiōeȝ opeꝝ ſancti ſpūs. ꝑ ſeptē. n. dies opa
tio gratie ſeptiformis. in octaua ṽo cōſūmatio de
clarať. Et qm̄ octaua redit ad caput: iō oīa ſicut
in die feſto a veſpa in veſperā. in ipſis veſpis et
trib⁹ nocturnalib⁹ pſalmis obſeruāt. De his octa
uis Aug⁹ dicit celebratione octauaꝝ feriaꝝ noui
hoīs celebram⁹. Baptiſm⁹ neophitoꝝ lȝ ī ſabba
to pagať: ad illū tamē baptiſmū ptinet quem apł'i
ſuſceperūt ī die penthe. cui⁹ octaua dies ē dñica
ſequēs. Qui ṽo ponūt hiſtoriā. Prepate. ſeu de
us oiuʒ. meli⁹ faciūt: q2 romanā ſequūť eccleſiaȝ
nr̄e ꝑegrinatiōis recolētes ⁊ ꝑcurrētes hiſtoriaȝ
Nā ꝑ ſeptuageſimā ſignificam⁹ expulſionē gene
ris hūani de patria paradiſi ꝑ q̄drageſimā ſuitu
tem ppl'i ſub pharone. ꝑ paſchā imolationē agni
ꝑ quadragita dies paſchales. q̄draginta ānos in
deſerto. ꝑ rogatiōes. terre ꝓmiſſionis ingreſſiōȝ
ꝑ. vij. dies penthe. in quib⁹ vij. dona diuidūť. ter
re date diuiſionē. ꝑ tpſ q̄d ab hodie ſequiť. ſigni
ficam⁹ ppl'i afflictionē ⁊ gubernationē factā ꝑ iu
dices ⁊ reges: iōqȝ ſequūť q̄tuor libri regū: ꝓut ī
ſequenti ti. diceť.

¶ De ꝑma dominica p⁹ penthe. ¶ Rubrica

HIc dicendū reſtat de pria domica
poſt penthe. q̄ ē vna de princi
palib⁹ dominicis. ⁊ incipit h̄ quartum
tps. ſ. ꝑegrinatiōis: q2 ſum⁹ in via ve
niēdi ad patriā. Sȝ q2 hoſtes habem⁹ priuſqȝ il
luc ꝑueniam⁹. ſ. carnē. mūdū. ⁊ dyabolū: ⁊ iō le
giť de libris regū in quib⁹ agiť de bellis ⁊ d̄ vi
ctorijs: ut inuitemur ad pugnādū fortiť ꝯ hoſtes
ut victoriā habeam⁹: ſicut iudeis de philiſteis: ⁊
tandē gloriemur in celis: q2 nō eſt in nobis tm̄ lu
cta aduerſus carnē: ſȝ etiā aduerſus aereas ptā
tas. vnde prio dicim⁹ in veſperis Benedict⁹ do
min⁹ de⁹ me⁹ ⁊c̄. ⁊ hiſtoria ē De⁹ oiuʒ. ſeu ſcōȝ
roma. ꝑparate. Sed q2 bellū ſine diſcretiōe non
bene geriť: iō ſequēti tpe ſubiūgunť libri ſalomo
nis. Itē q2 inſurgūt vitia ꝯ q̄ neceſſaria ē patien
tia: iō ſubſequenť ſubiūgiť hiſtoria d̄ Job. recte
ergo inuitamur ad pugnā: q2 poſtqȝ digni ſum⁹
in numero iuſtoꝝ haberi ꝑ libꝝ numeri iā ꝑlectā
⁊ in ſtatu ꝑfectionis ꝑ nouā legē. ſ. deutero. in q̄
habeť Diliges dominū deū tuū ex toto corꝺ̄ tuo
⁊ ex tota aīa tua: ⁊ ſum⁹ ſub iheſu ꝑ libꝝ ioſue. ⁊
ſub iudicib⁹. i. ſub ꝑlatis ꝑ libꝝ iudicū: ⁊ ſum⁹ ſi
ne acceptatiōe ꝑſonaꝝ ꝑ libꝝ ruth: q̄ fuit moabitis
reſtat tamē pugnare: q2 tūc magis tentat dyabo
lus: ⁊ ſic ordinanť libri regū in quib⁹ tractať de
bellis ipſoꝝ ad alios libros. Adaptanť etiā ⁊ aliť
prime q̄tuor domice q̄tuor libris regū: ꝓut dice
tur ſub. iij. ⁊ ſub. vij. ⁊ ſub. xv. domicis. Leguntť
aūt in tali tēpore ⁊ poſt miſſioneȝ ſpūs ſancti. et
poſt feſtum trinitatis: quia quādo accepim⁹ gra
tiam ſpūs ſancti extūc ſum⁹ ſimiles deo. ⁊ ꝑ hoc
filij ſum⁹ ſummi regis: ⁊ per ꝯſequēs ſumus re
ges. Unde in apoc. Fecit nos reges ⁊ ſacerdotes
deo ⁊ patri ſuo ⁊c̄. Pe. in canonica. Uos eſtis ge
nus electū regale ſacerdotiū ⁊c̄. ex̄ de ſacra vnc.
ergo cū ſum⁹ reges ⁊ habeam⁹ aduerſarios: nō
reſtat niſi ut regnū noſtrū defendam⁹: q2 ex hoc
nobis inuidet dyabol⁹ q2 ad illud regnū ſum⁹ aſ
ſumpti vnde fuit ipſe deiect⁹. ⁊ iō nobis grauis ī
minet pugna. Nēpe oſtendiť nobis dauid in exē
plū qui vicit per humilitātē ⁊ ꝑ iocūditatē mētis
⁊ vnctus fuit ter. Prima a ſamuele in bethleē in
ſignū regni. ſecūdo ſup domū iuda in regē trib⁹
iuda a viris iuda in ebron. tertio iteꝝ in ebrō ⁊ ī
ꝯfirmatiōe regni ſup totū iſrł'. Sičr nos ſi bñ pu
gnabim⁹ ter inūgemur. ꝑmo ī baptiſmo ī ſignum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

regni. ꝑ.ͦ ī ꝯfirmatiōe. tertio ī paradiſo qn̄ regnū
noſtꝝ ꝯfirmabit̄. ſaul etiā nobis ꝓponit̄ ī exēplū
q ꝑ iobediētiā amiſit regnū. vn̄ nō ſum⁹ iobedi
entes ſic̄ ip̄e fuit ne ꝑdam⁹ regnū eternū. Dauid
aūt fuit humilis ī oīb⁹ opib⁹ ſuis: qđ pȝ: q꞉ cum
ludēt corā archa dn̄i idut⁹ ephot lineo: depoſitꝭ
regalib⁹ veſtib⁹ deſpexit eū michol filia ſaul di
cens ei ꝙ nudat⁹ fuit ſicut vn⁹ de ſcurris: ⁊ ille
rn̄dit. ludā ⁊ viliorfiā an̄ dn̄m q elegit me ⁊c̄. itē
qn̄ venit ad eū nathā ꝓpheta ⁊ redarguit eū de
peccato ſuo publice penituit. Itē iocūditatē mē
tis habuit ⁊ oīa bona a ſe fcā ad deū retulit. vn̄
de eo cātat eccl'a ꝑualuit dauid ī philiſteū ī fun
da ⁊ lapide ī noīe dn̄i ecce exultatio ī deo. nō eī
ī ſe ꝯfidebat. Fūda dauid ē ꝑdicatio ꝑ quā fūdā
ꝑdicatōis eycit̄ diabol⁹ de cordib⁹ hōiuȝ cū per
durā rephenſionē icutit̄ timor ⁊ ꝯcipit̄ pnīa. la-
pis ꝟo dura rephēſio ē. q꞉ ergo huiuſmōi victo
ria habet̄ ꝑ humilitatē: iō ad miſſaȝ icipit itroit⁹
Dn̄e ī tua miſericordia ſperaui: ecce humilitas
dauid exultauit cor meū: ecce mentis iocūditas
ꝑ hec duo vincit̄ pugna: ⁊ q꞉ ille ſol⁹ vicit q nihil
ſibi ſȝ oīa bona ſua deo attribuit ⁊ ſperat ī eo iō
bn̄ ſeqt̄ orō. de⁹ ī te ſperātiū ⁊c̄. poſtea ſeqt̄ epi
ſtola de charitate. De⁹ charitas ē ⁊c̄. i. Jo. iiij. c.
q꞉ ꝑ charitatē reges ſum⁹ ⁊ ꝑ eā facim⁹ bona opa
meritoria regni: ꝑ q̄ regnū nr̄m defēdim⁹ ⁊ ꝯſer
uam⁹. vn̄ ſeqt̄ ī hoc Apparuit charitas dei ⁊c̄. p⁹
de⁹ charitas ē ⁊c̄. ibi etiā oſtēdit̄ ꝙ diligē debe-
m⁹ deū ⁊ ꝓximū. ī euāgelio aūt. Hō qdā erat di
ues. Luc. xvi. c. oſtēdit̄ ꝙ nō debem⁹ diligē diui
tias. ꝑ diuitē q induebat̄ purpura ⁊ biſſo: ⁊ ꝑ pe
nā ei⁹: vt eni dr̄ eccle. v c. qui amat diuitias fru
ctū nō capiet ex eis q amat. ſ. amore libidinoſo.
nāli ꝟo vel caritatiuo pōt: q꞉ diuites cū iuſticia ⁊
bonis opib⁹ nō obiicim⁹. xxx. di. hoc ſcripſimus
habet̄ eni ī euāgelio de mēdico Lazaro. ī cui⁹ ꝑ
ſona icipit graduale. Ego dixi dn̄e miſerere mei
⁊ ſequit̄ ꝟſus de opib⁹ miſericordie. Btūs qui in
telligit ſup egenū ⁊ pauperē. i. itellig t ⁊ ꝓcogitat
illō qđ ē ī egeno ⁊ paupere. ſ. egeſtas ⁊ paupꝑtas
vt ei ſubueniat. dic̄ eni greg. ꝙ debem⁹ eos vo
care patronos ⁊ amicos nr̄os: q꞉ etiā frēs noſtri
ſūt: ⁊ ſic facē nobis amicos de māmona iiquita
tis ⁊ de male acquiſitis: vt cū defecerim⁹ ꝑ mor
tem recipiēt nos ī eterna tabernacula: hoc nō fe
cit diues ille epulo: ⁊ q꞉ ī aliq̄ noluit pauperi ſub
uenire: iō cū eo diſtrictiſſime fecit dn̄s: vt nō poſ
ſet hr̄e guttā aq̄ ad refrigeriū ligue. ⁊ iō ſequitur
all'a. De⁹ iuſt⁹ iu. for. ⁊c̄: poſtea ſequit̄ offer. ī ꝑſo
na mēdici. ſ. itende voci orōnis mee: ⁊ q꞉ nō ob
liuiſcit̄ de⁹ orōnes paupeꝝ. ſequit̄ poſtcōio. nar
rabo oīa mirabilia tua pſal. di. ⁊c̄. ī quibuſdā ta-
men eccleſiis legit̄ hodie euāgeliū. Eſtote miſeri
cordes: qđ ē Lu. vi. c. ⁊ ē ſciēdū ꝙ vrban⁹ papa
qrt⁹ ſtatuit fieri feſtū de corpe xp̄i quīta feria p⁹
hāc dominicā ꝯcedēs magnā idulgētiā tā clericꝭ
officiātib⁹ q̄ȝ ꝑplis venietibus ad diuina: ꝑut in
officio ſuper hoc ordinato habetur.

¶ De ſecunda dominica poſt penthe. Rubrica.

Dictū ē ꝙ ꝑma cā q̄ defēdim⁹ regnū
nr̄m ē charitas q̄ dilatat̄ ꝑ ꝯſide
rationē eternaꝝ nuptiaꝝ: de quib⁹ in
apoc. Beat⁹ qui vocat⁹ ē ad cenā nu-
ptiaꝝ agni. vnđ ī hac ſecūda dominica habet̄ de
huiuſmōi cena ī euāgelio Lu. xix. c. Hō quidā fe
cit cenā magnā: ⁊ vocauit multos: ⁊ miſit ſuos
ſuos hora cene dicē inuitatis vt venirēt ⁊c̄. hora
cene ē exq̄ porta pādiſi apta ē ꝑ xp̄m. ſequit̄ ⁊ ce
perūt oēs ſe ſil' excuſare. nā ꝑm⁹ dixit: villā emi
⁊ neceſſe hēo vidē illā. Secūd⁹ dixit: iuga boū
emi quiq꞉: ⁊ eo ꝓbare illa. Terti⁹ ꝟo dixit: vxorē
duxi: ⁊ iō nō poſſuȝ venire. Domin⁹ ꝟo dixit ad
ſuū. Uade ⁊ ꝯpelle itrare vt dom⁹ mea ipleat̄.
Multos eni cōpellit itrare ꝑ tribulatōes. illi ꝟo
qui vocati fuerāt nō venerūt: q꞉ auari qui ꝑmuȝ
ſe excuſant: ſupple vel guloſi qui ꝑ ſecūdū: ⁊ lux
urioſi qui ꝑ tertiū itelligūt̄: hac cena ſe reddūt ī
dignos. vnde ꝟſus. Uilla boues vxor cenā clau
ſere vocatis. Mūd⁹ cura caro celū clauſere rena
tis. Et q꞉ ī hoc iſti ſe reddūt idignos. iō domin⁹
alios vocat. Q꞉ ꝟo ꝑ cōſiderationē huius cene
dilatat̄ charitas. ⁊ q꞉ dominus ꝓtegit habentes
charitatē: iō icipit itroitus. Factus eſt dominus
ꝓtector meus: ⁊ eduxit me in latitudinem chari
tatis. ¶ Sequit̄ verſus de charitate. Diligaȝ te
domine fortitudo mea ⁊c̄. In oratione ꝟo petit
charitatē ſancti nominis tui ⁊c̄. In epiſtola. No
lite mirari. i. Jo. iii. c. habet̄ de vita eterna ꝑ cui⁹
intuitum amor concipitur: ⁊ ſequitur in fine de
charitate: Filioli non diligamus verbo neq꞉ lin
gua: ſed opere ⁊ veritate. Hec eſt lingua doloſa:
qua dicunt amatores mundi. Rogo te habe me
excuſatum: Dicunt etiam bonis ⁊ ſanctis viris
Rogate pro nobis: ⁊ tamen venire non curant.
Et attende ꝙ duo ꝑmi excuſant ſe. Per ꝑmum
enim ſuperbi intelligunt̄. Per ſecundū omnes
qui delectātur in quinq꞉ ſenſibus corporis. Per
tertiū vero luxurioſi qui ſe non excuſant: q꞉ non
habent cor: ſicut habetur in Oſee. quarto capit.
Fornicatio vinum ⁊ ebrietas auferunt cor. Ma
gis enim abſorbet hominez fornicatio q̄ȝ ſupbia
vel auaricia. Quia ergo vt dictū eſt lingua taliū
excuſantium ſe dicit̄ lingua doloſa. ideo eccleſia
a lingua doloſa petit ſe liberari ī reſpōſorio. Ad
dominū cum tribularer clamaui: ⁊ exaudiuit me
In ꝟ. Domine libera me ⁊c̄. Et quia perfectus ē
qui non peccat in lingua. ideo ſecundo tono cāta
tur. Poſtmodū ſequit̄ alleluia ſimiliter de cha-
ritate. Diligā te domīe fortitudo mea ⁊c̄. Quia
ꝟo conſideratione vite eterne concipit̄ charitas
viſa cena petit conuerti in offertorio. Conuertere
domine eripe. Et quia ibi cantabimus vocaliter:
vt ait caſſiodorus ſup pſalmum. Omnis ſpiritus

laudet dn̄m: nō erit ibi tm̄ cena ſꝫ maxima ſolēnitas. Unde in trenis p̄io ca. vie ſyon lugēt: eo q̄ nō ſūt qui veniāt ad ſolēnitatē. Ideo in poſtcōione ꝓmittit ſe cantaturū ibi dn̄o: dicēs Cātabo domino q2 bona tribuit mihi ⁊ pſallam ⁊c̄.

¶ De dominica tertia. ¶ Rubrica.

T Ertia cauſa quare inflāmamur ad defendēdū regnū noſtrū: eſt ꝯſideratio bn̄uolētie dei: qua nos cuſtodit ⁊ diligent̄ q̄rit: ūñ in euāgello hui⁹ tertie dn̄ice Erāt appropinquātes Luce. xv. c. habet̄. Quis ex vobis hō habēs centum oues. i. āgelos ⁊ hoīes: ⁊ ſi pdiderit vnā. ſ. hoīez nōne relinquit nonagintanouē in deſerto. i. in celo ⁊ vadit querere pditā ⁊c̄. aut q̄ mulier habēs dragmas. x. ſ. āgelos ⁊ hoīes. ⁊ pdit vnā. ſ. hōiez in quo imaginē ſuā depinxerat nōne accēdit lucernā. i. naturā hūanā in qua lumē deitatis poſuit vniendo ſe ei: ⁊ querit diligent̄ donec inueniat ⁊ cū inuenerit cōuocat amicas ⁊ vicinas dicens eis. Cōgratulamini mihi: q2 inueni dragmā quaz perdiderā. Ita dico vobis gaudiū eſt i celis an. dei ſu. v. pec. pe. agen. Ecce quāta eſt bn̄uolentia dei erga nos. Iſta. n. bn̄uolētia accēdit in nobis charitatē. ¶ Quia ℣o ad nuptias eternas nō intrant ſupbi neq3 luxurioſi neq3 auari: ut p̄miſſuz eſt: ideo introitus hui⁹ dn̄ice Reſpice in me ⁊c̄. ⁊ dicit vidi humilitatē meā cōtra ſupbiā: ⁊ laborem meū cōtra luxuriā: q2 inops ⁊ paup̄ ſuz ego cōtra auaritiā. ¶ Et ꝓpt̄ p̄dicta monet nos Pe. ad humilitatē dicēs in epiſtola. i. pet. vlt. c. Hūliamini ſub potēti manu dei ut vos exaltet ⁊c̄. Et poſt ſequit̄: ibi Sobrij eſtote ⁊ vigilate in oronibus: qm̄ ad. v. di. tā. le. ru. cir. q. quē de. Et quia tantā curā hꝫ dn̄s de nobis. Ideo in graduali inuitat nos eccleſia dicēs. Iacta cogitatū tuū i domino ⁊ ipſe te enutriet. ℣ſus Dū clamarē ad dn̄z ex. vocē meā ⁊c̄. ¶ All'a eſt. Dn̄e refugiū. Offer. eſt. Sperēt in te oēs qui te nouerūt ⁊c̄. q2 d̄ ſperantib⁹ in ſe habet curā. Quia ℣o dn̄s no inuenitur niſi quis peniteat. cū ℣o quis penitet ad dn̄m clamat: ideo ſeq̄t̄ poſtcōio Clamabo. ¶ Rurſus hoc officiū ē de penitēte: ſicut apparet ex ipſa cōlone ⁊ ex euāgelio vbi p̄ dauid intelligit̄ quilibet penitēs: ibi d̄r gaudiū ē in celo ſup̄ vno pec. peniten. agen. ⁊c̄. ⁊ ex introitu ⁊ alijs: ⁊ ideo cantat̄ circa feſtū bt̄i Ioh̄. bap. qui legit̄ pp̄l'm ad penitentiam prouocaſſe.

¶ De dn̄ica q̄rta poſt pent'he. ¶ Rubrica.

Q Uarta cauſa qua defendim⁹ regnū nr̄m ſūt opera miſericordie. Uñ i euāgelio Luce. vi. c. qd̄ legit̄ in hac quarta dn̄ica in quibuſdam eccleſijs d̄r Eſtote miſericordes ſic̄ pat vester miſericors eſt. Et poſt ſequit̄. Mēſurā bonam ⁊ cōfertā ⁊ coagitatā ⁊ ſupfluentē dabūt in ſinū vr̄m. ¶ Quia ℣o nō pōt hō opa miſericordie facere niſi prius illuminet̄ a deo: ideo incipit introitus. Dn̄s illuminatio mea: ⁊ q2 p̄ opa miſericordie eſt eccl'ia terribilis ut caſtrorū acies ordinata: ſicut d̄r in canticis canticorū. Sequit̄ ℣ſus: Si exurgāt aduerſum me caſtra nō timebit cor meū. ⁊ ſi exurgat in me preliū ⁊c̄. Poſtea petit i collecta miſericordiā ⁊ gratiā dādi elemoſynas: cū dicat ꝓtector in te ſperantiū de⁹ ⁊c̄. ¶ In epiſtola ℣o Exiſtimo q̄ ē ad Ro. viij. c. oñdit̄ p̄miuz vbi dicit apl's: Nō ſūt cōdigne paſſiones hui⁹ tēporis ad futurā gloriā q̄ reuelabit̄ i nobis. Et p⁹ ſequit̄ Et oīs creatura ingemiſcit expectās reuelationē filiorū dei. Et ut hāc gloriā eccleſia poſſit adipiſci. petit in reſpōſorio veniā de peccatis: ꝓpitius eſto peccatis noſtris dn̄e ⁊c̄. ¶ Sequitur alleluia. In te domīe ſperaui: q2 in ſe ſperātib⁹ ꝓpitius eſt. Uñ p̄s. Qm̄ in me ſperauit liberabo eū. Adaptant̄ etiā iſte quatuor p̄cedētes dn̄ice. quatuor libris regū ſic. In primo. n. libro habet̄ quō dauid inunct⁹ fuit. Uñ in p̄ma dn̄ica incipit introitus. Dn̄e in miſericordia tua ſperaui. Et i reſponſorio habet̄. Et vnxit me vnctiōe miſericordie ſue ⁊ oleo exultationis. Uñ ſequit̄ in introitu. Exultauit cor meū in ſalutari tuo: ⁊ ita oſtēdit ſe vnctū oleo letitie p̄ miſericordiā dei. In ſecundo libro habet̄ quō liberat⁹ fuit ab īimicis ⁊ vnctus his ut haberet latitudinē regni. Uñ in ſecūda dn̄ica incipit introitus. Fact⁹ ē dn̄s ꝓtector me⁹ ⁊ eduxit me in latitudinē: ut late regnarem. In tertio libro habet̄ quō mortu⁹ fuit. Uñ i t'tia dominica vtit̄ eccleſia voce decedētiū dicēſ. Reſpice in me ⁊ miſerere mei: ⁊ in ℣ſu In te domīe ſperaui. In quarto libro habet̄ de ꝓphetis q̄ illuminati ſūt a deo ut viderēt vētura. ⁊ iō in q̄rta dominica d̄r in in itroitu. Domin⁹ illūinatio mea

¶ De. v. dn̄ica poſt pent'he. ¶ Rubrica.

Q Uinta cauſa quā defendim⁹ ⁊ obtinem⁹ regnū nr̄m eſt pax cū inimicis eccleſie. ⁊ paciētia in aduerſis: ad quā inuitat nos beatus Petrus in epiſtola hui⁹ quinte domīce. Omnes vnanimes. i. pe. iij. c. dicēs ⁊ nō reddētes maluz pro malo ⁊c̄. Unde in euangelio habet̄ de rethe petri. Sed multi ſūt qui rūpūt rethe bt̄i petri. i. cōcordiā ⁊ vnitatē fraternā: ⁊ ideo in pſona tollerantiū incipit introit⁹ Exaudi domīe vocē meaz qua clamaui ad te ⁊c̄. ℣ſus eſt. Domin⁹ illūiatio mea ⁊c̄. Illuminat⁹. n. a deo ſaluat̄ ab hoſtib⁹ q2 ſperat in eo. Pro predicta autē pace cū inimicis eccleſie impetrāda orat eccleſia in collecta dicēs Da nobis qneſum⁹ domīe ut ⁊ mūdi curſus ⁊c̄: In aliquib⁹ tamē eccl'ijs d̄r De⁹ q̄ diligētib⁹ te ⁊c̄. ¶ Sequitur euangeliū Luce. v. c. Dū pluri-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Licet autem quedam dominice oībus alijs ſunt
ſuperiores vȝ paſcha ⁊ pēthe. ⁊ hoc ꝓpter reſur
rectionem ⁊ ſpūs ſancti miſſionem. tamē ⁊ qnqȝ
alie ꝑncipales dicunṫ ⁊ ſolēnes ī quibus officia
mutanṫ. ſ. dominica ꝑma de aduētu. dñica ī octa
uis paſche. dominica in octauis penthe. dñica q̄
cantaṫ Letare hieruſalē. ⁊ dominica ī ramis pal
marū. Addūt etiam q̄dam ſextam ſcilȝ qua can-
tatur. Inuocauit me. quedā etiam alie dominice
dicunṫ ꝑuilegiate q̄bus vlȝ hiſtorie ſunt approp̄
ate. ¶ Et nota ꝙ ſunt q̄dam dies ꝑuilegiati ī tpe
quadrageſime. vȝ quatuor quarte ferie. ſ. quarta
feria ī capite ieiuniorū q̄rta feria ſequētis ebdo-
made: ⁊ quarta feria poſt letare hieruſalē: ⁊ q̄rta
feria ante cenā dñi. Item q̄tuor ſabbata vȝ ſab-
batū ꝑoris ebdomade quādo ordines celebranṫ
⁊ ſabbatū q̄rta: ⁊ ſabbatū q̄nte ⁊ ſabbatū in vigi-
lia paſche. Item tres dñice. ſ. Inuocauit me ⁊ le
tare hieruſalē. ⁊ dñica ī ramis palmarū. Itē vna
q̄nta feria. ſ. cene domini. itē vna ſexta feria. ſ. pa
raſceue. itē tota vna ſeptimana. ſ. vltima que ma
ior dicitꝰ ꝓut ſub dominica de ramis palmarum
dcm̄ eſt: de q̄bus ꝑuilegijs ī ſuis locis dcm̄ eſt.
¶ Et nota ꝙ paſcha ⁊ penthe. ſūt ebdomadarie
feſtiuitates: vt dcm̄ ē ī tertia pte ſub ti. de ſeptem
dieb' poſt paſcha ⁊ ſub penthe. Incipit aūt dies
naturalis ſm egyptios ab occaſu ſolis ſiue in ꝑn
cipio noctis: ⁊ durat vſqȝ ad veſperā ſequentis
diei. iuxta illud. Et fcm̄ eſt veſpere ⁊ mane dies
vnus: ſm perſas ⁊ grecos: ⁊ ſm cōem vulgi vſū
īcipit mane ab ortu ſolis: ſm romanos a media
nocte: ſm athenienſes ⁊ ſm arabes ⁊ aſtronomi-
cos a ſexta diei hora quos oīs varie imitamur:
quoniā quo ad celebrationē diuinorū officiorū
īcipit dies ī veſperis: iuxta illud. A veſpere ī ve
ſperā celebrabitis ſabbata veſtra: extra de ferijs
c. i. quo ad treuge obſeruationē ī ortu ſolis: extra
de treu. ⁊ pa: c. i. ff. de iudi. l. more. quo ad contra
ctus īcipit dies ⁊ finit ī media nocte: quo ad eſū
carniū poſt cenā vſqȝ ad diluculū: de cō. di. iiij. ō
eſu. quo ad iudiciū īcipit mane ⁊ terminaṫ ſero ī
fine diei ante noctis tenebras. de offi. deleg: cōſu
luit. ⁊ in auc. de iudi. §. ſedebūt. Cōputatio autē
egyptiorū vera videṫ cū cōtineat ortū ⁊ occaſū
ſignorꝝ. Pōt tn̄ dici ꝙ ſȝ ecclām īcipit media no
cte: q2 tūc verus ſol. ſ. xp̄s ortꝰ eſt: iuxta illō. Duȝ
mediū ſilētiū ⁊c̄. vel vertꝰ ī veſperis: vt ꝑmiſſuȝ
eſt: q2 nox preceſſit dies aūt appropinquauit. Lȝ
aūt naturaliter dies ꝑcedāt noctes tn̄ in nocte pa
ſchali fit ecōuerſo: vt dcm̄ ē ī ſexta pte ſub ti. de
ſabbato ſancto. Solēnes ħo ſeu feſtiui dies ſunt
ī q̄bus a quolibet opere ſeruili iꝰ honorem dei ⁊
ſcōꝝ abſtinēdū ē ⁊ diuinis laudibus inſiſtēdum
Et notandū eſt ꝙ ſolēnitas ē cōiter inſtituta cele
britas ꝓ aliq̄ ꝑrogatiua. Et dr̄ a ſolon qd̄ eſt cōe
vel a ſoluto. i. firmo atqȝ ſolido: q2 ob religionem
mutari nō dȝ. vel dicitꝰ ſolēnitas ex eo ꝙ fieri ſo
let ī anno. Celebritas ħo vocaṫ: q2 ibi nō terrena

ſed ſolum celeſtia agunṫ. ¶ Solēnitas aūt alia
eſt feſtiuitatū alia ſtationū. alia letaniarꝝ. alia ieiu
niorꝝ de quarū ſingulis videamꝰ: Solēnitas fe-
ſtiuitatum que eſt mos ſanctorū pluribus nomi
nibus deſignatur. Vocaṫ eniȝ feſtiuitas feſtum
celebritas: natiuitas natalis: vel natale: ſiue nata
liciū tranſitꝰ ſeu exitus obitꝰ paſſio aſſumptio de
poſitio ⁊ obdormitio. Feſtiuitas dicta ē a feſtis
diebus q̄ſi feſtiditas eo ꝙ in eis ſola diuina res
agitur. q̄bus cōtrarij ſunt feſti ī quibus ius fatur
Dicitꝰ quoqȝ feſtiuitas q̄ſi facti natiuitas. Natiui
tas ꝓprij dicitꝰ feſtū illius natiuitatis que ē ī car
ne ⁊ ī mundo. ⁊ ſm hoc dr̄ tm̄ chriſti natiuitas: ⁊
beate Marie ⁊ bti Iohānis baptiſte quorꝝ tātū
natiuitates ī eccleſia celebrātur. Quare ſancti
dicāṫ ī morte naſci. iā ſequitꝰ ⁊ diceṫ vbi de octa
ua ageṫ. De celebritate iā dcm̄ eſt. Natalis vero
vel natale vel nataliciū dicitꝰ migratio ſanctorū
ab hoc ſeculo: q2 tūc naſcunṫ deo ⁊ celo ad glori
am ea natiuitate que tendit ad vitā eternā. In
differenter tamē iſta accipiunṫ. Trāſitus dicitur
feſtū de morte ſcōrum qm̄ anime illorꝝ a corpori
bus exeūtes ꝑ ignota ſibi: ⁊ diuerſa loca trāſeūt.
xiij. q. ij. tp̄s. vt ꝑ celū aereū ⁊ ethereū ⁊ criſtallū
vt tādem ꝑueniāt ad empyriū. ¶ Et nota ꝙ ma
ius eſt feſtum trāſitus alicuiꝰ ſci q̄ȝ aliquod aliō
de illo diceṫ ſub feſto aſſumptionis. Obitus dici
tur q2 tūc angeli veniūt obuiā aīe. vt legitꝰ de be
ato Martino. Paſſio dicitꝰ q2 tunc maxime cor-
pus patitur: ⁊ etiā anima quando ꝑ violentiā ab
īuicem ſeparanṫ. ⁊ obitus vniuſcuiuſqȝ pōt paſ-
ſio noīari: q2 ſine amaritudine ⁊ ſine violentia q̄
dam nulla anima de corpore tolleṫ. Aſſumptio
ꝓprie dicitꝰ tranſitꝰ beate Marie. Depoſitio ꝓ
prie dr̄ depoſitio bti iohānis euāge. qui vt ꝑmiſ
ſum ē lociī ſepulture viuus itrauit: ⁊ ita ſeipſum
depoſuit. Obdormitio vero dr̄ mors ſcōrū q̄ſi
quies. nā ſicut quis poſt ſomnū integer ⁊ validi
or fit. ſic ſancti ſine difficultate reſurgunt ī corpo
ribus glorificatis: quaſi a ſomno euigilātes. Vn̄
dominus de lazaro mortuo dixit. Lazarꝰ amicꝰ
noſter dormit. xlij. q. ij. tempus. vnde apoſtolus.
Nolimus vos ignorare de dormiētibus ⁊c̄. Se
quitꝰ de ſtationibus videre. Statio aūt ſȝ Iſido
rum eſt obſeruatio ſtatutorꝝ dierū vel temporū
Dierum vt quarte ⁊ ſexte ferie ieiuniū ex veteri
lege preceptū: de qua ſtatione ī euangelio. Ieiu
no bis in ſabbato. i. in quarta ⁊ ſexta ſabbati. Tē
porum ſcilicet que legalibꝰ ⁊ ꝓpheticis inſtitutio
nibus determinatis tēporibus ſtatuta ſunt: vt ie
iunium mēſes quarti quīti ſeptimi ⁊ decimi vel
ſicut in euāgelio dicitꝰ. Dies ille in quibuꝰ ablatꝰ
eſt ſponſus. ¶ Statio quoqȝ vocatur proceſſio
ad aliquā eccleſiā ad exolendum ibi gratias deo
facta. Et dicitꝰ ſtatio: quia tunc ſtātes orare ⁊ deo
gratias ꝑſoluere non flexis genibus debemus:
nec ieiunamus tunc: nec in eis ſupplicationis vo
ces fiunt. que omnia cuȝ veſtibus humilitatis in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

letanijs fiunt. Videntᷣ aūt ſtationes a veteri lege
initiū habuiſſe: qm̄ tūc ppl̄s iudeoꝝ ⁊ etiaꝫ multi
gentiles ↄueniebāt in magnis ſolēnitatibꝰ. ſ. i pa
ſcha ⁊ penthe. ut ibi orarēt in templo ⁊ deo grās
pſoluerent ⁊ offerent: qđ adhuc obſeruat: pſertiꝫ
in italia vbi in ebdomatibꝰ paſche ⁊ penthe. ppl̄s
de opidis ⁊ villis adiacentibꝰ ciuitatibꝰ conuenit
ad eccleſiam epiſcopalem. Alie ſtationes a roma
nis habuerūt initiū qui eas maxie frequentāt: q
cū interceſſionibus ſanctoꝝ quoꝝ ſuffragia iplo
rabant picula euaſiſſent cū pceſſione veniebant
ad eccleſiam illiꝰ ſancti cuiꝰ patrocinio erāt libe
rati. laudes deo cū gratiaꝝ actionibꝰ pſoluentes
Iſidorꝰ dicit i. vi. ethimo. ꝙ ſtatio ex militari ex
emplo nomen accepit: ꝓ eo ꝙ nulla letitia caſtri
obueniente ſtationē cōtriſtatio militum reſcindit
Sūt aūt due ſpecies ſtationū. alie nāqꝫ ſūt gene
rales. alie pticulares. Generales ſūt q̄ in pdictis
duabꝰ ſeptimanis ad matricē eccleſiā fiūt. Par
ticulares ſūt qui in diuerſis eccleſijs fiūt ꝓ predi
cta cauſa. Fiūt etiā quādoqꝫ obſeruatiōis cā nul
la alia cauſa intercedēte: ut cū in feſto alicuiꝰ ſci
ad eius eccleſiaꝫ vadit pceſſio a maiori eccleſia.
Fiūt etiā cū in diuerſis feſtis diebꝰ ad diuerſa al
taria cū proceſſione ob ſanctoꝝ venerationē ve
nimus. Inſtitutio ergo ſtationū ex predictis liq̄t
hoc tamē addito: quoniā ſicut romani ꝓ vitādis
ſuis periculis ſtatuerūt ſuas ſtationes in vrbe: ſic
⁊ alij in ſuis ciuitatibꝰ ob cās ſimiles ſtationes in
ſtituerūt. In diebꝰ aūt ſtationū voces ſeu cātica
letitie cantantᷣ: viꝫ reſponſoria vel antiphone vł
aliquid huiuſmōi. Quādoqꝫ etiā tūc miſſa cele
bratᷣ in eccleſia ad quā vadūt: ⁊ quādoqꝫ nō: ſed
poſt ſtationē finitā redeūt. ¶ Et nota ꝙ pupillus
primo cōuenit in aliqua eccleſia vicina illi in qua
debet eē ſtatio. ut dictū ē in quarta pte ſub ti. de
oratione. Nēpe beatꝰ gregꝰ qui ſtatiōes in vrbe
ordinauit. xx. omelᷣ. euāgelij diuerſo tēpore i illis
dicendas declarauit. alias vo ſtomacho laceſcen
te alijs pnūciandis cōmiſit. De ſolēnitate letani
arum in. vi. pte ſub ti. de rogationibꝰ dictū eſt. ¶
Nota tñ ꝙ ſtationes fiūt ꝓpt pterita picula. Le
tanie vo que rogationes vel ſupplicatiōes interp
tantᷣ fiūt pro periculis euitādis: ut premiſſuꝫ eſt.
¶ De ſolēnitate ieiunioꝝ ⁊ de vigilijs ſanctoruꝫ
dictū eſt in ſexta pte ſub quarta feria q̄rte dñice
de aduentu. Hoc etiā nota ꝙ natale dñi feſtū eſt
patris: qꝛ per eū filiꝰ inotuit mūdo. In hoc. n. ap
paruit charitas dei qđ nobis dedit filiū ſuū. ſicut
dixit beatꝰ ioānes. Feſtū tñ patris feſtū ē filij et
ſpūs ſancti. In hoc. n. ꝙ drᷣ vbū itelligitᷣ patᷣ vbi
⁊ etiā alia rōne: qꝛ. ſ. filius patrē manifeſtauit mū
do. Paſcha vo eſt feſtū filij: qꝛ tūc xp̄s a mortuiſ
reſurrexit ⁊ verꝰ deꝰ apparuit: Et nota ꝙ ſolē
nitas paſche antonomaſice drᷣ ſolēnitas ſolēnita
tum: ſicut dicitᷣ ſancta ſanctoꝝ. ⁊ cantica cantico
rum: eo ꝙ alia ſancta ⁊ alia cantica excedunt. In
de eſt ꝙ oēs dies dominicos reciprocamꝰ. i. oēs

dies dominice ſūt octaue huiꝰ feſti. Drᷣ etiā feſti
uitas feſtiuitatū: tum qꝛ prima eſt oīuꝫ feſtiuita
tum: tū quia oēs hac dominica cōlcare debēt. In
quibuſdā tamē locis quodlibet magnū feſtū pa
cha vocatᷣ quaſi trāſitꝰ: qꝛ đ vicijs ad vtutes trā
ſire debemꝰ. Penthe. ē feſtū ſpūs ſancti ⁊ q̄libet
iſtaꝝ ſolēnitatū ē ſolēnitas totius trinitatis: qm̄ i
diuiſa ſūt opa trinitatis de conſe. di. iij. c. fi. licet
ut premiſſum eſt quelibet iſtaꝝ magis vni q̄ꝫ alte
ri approprietᷣ. ¶ Nō eſt etiā ignorandū ꝙ popu
lus iſrabeliticus tres principaliter celebrat ſolen
nitates. Primū erat dies phaſe ſiue dies azimoꝝ
quod ē paſcha: qꝛ tūc deus eos liberauit a ptāte
pharaonis de ſeruitute egypti: ⁊ a pcuſſione āge
li: linitis poſtibus de ſanguine agni imolati. Nō
enim fuit domꝰ alicuiꝰ egyptij vbi mortui nō ia
cerent: niſi domꝰ iudeoꝝ vbi nullꝰ mortuꝰ ē. Se
cundū erat penthe. qꝛ tūc ſuſceperūt legē: ut dcm̄
eſt in ſexta pte ſub ipſo feſto. Tertiū cenophegia
in ſeptembri: quod ex greco intptatᷣ dedicatio
ſiue fixio tabernaculoꝝ. Populꝰ. n. iſrabeliticꝰ q̄
draginta annis in tabernaculis habitauit: in cuiꝰ
rei memoriā adhuc iudei hoc feſtū celebrāt qua
ſi in tabernaculis degētes. Ceno. n. grece taberna
culum drᷣ. Hec feſta q̄ ſeptē diebꝰ protelebantᷣ: p
cipua dicebantᷣ. ⁊ ſabbatū qđ interueniebat dice
batur ſabbatū ſabbatoꝝ. i. ſabbatū ſanctoꝝ. Veꝝ
⁊ ſupaddiderūt ⁊ alia feſta ob euentꝰ varios. et
encenia qđ celebrabāt hebrei in hieme. ſ. in octo
bri. ⁊ vocabāt encenia nouā dedicationē templi.
Cenon. n. grece dicitᷣ nouū latine. vñ quādocūqꝫ
aliquid nouū fuerit dedicatū encenia vocatᷣ. Nā
⁊ ſiquis noua tunica induitᷣ encenlare drᷣ. Nos āt
duo illoꝝ ſeruamꝰ. ſ. paſcha ⁊ penthe. ſed alia rō
ne quā illi. Ipſi. n. celebrabāt paſcha: qꝛ tūc ab e
gyptiaca ſeruitute liberati ſunt. nos vo qui tunc
per xp̄m redempti ſumus. Illi celebrabāt penth.
qꝛ tūc ſuſceperūt legē. nos vo qꝛ tūc ſpm̄ ſcm̄ ac
cepimꝰ. Itē illi ſuſceperūt legē i tabulis lapideis
ad duriciā cordis notādā extrinſecꝰ ſcriptā: qm̄
vſqꝫ ad ſpūlem littere intellectū nō pertingebant
Sed ſpūs ſanctꝰ datꝰ eſt. lxxij. diſcipulis i corde
digito dei ſpūalē intelligentiā eis dictāte. Ceno
phegia etiā q̄dammō celebramꝰ in aſcēſiōe dñi:
p tabernaculū intelligimꝰ corpus dñi: in quo ſub
hūanitate diuinitas latuit. Iuxta illud ps. In ſo
le poſuit tabernaculū ſuū. Hoc itaqꝫ tabernacu
lum xp̄s in mortali carne nō figebat: qm̄ exulta
uit ut gigas ad currendā viā. diſcurrēs de loco i
locum: ut ſuſceptū myſteriū adimpleret: ſed tunc
fixit ⁊ ſtabiliuit tabernaculū. i. corpus ſuū: cū aſſū
ptus eſt in celū ſedēs ibi ad dextrā dei patris: et
requieſcens in patrimonialibꝰ patris bonis. donec
ponet inimicos ſuos ſcabellū pedū ſuoꝝ. Hec ita
qꝫ tria feſta recte in euāgelio ſpūalitᷣ celebramus
Nā iuxta ps. Xp̄s captiuā duxit captiuitatē: qñ i
paſcha reſurgēs vinctos ſuos eduxit de lacu i q̄
nō erat aqua: aſcendit in altū: cum in aſcenſione

exaltatus eſt ſup celos celoꝝ ad orientem: dedit
dona hominib⁹ cum in penthe. effudit de ſpiritu
ſcõ ſup oẽm carnẽ. Quarto vero feria p⁹ dñicaꝫ
de paſſione eſt de encenyis: ꝑut ibi dcm̃ ẽ i ſexta
pte. Erãt quoqꝫ alie q̃tuor ſolẽnitates nõ tamen
ita ſolẽnes ſicut ꝑcedentes viꝫ ſabbatũ feſtũ clã
goris: feſtũ ꝓpiciationis ꝛ neomenia. Siquidem
apud hebreos neomenia dcm̃ eſt: qꝛ ſm lunareꝫ
curſum mẽſes ſupputabant̃. Mene grece luna
vocat̃: inde neomenia. i. noua luna. Apud nos
vero neomenie ſunt kalẽde. Erãt apud hebreos
ipſi dies kalendatũ. ex legali iſtitutione ſolennes
¶ Sane cõſtantin⁹ ĩpator p̃res tranſmarinas pe
tens iuenit euſebiũ ceſarieñ. ep̃m viꝝ ſanctiſſimũ
cui dixit. Pete a me vñ eccl'a tua ditet̃. Ille ꝟo
reſpõdit. Eccleſia mea ſatis habundet ĩ diuicijs
ſed rogo te vt mittas ꝑ ptes mũdi ꝛ noĩa ſancto
rũ ꝛ tempoꝝ paſſionũ ꝛ ſub quib⁹ ꝛ qualiter ꝛ in
quib⁹ locis paſſi ſũt reſcribas: qð ſcatuꝫ ẽ. Et re-
fert euſebi⁹ ꝙ quolibet anni die plus q̃ꝫ quinqꝫ
miliũ ſcõrum feſta cõcurrũt excepta die kalẽdaꝝ
ianuarij quo itendebãt gentiles epulis ꝛ ſolenni
tatibus nõ ad martyriꝫandũ ſcõs: ꝛ Hiero. dicit
idẽ i epiſtola q̃ ſuo kalẽdario ꝓponit̃. vñ grego.
dicit. Tot⁹ mund⁹ plen⁹ ẽ ſanctis: ꝛ ſimilit̃ hay
mo dixit de angelis ꝙ ſiqs creaturas ſpiritualia
videre poſſet videret eos ebulire i aere ſic̃ mini
mos athomos i ſolis ſplendore. Et nota ꝙ null⁹
aſcribend⁹ ſeu annumerãdus eſt cathologo ſiue
numero ſanctoꝝ niſi ꝑ romanũ põtificẽ: ꝛ niſi fa
cta ꝑus clara fide de illi⁹ vita ꝛ miraculis: ex̃ de
re. ꝛ ve. ſanc. c. i. ex̃ de teſta. venerabili. Dicit̃ aũt
cathalogus vniuerſalis ſmo. a catha qð eſt vni-
uerſale ꝛ logos qð eſt ſermo. Et letania ſiue ka-
lendariũ i quibus enumerant̃ ſci per romanã ec
cleſiã approbati dicunt̃ vniuerſalis ſmo. Ceterũ
ſm decretũ cõcilij affricani. de cõ. di. i. placet. nul
la memoria martyrũ ꝓbabiliter ſiue ſolẽniter ac
cipiat̃ niſi aut vbi corpus martyris aut certe reli
quie ſunt: aut vbi fuit origo habitationis vel poſ
ſeſſionis illi⁹. nã altaria q̃ ꝑ ſomnia ꝛ inanes q̃ſi
reuelatõẽs quorũlibet hõiuꝫ vbicũqꝫ ſtatuuntur
oĩno reprobant̃. Itẽ ſtatutũ ẽ i ꝯcilio aurelian̄. ð
cõ. di. iij. ep̃s. ꝙ ep̃s ſi in ĩfirmitate nõ fuerit ipe
ditus eccl'e cui fuerit ꝓxi⁹ puta ep̃ali: die dñica
deeſſe nõ dꝫ. que aũt feſtiuitates celebrãde ſint
pꝫ ex cõcilio laudun̄. de cõ. di. iij. c. i. ex̃ de fer. c.
ſi. in quo ſic ſtatutũ ẽ. Dies dñi feriãdi ſunt a ve
ſpera i veſperã. Item feſtũ natalis dñi: ſancti ſte
phani: ſancti iohã. euãg. inocentũ: ſancti ſilueſtri
circũci. etheophenie ſiue ephy. paſche cũ tota pre
cedẽti ꝛ ſequẽti ebdomatib⁹. Rogationes cũ tri
bus diebus Aſcẽſio domini. Pẽthe. cũ duobus
dieb⁹ ſequẽtibus. ſci Io. bap. duodeci apoſtolo
rum. ſancti Laurentij: feſtiuitates beate Marie:
oẽs dies dominici: dedicatio ſci michaelis: dedi
catio cuiuſlibet oratorij: feſtũ oĩum ſanctorum:
ſancti Martini. Ille feſtiuitates ſcilicet ſanctorũ
canonizatoꝝ quas ſinguli epi ĩ ſuis eccleſijs cum
clero ꝛ ppl'o decreuerit celebrãdas. Religs ꝟo
feſtiuitatib⁹ q̃ ꝑ annuꝫ ſunt. nõ ſunt ppl'i cogendi
ad celebrandũ ſiue feriandũ nec ꝓhibẽdi. Quot
pſalmos quot rñſoria quot lectiones: ꝛ q̃re in fe-
ſtis dicant̃: dcm̃ ẽ in ſexta parte ſub ti. de noctur
nis. ¶ Quedã aũt feſta dicunt̃ ĩ totũ duplicia q̃
dam ſimpliciter duplicia: ꝛ q̃dam ſemi duplicia.
Dicũtur quedã duplicia ĩ quibuſdã eccleſijs pro
eo ꝙ reſpõſoria tam maiora q̃ꝫ breuia: ꝛ ꝟſus a
duob⁹ cantant̃: ꝛ qꝛ oĩa ĩcipienda a duob⁹ ĩcipiũ
tur: ꝛ qꝛ antiphone ĩ matutinis ꝛ veſperis duplã
tur. dicunt̃ eñi cõplete ꝛ ante pſalmũ ꝛ poſt ſicut
ẽ feſtũ natalis dñi. Sancti ſtephani ꝓthomarty
ris: ſci Io. euãge. circũciſio dñi: epiphanie: puriſi
cationis: annũciationis. reſurrectõis: aſcẽſionis:
penthe. ſci Io. baptiſte: apoſtoloꝝ pe. ꝛ pa. ſancti
laurẽtij: aſſumptionis btẽ Marie virginis: nati-
uitatis eiuſdẽ: ꝛ dedicatõis baſilice. Premiſſa q
dem ſunt maiora duplicia feſta. Minora aũt du
plicia feſta ſunt ſecũda ꝛ tertia feria ĩfra octauas
reſurrectõis. Itẽ ſecũda ꝛ tertia feria infra octa-
uas penthe. Cõmemoratio ſci pauli apoſtoli: octa
ue apoſtolorũ pe. ꝛ pau. ꝛ aſſumptõis: ꝛ qðlibꝫ fe
ſtum quod vnaqueqꝫ eccl'a duplex ordinauerit
celebrari. Semi duplicia aũt feſta ſunt in quibuſ
ꝑmiſſa oĩno nõ obſeruãtur. ſꝫ tm̃ terciũ ſextum ꝛ
vltimũ. Reſpõſoria cãtant̃ a duob⁹ nec ĩcipit̃ a
duob⁹ nec duplãt̃ ãtiphone lꝫ ꝟſus ꝛ breuia reſ
ponſoria a duob⁹ dicant̃: ꝛ ſunt hec ſemi duplicia
ſcõꝝ andree: nicolai: lucie: thome apl'i: inocẽtum
octaua epiphanie: agnetis: ꝯuerſio ſci pauli: aga
the: mathie: cathedra ſci pe. greg. augu. hieroni.
ambroſij: philippi ꝛ iacobi: marci euãgeliſte: iuen
tionis ſcẽ crucis: reuelatõis ſci michaelis: octaua
aſcẽſionis: iohãnis añ portã latinã: barnabe apo
ſtoli: octaua ſci iohãnis baptiſte: marie magdale
ne: iacobi apoſtoli: ad vincula petri. octaua ſancti
laurẽtij: bartholomei: decollatõ ſci iohãnis bap.
octaua natiuitatis btẽ marie. exultatio ſcẽ crucis
mathei: luce: ſymonis ꝛ iude: martini: cecilie: ca-
therine ꝛ alia ſm conſuetudinẽ cuiuſcũqꝫ eccl'ie
¶ Sane igit̃ hec varietas circa feſta ſeruat̃: qm̃
ſicut ꝑ apoſtolũ ſtella differt in claritate a ſtella:
ſic etiã erit reſurrectio mortuorũ. Cum ergo ſm
beatuꝫ dionyſiũ eccleſiaſtica ierachia repreſẽtet
aliqualiter in ſuis actionib⁹ ſeu ordinationibus
celeſtem ierachiam in qua ſancti ſm diuerſitatẽ
meritorũ ſuorum diſponunt̃. ideo ad hoc repre-
ſentandũ varietas diuerſorũ officiorum ĩ noſtra
eccleſia reperit̃. ¶ Que igitur feſta in totum du
plicia ꝛ que ſemi duplicia dici debeant liquido
patet ſm miſticuꝫ intellectum. Nam ſm ſanctos
viſio dei erit premium omniũ beatorum: que q
dem viſio erit maior vel minor in omnibus ſm
quod hic poſiti magis vel minus in charitate: q̃
eſt radix omnium meritorum ꝓfecerunt. Verum
tamen ſunt quedã ſpecialia merita ſm q̃ aliqua

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſpecialia ꝑmia habentib⁹ alia merita in futura
gloria conferent̄. Unde ſpeciale premiū ſuper eſ
ſentiale reddet̄ martyribus. doctorib⁹. ⁊ virgini
bus: quod premiū aureolo dicit̄: ita ꝙ quātū ad
hoc aliq ſancti duplex habebūt premiū. ſ. eēntia-
le quod dr̄ dei viſio. ⁊ accedētales. aureolam: ⁊
ſm̄ hoc feſta ſanctoꝝ poſſunt dici maiora vl' mi-
nora. ſ. in quib⁹ ꝑmioꝝ rōnes magis vel minus
reperiri poſſunt. Quia igit̄ beata ꝟgo int̄ omnes
ſanctos ſublimiori ꝑmio potit̄ quātū ad ꝑmium
eēntiale: ⁊ rōnes etiā accñtaliū ꝑmioꝝ ſibi ꝯpe-
tūt: iō eius feſtū totū duplex dr̄ eē ſic ē etiā i fe-
ſtiuitatib⁹ ad honorē xp̄i ſtatutis. Quia ꝟo poſt
eos angeli ſecundū obtinēt locū. ⁊ poſt illos apl'i
⁊ martyres: ⁊ poſt ipſos alij: iō ſm̄ eoꝝ plura vl'
pauciora eſſētialia ⁊ accidētalia ꝑmia ipoꝝ feſtū
vel totū duplex vel ſemi duplex. vel ſimplex dꝫ
ab eccleſia militāte: que veſtigia triūphantis imi
tat̄ cōformit̄ celebrari. ¶ Quꝫ ꝟo alia ꝯſidera-
tione dicūtur feſta duplicia. quādo. ſ. eadem die
duo feſta ꝯcurrūt: ⁊ tūc min⁹ cedit maiori. Nam
die illa de feſto excellētiori officiū celebrat̄. ⁊ de
minori fit ſolūmō ꝯmemoratio. ⁊ illi⁹ officiuꝫ ad
diē ſequentē reſeruat̄: ſicut fit de beatis petro et
paulo. Si ergo eadē die plura feſta cōcurrant ⁊
oēs ſūt martyres illi⁹ qui int̄ eos maioris erit no
minis officiū celebret̄. Si ꝟo alt̄ cōfeſſor ⁊ alius
martyr vel martyres: ſi cōfeſſor maioris ſit nois
ꝙ̄ martyr vel priuilegiat⁹: ut beat⁹ martin⁹. ⁊ cu
ius generalit̄ officiū inſtituit eccleſia dicendū eſt
officiū de confeſſore: ⁊ cōmemoratio faciēda eſt
de martyre. ſin autē celebrādū ē de martyre. Itē
ſi feſtū andree veniret in pria dñica de aduentu
fiet in ſecūda feria. idē dicim⁹ de quolibet feſto
apoſtoloꝝ ⁊ martyꝝ ſi occurrit in primis dñicis
priuilegiatis. Itē ſi feſtū habēs vigiliā contingit
in feria ſecūda celebrat̄ officiū de vigilia ⁊ ieiu-
nat̄ in ſabbato antecedēti. ex̄ de obſeru. ieiu. c. i.
Si aūt in quacūqꝫ alia dñica a ꝑuilegiatis. i. qb⁹
hiſtorie appropriate inueniunt̄. euenerit feſtum
apoſtoli vel alicui⁹ ꝑcipui martiris vel alterius
ſancti qui ꝓpriū habeat officiū: attendēdum eſt
vtꝝ ſequēs ebdomada ſiue ſinguli dies ipſi⁹ ꝓ
priū habeāt officiū. quod ſi habēt fiet officiuꝫ de
dominica: ⁊ feſtū ſancti fiet in ſecūda feria. ſi ꝟo
nō habet fiet officiū de feſto in dñica: ⁊ officium
dñice fiet in ſecūda feria: ⁊ ſic dñica quādoqꝫ ce
dit feſto quādoqꝫ ecōuerſo. ¶ Circa vigilias ſan
ctoꝝ quare ſic vocant̄ ⁊ vnde ortū habuerūt. di-
ctum ē in ſexta ꝑte ſub quarta feria tertie ebdo-
made aduent⁹. ¶ Porro circa feſta q̄ in ſeptua-
geſima ſeu in tēpore paſſionis ſiue ante illud oc
currūt: ſicut ē feſtū ſancte agathe. katherine. ſan-
cti petri. ſancti mathie. ānūciationis domī. feſtuꝫ
ſancti gregorij. feſtū etiā patroni cuiſlibꝫ eccleſie
ſi acciderit. vel āniuerſariū illi⁹ vel paſcha alicu
ius annotiuū generalit̄ dicim⁹ ꝙ cātica laudis. ſ.
Te deū laudam⁹. Gloria in excelſis deo. ⁊ Ite
miſſa ē. in illis debent cātari ⁊ oīa que cātarent̄
in illis ſi in alijs tēporib⁹ ꝯtingerēt ꝑter alleluya
quoniā feſta huiuſmōi ad tēp⁹ paſche ꝑtinē no-
ſcunt̄. ¶ Sed quare nō dr̄ tūc all'a ſicut alia can
tica letitie. Rñdeo q2 illud eſt magis canticū leti
tie quā alia que ſūt magis obſecrationes ſeu gra
tiaꝝ actiones quā cantica letitie. Licet ⁊ i illis ſit
aliqua letitia preſertim in cātu. Si ꝟo opponat̄
ꝙ gloria in excelſis: qđ eſt ꝓpriū natalis domini
⁊ ite miſſa ē: qđ ē canticū ſeu laus reſurrectionis
⁊ Te deū laudam⁹: qđ ſignificat letitiaꝫ ꝓ dra-
gma inuenta. nō debeāt in feſto ānūciatiōis dñi
cantari: ꝓ eo qđ premiſſa in aduentu domī non
dum ſua tēpora habebāt: q2 domin⁹ nōduꝫ ea in
rebus humanis fuerat ꝓſecut⁹. Rñdent ꝙ ſolē
nizare contendūt ꝙ hoc feſtū eſt oīuꝫ feſtoꝝ xp̄i
quaſi fons ⁊ origo ſeu initiū: quoniāꝫ ⁊ ſi natale
domi vel paſſio vel inuētio dragme nondū erāt
in re vel in tempore. habebant̄ tamē in ſpe eorū
prodigia procedebāt. Annotiuū paſcha vocatur
quando aliquis diē quo baptiçatus eſt celebrat
annuatim: quod forte ſumit̄ a gentilib⁹ qui diem
in quo ad miſeriā naſcebant̄ natalitiū obſerua-
bant. in qua celebratione officiū paſcha debet cā
tari preter alleluia. ſi in tempore quadrageſime
cōtingat. ¶ Et nota ꝙ hec tria. ſ. Te deū lauda-
mus. Gloria i excelſis: ⁊ Ite miſſa eſt. ſeſe comi
tant̄. ⁊ eſt ratio. Nam gloria i excelſis ſignificat
illud ineffabile gaudiū: quod angelus paſtorib⁹
nūciauit dicens. Annūcio vobis gaudiū magnū
quia natus eſt hodie ſaluator. Ite miſſa eſt quod
eſt dictū Ite ad propria. miſſa eſt cōſumata deſi
gnat acceſſum paſtoꝝ ad locū natiuitatis chriſti
dicentiū adinuicē poſt angelicā annūciationem.
Trāſeam⁹ vſqꝫ ad bethleem ⁊ videam⁹ hoc ꝟ-
bum quod factū eſt. Quia ergo poſt ānūciatiōeꝫ
angeli ſecut⁹ eſt paſtoꝝ acceſſus: ideo merito qñ
ſacerdos dicit Gloria in excelſis: in quo predcm̄
angelū repreſentat debet etiā dici Ite miſſa eſt.
Similit̄ quādo hec duo dicunt̄ vel omittuntur.
Te deū laudam⁹ ad nocturnos dr̄ vel omittitur
quoniā ibi gaudium ⁊ laudes celi ⁊ terre creato
ris ⁊ creature capitis ⁊ miniſtroꝝ ſignificātur: ſi
cut ⁊ in Gloria in excelſis. celū ⁊ terra creator et
creatura. caput ⁊ mēbra cuꝫ laude ⁊ gaudio no-
minant̄. immo fere omnia que ibi implicite con-
tinent̄: hic explicite ponunt̄. merito igit̄ quando
illud dicit̄ hoc nō debet omitti: verūtamen non
ſemꝑ premiſſa ſe cōcomitant. Nam in feſto ca-
thedre beati petri etiam ſi occurrat i quadrage
ſima: quedā eccleſie dicunt̄ Te deum laudam⁹
ceteris laudibus tacitis: quia hoc cantico vti ſo-
lemus ad intronizādos epiſcopos in ſedes ſuos
⁊ beatus pet⁹ eadem die fuit in cathedra anthio
cena intronizatus. Item in cena domini dicitur.
Gloria in excelſis deo. ⁊ Ite miſſa eſt ſi epiſco-
pus adſit ⁊ criſmatis celebret officium. Et in ſab
bato ſancto dr̄ Gloria i excelſis: ſꝫ nō Ite miſſa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eſt. In ipſis tamē dieb⁹ nō dicit. Te deum lau
dam⁹. Itē i die natiuitatis dr. Gloria i excelſis
i pma miſſa: ſed Ite miſſa ē nō dr: ne popul⁹ licē
tiatum ſe credēs nō audito matutino diſcedat: ⁊
ppt hoc etiā qdam tūc reſeruāt finalē collectaꝫ
pme miſſe donec matutine expleant̄ cōcludētes
poſtea miſſaꝫ ſub benedicam⁹. ſed alia rō ponit̄
i quarta pte ſub ti. de orone nouiſſima. Secūdā
etiā miſſaꝫ eodē mō finiunt. In qbuſdā tn̄ eccle
ſijs dr tunc. Ecce cōpleta ſunt oia: nec dat̄ pplo
licētia recedendi: vt ſciat ſe tertiā miſſam audire
i qua demū dr. Ite miſſa ē. In alijs aūt i qbus
fit officiū ambroſianū i tpe quadrageſime nulli
us ſancti feſtiuitas celebrat̄: ſed tantū cōmemo-
ratio fit: ⁊ idipſum antiq̄ decreta i alijs eccleſijs
ſuari iubebāt: ⁊ antiquit⁹ cōiter ſic fiebat. i alijs
quoqꝫ eccleſiis pus ſacrificat̄ q̄ꝫ euāgeliuꝫ legat̄
vel cantet̄. xxxiij. q. iij. nō oꝫ. ⁊. c. ſe. de officio fe
ſtoꝝ q̄ tpe aduent⁹ occurrūt dcm̄ eſt i ſexta pte i
ti. de tpe aduent⁹. De feſtis vo reſurrectōis vſqꝫ
ad octauā pēthe. hec regula generaliter i qbuſdā
eccleſiis ſuat̄ q in oibus ſanctoꝝ feſtis canit̄ hi
ſtoria. Btūs vir. hoc i aplis: martyrib⁹ cōfeſſori
bus: virginib⁹. hoc i vno ⁊ i pluribus frequētat̄.
Uir eni iſte btūs. xp̄s eſt ſꝫ regulā ticonij caput
⁊ mēbra. Hic eſt eni martyr de q̄ dr i antiphona
Filie hieruſalē quē ſm caput coronauit domin⁹
ſībola imortalitatis i hoc tpe ſolēnitatis ⁊ letitie
⁊ ſm mēbra poſtea coronabit i illo tpe qd̄ p iſtō
ſignificat̄: qd̄ erit eternitatis ⁊ glorie. hic eſt eniꝫ
g loquit̄ in officio qd̄ hoc tpe frequentat̄. ſ. Pro
texiſti me de⁹ hec ē vitis va: ⁊ ſancti ſunt palmi
tes: ſicut dr in euangelio. Ego ſum vitis va. Io.
xv. c. qd̄ ſimiliter hoc tpe frequētat̄. ⁊ ſm pmiſſa
pꝫ q etiā i feſtis duoꝝ vel pluriū ſanctoꝝ dꝫ dici
i predicta antiphona. Filie hieruſalē venite ⁊ vi
dete martyrē. ſ. xp̄m ⁊ nō martyres: ⁊ alia in plu
rali: ſicut faciūt quidā. Frequētamus auteꝫ hoc
tpe i feſtiuitatib⁹ ſanctoꝝ idētitatē officioꝝ eo q
i ſuo ſignificato idē erit denari⁹ oiuꝫ: ⁊ qa tunc
glorificati erim⁹ vnū cū xp̄o hoc tēpore glorifica
to. ¶ Sed querit̄ q̄re i tpe paſchali non celebra
mus feſta ſanctoꝝ qui cū xp̄o ſurrexerūt vel cuꝫ
eo celos aſcenderūt. debem⁹ eni de illoꝝ glorifi
catione gaudere ⁊ ſolēnizare ſicut ⁊ de alijs ſcis
cum certi ſim⁹ eos celos aſcendiſſe. Reſpondeo
ideo nō ſolēnizamus qm̄ ad inferos deſcende-
runt. ſolēnizamus eni ſanctoruꝫ natalitia qn̄ viꝫ
celo nati ſunt: vt premiſſuꝫ eſt nō quādo iferno:
de quo dcm̄ eſt i ſexta parte ſub paraſceue. Pōt
etiā dici q de glorificatione illoꝝ in aīa i paſcha
vel ſaltem i aſcenſione feſtare deberem⁹ ſed nō
poſſum⁹ ppter auctoritatē officioꝝ illoꝝ dierum
Obumbraret̄ enim ſolēnitas illoruꝫ auctoritate
maioris ſolēnitatis. quoniā veniēte pncipe ceſſāt
magiſtratus: ⁊ ideo ſtatutū fuit vt per alia tēpo-
ra anni diebus qbus eius dedicate fuerint eccle
ſie feſta illorū celebrātur. Uel ſm bedam in dedi
catione eccleſie in quo nouem lectiones dicūtur
fit feſtum de illis ſicut ⁊ feſtum ſancti Iohānis
baptiſte fit ad finē auguſti: qui tam̄ circa paſcha
mortuus fuit: ⁊ feſtuꝫ beati Iacobi compoſtelle
in iulio: qui tam̄ fuit tēpore paſchali occiſus. Be
atus quoqꝫ Petrus apoſtol⁹ fuit incarcerat⁹ hoc
tēpore. Facta eſt eni predictoꝝ feſtoruꝫ mutatio
quia tāta erat feſtiuitas pncipis omniū q nō po
terant tūc celebrari ſolēnitates ſatellitū: iuxta il-
lud cede maiori. Uerūtamē feſta ſanctoꝝ veteri
teſtamēti: vt Abrā: Iſa. Dauid: Daniel ⁊ alioruꝫ
p greciā ⁊ apud venetias coli dicūtur: ⁊ ibi habē
eccleſias. De machabeis dr put ſub iſto feſto di
cetur. Circa octauas notandū eſt octauā diē leui
ticus liber inſinuat dicēs. dies octauas erit cele-
berrimus atqꝫ ſanctiſſim⁹. Sane octaue ſcōꝝ iō
celebrātur: qr ſicut pmus dies ſignificat natiuita
tem eoꝝ. ſ. qualiter naſcūtur celo in ſocietatē an-
geloꝝ ⁊ ſanctoꝝ patꝝ: quādo anime eoꝝ a corpo
ribus ſeparātur: ita in octauis recolētes reſurre-
ctionē corpoꝝ: cōgratulamur reſurrectioni eorū.
Et attende q quorundā ſanctoꝝ celebrātur octa
ue ne hoc myſterium lateat: nō autem omniū ne
vileſcat: Si eni non valeamus omnia feſta cele
brare ſanctorū quāto min⁹ octauas eoꝝ. Si igit̄
aliorū ſanctorū octaue ſolēnes ſunt quātomagis
ſancti ſanctorū ſcilicet dominice natiuitatis octa
ua ſolennis erit. Uidet̄ auteꝫ q natiuitas domi
ni nō habet octauam: qr illa tendebat ad mortē.
Obitus eni ſanctoruꝫ ideo habēt octauas: quia
tunc ipſi naſcunt̄ ea natiuitate que eſt ad vitam
eternā. Poſt illā eni natiuitatem que eſt i morte
ſperāda eſt gloria reſurrectionis que dat̄ in octa
ua nō poſt natiuitatē que eſt ad mortem. Secun
dum hoc etiā videt̄ q natiuitas beate Marie:
natiuitas beati Iohānis baptiſte nō habēt octa
uam: nec etiam reſurrectio dn̄i in qua dominus
recepit ſtbolā corporis: que generaliter omnib⁹
fidelibus dabit̄ in octaua. iam eni ipſa reſurrectō
domini facta erat in re. Quia igitur diuerſe ec
cleſie in diuerſis feſtiuitatib⁹ octauas celebrant.
ideo ne illas reprehēdere videamur. Dicim⁹ q
duplex eſt octaua ſcilicet reuerentie ſiue venera
tionis ſeu deuotionis ⁊ iſtitutionis. Octaua reue
rentie eſt feſtiuitatuꝫ paſche penthecoſten: nati-
uitatis beate virginis Marie ⁊ beati Iohannis
baptiſte. Celebrātur eni octaue eoꝝ p ſola deuo
tione nō p alio myſterio. Octaua etiaꝫ deuotio
nis eſt in ſanctis patronis eccleſiaꝝ: ⁊ in ſancto
Nicolao: ⁊ Maria magdalene: ⁊ ſimilib⁹ q octa
uas nō habēt. ſed quedā eccleſie ob deuotioneꝫ
eas faciunt. Octaua vero iſtitutionis quadripar
tita eſt: quia eſt octaua ſignificationis ſuppletio-
nis alterius negocij ſignificationis: ⁊ future glo-
rificationis. Octaua ſignificationis eſt: vt octaue
ſanctorū vigilias habentiū: ⁊ feſta' dedicationis
eccleſie quod fit in ſignū q dedicabit̄ eccleſia. i.
extrema ⁊ pleniſſime dedicatiōe dicabit̄ tunc. i.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

copulabiť xp̄o. vicari. n. ē copulari. ⁊ octaue mã
tyꝝ: qꝛ ipſi ꝑ ea q̄ paſſi ſūt ⁊ ex eo ꝙ hāc vitā pro
nihilo habuerūt oſtēderūt ꝙ erat vita īmortalis
Vñ octaue inocentū pñt dici octaue ſignificatiõ
nis: qꝛ ꝑ eas r̄ſurrectio noſtra ſignificať: ꝓut ſub
feſto illo diceť. ⁊ etiã octaua btõꝝ Pe. ⁊ pau. ⁊ q̄
rundā ſanctoꝝ q̄ ſignificāt ſcholā ſecūdā. ſ. glori
ficationē quā in octaua etate habituri ſūt. Sꝫ
quare ob ſimilē etiā cāꝫ nō obſeruať ſeu celebra
tur octaua paſſionis dñi: ſicut. n. xp̄s q ē ſol iuſti
tie natꝰ eſt nō ꝓpť ſe ſed ut lex nr̄is mentibꝰ qui
eramꝰ in tenebris appareret: ſicut etiā baptiçatꝰ
nō ꝓpter ſe ſed ut nr̄a peccata lauaret: ſic mortu
us eſt nō ꝓpť ſe ſed ut nos moreremur peccato
ꝑ quod nos liberaret a morte. Rñdeo iō qꝛ ſup-
ueniēs feſtū letitie obumbret ⁊ oboleť cõmemo-
rationē triſtitie. Preterea licet reddať rō q̄re pre
miſſe octaue fiant: nō tamē vſqꝫquaqꝫ ī ſimilibꝰ
exigiť ꝙ octaue fiāt. Nā chriſtus fuit circūciſus
carnaliť ut circūcidamur ſpiritualiť. ieiunauit vt
ieiunemꝰ. pedes lauit ut lauemꝰ. Nec tñ octauaꝫ
iſtoꝝ aut ſimiliū celebramꝰ: ſꝫ ⁊ octaue ſanctoꝝ
ob eā ſimilitudinē celebranť: ut premiſſum ē.
Rurſus diſſimilē habet cauſaꝫ octā paſchalis ſo
lēnitas: cui nō fit octaue myſteriū ve myniſteriū
Octaua tñ addiť ꝓpť octo btitudines q̄ ī illa ſo
lēni octaua percipiūť: ꝓut dictū ē ibi. ⁊ etiā octa
ua penthecoſten q̄ ⁊ ideo celebrať ut opeꝝ ſancti
ſpūs cõſūmatio declareť. Eſt. n. oīuꝫ octauaꝝ rō
generalis: qꝛ. ſ. octaua reddit ad caput: qḋ ē ḋ bti
tudinibus in li. de doctrina xp̄iana aſſerit Augꝰ.
Idemqꝫ dies primꝰ ē ⁊ octauꝰ. ſ. dominicꝰ: ⁊ iō
reſurrectio domī dr̄ facta in octaua. i. in die dñi-
ca. Iccirco igiť obſuať celebritas octauaꝝ ut re-
uertamur ad primū inocētie ſtatū: in cuiꝰ īnocen
tie recordatiōe in octaua die circūciſio agebať vt
mens circūciſa fieret ab oī carnali cogitatione.
Octaua ſuppletionis ē octaua natiuitatis dñi:
quia in ea ſupplemꝰ qḋ minꝰ factū ē in feſto na-
tiuitatis. Quia. n. in natiuitate multū actū eſt de
ꝑtu: ⁊ paꝝ de ꝑturiēte: iō in octaua pleniꝰ agiť de
ꝑturiente qḋ apparet in reſponſorijs ⁊ in ātipho
nis laudū ⁊ in diurno officio ipſiꝰ octaue: ⁊ ob ſi
milem etiam cām celebrať octaua epiphanie.
Octaua alteriꝰ rei ſignificatiōis ē. ſiľr octaua na
tiuitatis ꝓut ibi dictū eſt. ⁊ octaua agnetis. In il
la. n. repreſentať ꝙ btā agnes octaua die viſa eſt
glorioſa a q̄buſdā fidelibꝰ: ꝓut ſub illo feſto di-
ceť. Octaua future glorificatiōis eſt ut octaua
obitꝰ cuiuſlibet ſancti. Itē nota ꝙ tm̄ beatus
ſtephanꝰ ⁊ laurentiꝰ habēt inť martyres octauaſ
inſtitutionis. ſolus ꝟo beatꝰ martinꝰ inť ꝯfeſſo-
res. De octauis paſche ⁊ aſcēſionis ⁊ natalis dñi
dictū eſt in ſexta ꝑte ſub titulo de paſcha. Licꝫ
aūt regulariť in octauis feſtiuitatū fiat ī miſſa of
ficium ſicut in ipſis feſtiuitatibꝰ ꝓ eo qꝛ octaua
eadē dies cū ipſo feſto cēſeť. Hoc tñ fallit ī octa
uis apoſtoloꝝ petri ⁊ pauli. in quibꝰ dr̄ officiū de
martyribus: licet. n. vna ⁊ eadē die paſſi fuerint
nō tñ eadē die de vtroqꝫ in eccleſia ſolēniçať: ꝓ
ut ſub coꝝ feſta diceť. Ideoqꝫ vtriuſqꝫ officiuꝫ
nequit in octaua fieri cū vnā diē dūtaxat ambo
habeāt pro octaua. Oportuit ergo ꝙ in coꝝ octa
ua aliqḋ cõmune officiū inueniret. ⁊ ideo qꝛ eo-
rum martyriū maximi fuit meriti. officiuꝫ dicitur
de martyribꝰ q̄uis de vtriuſqꝫ p̄cipuis actibus
mentio in ipſo officio habeať. Fallit etiaꝫ hoc in
octauis beati laurentij: in quo tria p̄cipue valde
cõmendabilia fuerūt: viꝫ pietas in elemoſynis
firma ſtabilitas in fidei cõfeſſione. ⁊ martyrium
ſpeciale. De primo agiť in vigilia. de ſecūdo ī fe-
ſto: ⁊ iō de tertia agi oportuit in octaua. Uerum
licet eccleſiaſtica officia ab aduētu dñi qḋ ē tēpꝰ
renouationis inchoari ī ꝓhemio ſexte ptis dixe
rimꝰ. in hac tamē ꝑte ſimplicius incedētes kalen
dariū ꝓſequemur a mēſe ianuarij inchoādo: de
aliquibꝰ āni feſtiuitatibꝰ ſeriatim aliq̄ ſpecialia
apponētes: viꝫ. De ſanctis fabiano ⁊ ſebeſtiano.
De ſancta agnete. De ꝯuerſione ſancti pauli. De
ſancto iuliano. De ſancta agatha. De purificatio
ne bte marie. De cathedra ſci petri. De ānūciatõ
ne btē marie. De ſanctis philippo ⁊ iacobo. De
inuētione ſancte crucis. De reuelatiōe ſcē micha
elis. De ſanctis geruaſio ⁊ ꝓtaſio. De ſcõ ioāne
bap. De ſanctis pe. ⁊ pau. De feſto ſeptē fratruꝫ.
De ſancto iacobo apoſtolo. De ſeptem dormiēti
bus. De aduincula ſci petri. De machabeis. De
inuētione ſci ſtaphani. De trāſfiguratiōe dñi. De
ſancto laurentio. De aſſumptione beate marie.
De ſcõ bartholomeo. De decollatiōe ſci ioannis
De ſanctis felice ⁊ audacto. De natiuitate beate
marie. De exaltatiōe ſcē crucis. De ſcõ matheo
apoſtolo. De ſanctis mauritio ⁊ ſocijs ſuis. De
beato luca. De ſymone ⁊ iuda. De feſto oīuꝫ ſcõ
rum. De officio mortuoꝝ. De ſanctis q̄tuor coro
natis. De ſancto martino. De ſancto andrea. De
ſancto nicolao. De venerabili beda preſbytero.
De ſancto thoma apoſtolo. De feſtis ſanctoꝝ ſte
phani ioānis euangeliſte. De īnocētibꝰ. De apo
ſtolis. De euāgeliſtis. De martyribꝰ. De ꝯfeſſori
bus. De ꝟginibꝰ. De officio feſti dedicationis ec
cleſie.

De ſanctis fabiano ⁊ ſebaſtiano. Rubrica.

IN feſto beatoꝝ fabiani ⁊ ſebaſtia
ni duplex collecta in q̄buſdaꝫ
eccleſijs diciť. ⁊ inſolito more vtraqꝫ
ſub vno per dominū nr̄m terminatur
tum qꝛ ab ipſo vnico dei filio iheſu xp̄o median
te. ambo ad palmā martyrij ꝑuenerūt: tū etiā qꝛ
licet diuerſis paſſi fuerint tēporibꝰ. eccleſia tam̄
ꝓpter ingentia vtriuſqꝫ merita vtriqꝫ pariter et
principaliter ſolenniçat. ⁊ vtrāqꝫ collecta vno eo
demqꝫ fine concludit.

De ſancta agatha: Rubrica.

FEſtum beate agnetis caret oc tauis ſcilȝ iſtitutionis habet tamē octauā alterius negocij ſi gnificatō is: vt iā dcm̄ eſt in ꝓhemio. Quod ergo dr̄ i kalēdario agnetis ſecūdo: non dr̄ ꝓpter hoc ꝙ illud ſit feſtuȝ octauaꝝ eiuſdem nec i eccl'a ꝓnunciat̄ nec i kalēdario ſcribit̄ octa ua. ſed eſt alia ſolēnitas de eadē repetita ꝓpt̄ mi raculū quoddā qȯ i octaua die pꝰ eiꝰ obitū conti git ad tumultū illiꝰ parietibꝰ ſuis ploꝛātibꝰ. itelli gitur ergo agnetis ſecūdo. ſ. feſto. vn̄ meliꝰ diceretur ſecūdo agnetis. De hoc etiā dcm̄ eſt ſub quarta pte ſub ſymbolo. Quia ꝟo ꝑfecti filiꝰ eā adamauit. iō recte i eius feſto cātatur itroitus. Me expectauerunt peccatores.

De conuerſione ſancti pauli. Rubrica.

COnuerſio ſcī pauli apl'i facta ē eodem anno quo xp̄s paſſus ē ⁊ ſtephanꝰ lapidatꝰ. anno ꝗdem nō naturali ſed emergēti. nā xp̄s paſſus eſt octauo kalēdas aprilis. Stephanꝰ eodem anno tertio die auguſti lapidatus eſt. Paulꝰ ꝟo octauo kalēdas februarij cōuerſus eſt. Eiꝰ aūt cōuerſio potiꝰ ꝗ̄ aliorū ſcōꝝ celebrat̄ triplici ratione. Primo ꝓpter exemplū ne quiſꝫ quātūcūꝫ peccatoꝛ deſperet de venia: quādo tm̄ i culpa cōſpicit poſtmodū talē fuiſſe in gratia. Secūdo ꝓpter gaudiū. Sicut eni eccl'a magnā habuit triſticiam in eiꝰ ꝑſecutione: ita maximā habuit letitiam de eius cōuerſione. Tertio ꝓpter miraculū qȯ dn̄s i eo oſtendit: dū de ſeuiſſimo ꝑſecutore fecit fidelīſſimū predicatorē. In hoc feſto dr̄ ep'la. Saulꝰ adhuc. que ē act. ix. c. Et euangeliū. Dixit ſymon petrꝰ ad ih'm. qȯ eſt Mathe. xix. Dicit̄ etiam ad horas capitulum. Erat ꝗdā diſcipulꝰ. act. ix. cap.

De ſancto iuliano. Rubrica.

IUlianus iſte cuiꝰ feſtū fit. v. kalendas februarij fuit ep̄s cenomaī̄ qui ſymon fuiſſe dicit̄ quē dominꝰ a lepra mūdauit: ⁊ qui deū ad cōuiuium iuitauit: Hic etiā dicit̄ eſſe ille iulianꝰ qui ab itinerantibus ꝓ iueniēdo bono hoſpicio iuocat̄: eo ꝙ i domo eius fuit dn̄s hoſpitatꝰ. Alij dicunt ꝙ eſt ille qui pr̄em ⁊ mr̄em occidit de quo ſequitur. Fuit quoꝫ ⁊ alius iulianꝰ de alamania qui deſiderio martyrij ſe vltro ꝑſequentibus offerebat. vn̄ criſpinꝰ conſularis eū iuſſit occidi: quod ipſe iulianꝰ audiēs ſtati foras ꝓſilijt ⁊ ꝗrenti ſpōte itrepidus ſe opponēs ꝓtinꝰ ictū ferientis excepit. Fuit inſuꝑ aliꝰ iulianꝰ frater beati iuliani qui tēpla idoloꝝ ꝑmiſſu theodoſii iperatoꝛis vna cū fratre deſtruebāt. ad cuiꝰ ꝟbū hō viuꝰ ſuꝑ plauſtrum mortuū ſe fingens mortuꝰ eſt. Fuit etiam quartus iulianus ꝗ vtrūꝫ parētē neſcius occidit ſed poſt multā pn̄iam ſub ſpecie mendici leproſi recepit in domo ſua angelū a quo audire meruit ꝙ dn̄s ſuam pn̄iam acceptaſſet. Fuit etiā quintus iulianus nō ſanctꝰ ſed apoſtata ſceleratiſſimꝰ. primo eni fuit monachus: deinde iperatoꝛ romanꝰ vt dicet̄ ſub feſto inuentionis ſancte crucis.

De beata agatha: Rubrica:

BEata agatha poſt multa tormēta in carcere mortua ē. ad cuiꝰ caput i tumulo poſita eſt viſibilit̄ tabula per angeli miniſteriū i qua ſcriptum erat. mentē ſanctā ſpontaneā honorē deo ⁊ patrie liberationem. Ideoꝫ conſuetudo inoleuit cū tabula eiꝰ imaginē ↄtinēte fieri ꝓceſſionē.

De purificatione ſancte Marie. Rubrica.

INter cunctos ſanctos glorioſa dei genitrix virgo ſemꝑ Maria ꝑimatum obtinet vtpote que eſt ſanctis dignioꝛ ⁊ excellentioꝛ vniuerſis: ex̄ ꝺ pe. ⁊ remiſ. noua. In cuiꝰ honoꝛe eccleſia i ꝗtuoꝛ anni tempoꝛibus quatuoꝛ ſolēnes celebrat feſtiuitates: videlicet annunciationē: aſſumptiōem natiuitatem ⁊ purificationē. Omni eni tempoꝛe ipſam in memoꝛia habere debemꝰ: que omni tēpoꝛe ad filiuȝ ſuum ꝓ nobis peccatoꝛibus itercedit: quarū due ſunt ſibi a domino noſtro cōmunes ſcilicet purificatio ⁊ annūciatio. Hec autem quatuoꝛ feſtiuitates fiunt ſ̄m quatuoꝛ benedictōnes que in ipſius virginis ſalutatione cōtinētur. Prima eſt Aue Maria gratia plena dominꝰ tecum: que ꝑme feſtiuitati cōpetit ſcilicet annūciationi quādo videlicet ſalutauit: ⁊ de ſpiritu ſancto cōcepit facta gratia plena. Secūda eſt: dominus tecum: que cōpetit aſſumptioni: quādo videlicet aſſumpta eſt i celum: quia tunc fuit cuȝ domino ſuo. i. filio vt eſt dominꝰ. Ante enim non viderat eum dominū ita manifeſte in ſe. Tertia bn̄dictio eſt Bn̄dicta tu in mulieribus: que cōcepit natiuitati: quia tūc eſt nata mulier in vtero ſanctificata nulla eni alia mulier fuit in vtero ſanctificata: ⁊ ideo data eſt caſtrū ꝓpter ſingularitatem: quia nunquā demones caſtrū illud fregerunt. Quarta bn̄dictio eſt: Benedictꝰ fructus ventris tui: ꝗ̄ congruit quarte feſtiuitati ſcilicet purificationi: quia tunc obtulit illū benedictum fructū in templo. Quidā etiam faciunt quintū feſtum. ſcilȝ de conceptione beate Marie dicentes: ꝙ ſicut celebratur de moꝛte ſanctoꝝ non ꝓpter moꝛtem: ſed quia tunc recepti ſunt in nuptijs eternis. ſimilit̄ poteſt celebrari feſtū de cōceptione: non qꝛ ſit cōcepta: quia i peccato eſt cōcepta: ſed qꝛ mater domini eſt concepta aſſerētes hoc fuiſſe reuelatum cuidam abbati i naufragio conſtituto: qȯ tamen non eſt autēticum. Unde nō eſt approbatū cum

D

concepta fuerit in peccato.ſ.per concubitũ maris
⁊ femine.de con.di.iiij.firmiſſime. Verũtamẽ lȝ
fuerit concepta in peccato dimiſſum ẽ ei illud ori
ginali peccatum:⁊ ſanctificata fuerit in vtero: ſicˀ
⁊ hieremias:⁊ ſanctꝰ ioãnes baptiſta:q̃re merito
natiuitas eius ⁊ beati ioãnis baptiſte celebranꝰ
natiuitas dico ex vtero:quãdo videlicet in lucẽ
ſeu in mũdũ prodierũt. Sed natiuitas coꝝ ĩ vte
ro.ſ.qñ infuſe ſũt aĩe in corporibꝰ coꝝ nõ celebrã
tur:ut premiſſum eſt. Sextũ etiam feſtũ ẽ feſtiui
tas pientis.ſ.feſtũ natalis:ſed qm̃ tũc eſt etiam ſi
mul feſtũ filij qđ plenũ exigit officiũ:iõ nõ ſolen-
nizaꝰ de illa niſi vſq̧ in octauas:tũc vo ſic ut iaȝ
dictũ eſt in ꝓhemio. Septimũ quoq̧ feſtũ ẽ btẽ
marie ad martyres.de quo ſub feſto oĩuȝ ſcõꝛuȝ
diceꝰ. ¶ Quia vo feſtũ purificatiõis ſm hꝰ.vij.
ptis diuiſionẽ in ordine tpis alia feſta vginis p̄-
cedit:iccirco hic de illo dicamꝰ. Eſt aũt hodie du
plex feſtũ.primũ quo ad partũ qđ dꝛ feſtũ ipopã
ti.i.obuiatio.qꝛ in illa ſolẽnitate anna ꝓphetiſſa ⁊
ſymeon obuiauerũt beate marie veniẽti filiũ ſu
um chriſtũ in templũ offerre. Ipopãtes.n.grece
dꝛ obuiatio latine ab ipſo qđ eſt ire ⁊ anti qđ eſt
cõtra. Aduentꝰ dñi in templũ ſignificat aduẽtũ
eius in eccleſia ⁊ in mente cuiuſlibet fidelis aĩe:
que ẽ templũ ſpũale. Hũc aduentũ predixit dñs
p malachiam ꝓphetã.iij. Ecce ego mitto angelũ
ante faciẽ tuam qui p̄parabit viã ante faciẽ meã
⁊ ſtatim venit ad templũ ſanctũ ſuũ ⁊c̃. Vel dici
tur ipopanti.i.p̄ſentatio:eo qꝛ xp̄s in tẽplo ẽ pre-
ſentatus. Secũdũ quo ad parientẽ: ⁊ dꝛ feſtum
purificationis:qꝛ beata vgo licet purificatiõe nõ
indigeret.nec legi purificatiõis obnoxia teneretꝰ
quia nullo mõ imũda fuit.nec pepit ↄcepto ſemi
ne.tamẽ voluit facere ſm preceptũ legis. Dꝛ eni
leuit.xij.c. Mulier ſi ſuſcepto ſemine pepit maſ
culũ imũda erit.vij.diebꝰ. Immũda quidẽ erat
a conſortio hominũ.⁊ ab ingreſſu templi. exple-
tis vo ſeptẽ diebꝰ mũda efficiebaꝰ quo ad ↄſorti
um hominũ.adhuc tamẽ vſq̧ ad diẽ triceſimuȝ
tertiũ q̃ ad templi ingreſſum imunda erat donec
purgareꝰ iuxta ritũ menſtrui fluxus. ſed ↄpletis
xl.diebꝰ in die quadrageſimo templũ intrabat ⁊
pueꝝ cũ muneribus offerebat.ſi aũt feminã pepe
riſſet tẽpus duplicabaꝰ.⁊ quo ad conſortium:⁊ q̃
ad ingreſſum ſicut ⁊ duplicaꝰ quo ad corpis for
mationẽ. Nã in.xl.diebꝰ corpꝰ maſculi organiça
tur ⁊ pficiꝰ.⁊ ĩ quadrageſimo infundiꝰ aĩa ut ſe
pius. Corpꝰ vo femine octoginta diebꝰ pficiꝰ ⁊ ĩ
octogeſima aĩa inſpiraꝰ vt ſepius. ſic ergo ſi ma
ſculũ pepereat.xl.ſi feminã octoginta diebꝰ a die
natiuitatis partꝰ.a tẽpli arcebaꝰ ingreſſu. hodie
tamen ſtatim ingredi nõ ꝓhibeꝰ ne ſibi pena in
culpam vtaꝰ.v.di.§.hec ⁊ ſi.c.ſe.extra de purifi.
poſt par.c.vno. Verũtamen mulier dũ ſentit ſibi
imminere dolores ptus nõ intret eccleſiam.vꝉ ſal-
tem caueat ne polluat illã. Sacerdos aũt mulie-
rem vicinã ptui ſepe moneat ut confiteaꝰ: ita qꝛ

cũ doloꝛ ptus vrgebit eã ſit parata accipe eucha
riſtiam.nã inhoneſtũ eſt qꝛ tpe ptus preſbyꝰ diu
cũ ea moreretꝰ. Eſt aũt triplex rõ quare p̄cepit do
minꝰ die.xl.pueꝝ in templũ offerri. Prio ad no-
tandũ qꝛ ſicut die.xl.in mãle templũ duciꝰ: ſic in
xl.a conceptione vt ſepius aĩa infundiꝰ in corpuſ
tanq̧ in ſuũ templũ: put in hiſtoria ſcholaſtica di
citur:q̧uis phiſici dicãt qꝛ in.xlvi.corpꝰ pficitur.
Secũdo ut aĩa q̃ in die.xl.corpori infuſa ab ipſo
corpori maculaꝰ:in die.xl.tẽplũ ingrediẽs p ho-
ſtias expieꝰ. Tertio ad inſinuandũ qꝛ illi merenꝰ
celeſte templũ ingredi qui decẽ precepta decalo-
gi cũ fide quatuoꝛ euãgelioꝝ obſeruauerit. Trãſ
actis ergo purificationis diebꝰ pariẽs ingredie-
baꝰ templũ offerens filiũ vel filiã ⁊ munera ꝓ ſe
ſ.ꝓ peccato pullũ colũbe ſiue turturẽ. ꝓ filio vo
vel filia offerebat agnũ anniculũ in holocauſtum
Que agnũ habere nequibat:offerebat duas tur
tures aut duos pullos columbaꝝ.alteꝝ in holo-
cauſtũ ꝓ partu:alteꝝ vo ꝓ ſe.ſ.peccato ſuo. Vñ
in euangelio dꝛ ut offerent par turtuꝝ ⁊c̃. ſm le-
gis conſuetudinẽ.i.ſicut lex exigẽ videbaꝰ. Mu
lieres igiꝰ in hoc beatã vginẽ imitanꝰ:cũ in qbuſ
dam locis poſt partũ tranſactis.xl.diebꝰ eccleſiã
ingrediunꝰ ſignificãtes qꝛ ſi vginẽ ipſam fuerint
imitate poſt vitã p̄ſentẽ ingredienꝰ cũ ea etnam.
¶ Celebraꝰ ergo hoc feſtũ die.xl.a natiuitate do
mini:qꝛ beata vgo die.xl.a natiuitate xp̄i ad tẽ-
plũ veniẽs:ip̄m ſm legeȝ preſentauit. ¶ Rurſus
hoc feſtũ ſequiꝰ poſt feſtiuitates natalis dñi. cir-
cũciſionis.⁊ epiphanie.rõne myſterij: ſicut ⁊ rõe
myſterij voluit dominꝰ in templũ p̄ſentari. Et hꝰ
dupliciꝰ. Primũ myſteriũ eſt naſciꝰ.n.pmo deus
per fidẽ in hoĩe.⁊ ſequiꝰ circũciſio:qꝛ qñ fideſ in
homine ẽ purificaꝰ hõ. Unde in act. fide purifi-
cans corda eoꝝ.qui vo habent bonã fidẽ reliquũt
omnia mala opa tũc apparet deꝰ.ſed tũc faciẽda
eſt penitentia:ut in nobis maneat ſicut in templo
ſuo.⁊ tunc fit ibi oblatio.⁊ offerꝰ ei par turtuꝝ.i.
mundicia mentis ⁊ corporis:qđ nõ põt fieri niſi
in iugi luctu.ſicut turtur gemit pro cãtu: ⁊ duos
pullos colũbaꝝ.i.geminã ſimplicitatẽ. Secundũ
myſteriũ:qꝛ in templũ venit in hac die ut noteꝰ
aduentꝰ eius in mentẽ cuiſlibet fidelis aĩe. ſiue
in eccleſiam in quã ſemp paratꝰ eſt intrare. Unđ
in introitu dꝛ. Suſcepimꝰ deus miſericordiã tuã
in medio templi tui:qꝛ xp̄s eſt lignũ vite ĩ medio
paradiſi.paratꝰ equaliꝰ oĩbus ſubuenire ⁊ bona
ſua largiri:ſm nomẽ tuũ deꝰ:ita ⁊ laus tua deus
⁊c̃.q.d.ſicut creaſti oẽs ⁊ recreaſti:ita ⁊ laudãdꝰ
es p totũ mũdũ. Hoc etiã expoſitũ eſt in vi.parte
ſub octaua dñica poſt pẽthe. Ut aũt veniat ĩ mẽ
tem nr̃am hortaꝰ eccleſia filios ſuos:ut occurrãt
Vñ dicit in principio matutinalis officij.ſ.in inui
tatorio. Ecce aduenit ad templũ ſanctũ ſuũ dñā-
toꝛ dñs.gaude ⁊ letare ſyon occurrẽs deo tuo.ſ.
p fidẽ ⁊ p bona opa:⁊ ꝓpꝰ hoc feſtũ illud dꝛ ipo
pãti.i.obuiatio:qꝛ ſi volumꝰ qꝛ ille veniat ĩ mẽtẽ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

noſtram.acciplamꝰ eiꝰ ſimilitudiné.vnde dicit i
reſpõſorio p̄mo Adorna thalamũ tuũ ſion.ſ. vir
tutibus purifica te ⁊ ſuſcipe.ſ.virtutes:⁊ ſic veni
et i te.Epiſtola ħo ē.Ecce ego mitto angelũ.q̄ eſt
malachie vlt.c.Et euãgeliũ.Poſtq̄ ipleti ſunt di
es.Luc.ij.c.Et poſtcõio.Reſpõſum accepit ſime
on.Luce.ij.c.Et nota ꝙ tp̄e iuſtiniani iperatoris
fuit magna mortalitas apud conſtantino olim:⁊
iõ tũc conſtituta eſt ſolénitas purificatõis marie
i reuerentiã eiꝰ ob cãs p̄miſſas. ¶ Solet autem
queri cũ adhuc pululent infinite hereſes. quõ ſit
verũ qd̄ i nono reſpõſorio.ſ.ꝙ beata virgo oĩs
hereſes iteremit. Ad hoc dicimꝰ ꝙ hoc fecit quã
tum i ſe fuit:q2 ipſa oſtendit eũ viſibilé q inuiſibi
lis erat.p̄mo eni nõ poterat iueniri:q2 qdã ipſuz
querebãt i delicijs carnis:quidã i diuicijs: qdaz
i libris philoſophoꝝ.⁊ non erat ibi.vnde i canti-
cis.Queſiui ⁊ non iueni eũ. Modo ħo nõ põt
aliqs errare i via niſi velit. vñ manifeſte habet
i Iſai. Hec erit recta via:vt etiã ſtultꝰ non errat
ꝑ eã.⁊ que erit illa via.Ecce dabo i ſion ſalutem
⁊ i hieruſalé gloriã meã dr̄ hodie capitulũ.Ecce
ego mitto malach.iij.c.⁊ illud.Eradicaui.Eccle.
xxiiij.c.⁊ illud.Quaſi cedrus.qd̄ eſt ibidem.Fit
aũt hac die ꝓceſſio generalis q̄ ſignificat ꝓceſſi
onem illã quã beata virgo ⁊ ioſeph ad tēplũ fece
runt.Qui i ꝓceſſione ante cancellos cantant.re
ſponſum accepit ⁊c̄.ſignificãt ꝓphetas natiuita-
tem dñi ⁊ miſericordiã p̄nunciãtes.melodia re-
ſpondentiũ ē gaudiũ hãc dei miſericordiã ſuſci-
pientiũ. Tenentes igit candelas i manibus dica
mus.Suſcepimꝰ deꝰ miſericordiã tuã ⁊c̄.quod
ħo cantat i ꝓceſſione ⁊ i euãgelio. Accepit ſime
on in vlnas ſuas.oſtendit ꝙ debemꝰ eũ non tm̄
corde ſed etiã i brachijs portare .vñ in canticis .
Pone me vt ſignaculũ ſup brachiũ tuũ ⁊ vt ſigil
lum ſup cor tuũ.ad corin.Empti eni eſtis precio
magno.glorificate ⁊ portare deũ i corpe veſtro.
debemꝰ qdē portare nõ tm̄ deitaté vel humani
tatem.ſed vtrũq̄ ſicut fecit ſimeon qd̄ ſignificat
ꝑ candelã quã ferimꝰ i ꝓceſſione. Per cerã eniz
per apes ope virginali cũ melle ꝓductaz. Nulla
eni libidine reſoluit humanitas ſiue caro xp̄i ex
virgine ſumpta.ꝑ lumé deitas:q2 deus nr̄ ignis
conſumēs ē. Deutro.iiij.ꝑ lichinũ i cera aĩa can
didiſſima vel deitas i carne latens.vel ſm̄ alios
mortalitas itelligit.vel ꝑ lumé pr̄.ꝑ cerã filius.ꝑ
lichinũ ſpũs ſcũs. Rurſus candela in manu accē
ſa eſt fides cum bona operatione.nã ſicut cande
la ſine lumine mortua dicit.⁊ lumé per ſe abſq̄
candela nõ lucet ſed mortuũ eē videt:ſic ⁊ ope-
ratio ſine fide.⁊ fides ſine operatione mortua eē
dr̄. Lichinus ſub cera occultatꝰ recta itentio eſt.
vnde gregoriꝰ. Sic fiat opus i publico vt tamē
maneat i occulto.candele autem benedicũtur vt
eas digne ferãt omnes. Sunt multi habētes in-
tus tenebras licet extra lucere videant. Digne fe
rentes ſunt qui ſicut extra lucēt per lumen quod

ipſi ferunt in manibꝰ:⁊ lucent iterius per veram
fidem:⁊ i hoc feſtiuitas ⁊ gaudium magnũ. Por
tant itaq̄ i ꝓceſſione cerei ardētes ꝓpter ſex cãs
Primo ut vnuſquiſq̄ ſe illuminet:⁊ opera ſua
lumine pateſacta alijs inſinuet. Secũdo vt rituz
gentilium i meliꝰ cõmutet religio chriſtiana.ro-
mani nãq̄ de quĩto in quĩtum annũ in kalendis
februarij ad honoré februe matris marthis: qui
vt putabant erat deus belli luſtrabant vrbē tota
nocte cũ cereis ac facibus accenſis:vt filiꝰ eiꝰ eis
victoriam de hoſtibꝰ concederet.cuiꝰ matrē tam
ſolénīter honorabãt qd̄ feſtum aburbale diceba
tur. Ipſi etiã i mēſe februarij ſacrificabãt februo
i.plutoni cũ ceteris dis iſernalibꝰ ꝓ animabꝰ an
teceſſorũ ſuorum vt ꝓpiciarent ipſorũ eis ſolen
nes hoſtias offerentes:⁊ tota nocte coꝝ laudibꝰ
cum cereis facibꝰ accenſis vigilãtes. Mulieres
quoq̄ romanorũ his diebꝰ feſtũ luminũ exerce-
bant. Gentiles nãq̄ ꝓ eo ꝙ pluto deus iſernalis
cõcupiſcens ꝓſerpinã ſpecioſiſſimam eã in p̄nci
pio huiꝰ menſis rapuit deãq̄ fecit.quã ceres eiꝰ
mater ⁊ parentes facibꝰ accenſis ꝑ ſiluas de no
cte i ethna monte cecilie multo tēpore queſierũt
ꝓut poetaꝝ fabule fingũt.iccirco ⁊ ipſe i p̄ncipio
mēſis februarii i memoriam huius rei de nocte
vrbem luſtrabãt ambiēdo ipſam cũ facibꝰ arden
tibus. Idolatre eni ſicut legit i libro ſapiētie ob
ſcura ſacrificia faciebant. Hos igit luſtrandi mo
res ſergius papa mutans i melius ſtatuit feſtum
purificationis i honoré mr̄is dñi i eodem mēſe:
⁊ tunc ꝓceſſiones fieri vt plebs vniuerſa portãs
cereos ardentes i manibꝰ ꝑ eccleſias ꝓcederet
i memoriã celeſtis regni quãdo oēs electi lucen
tibus honoꝝ actuũ lampadibus obuiam ſponſo
veniētes moꝝ cũ eo ad nuptias ſuperne ciuitatis
itrabũt. Tertio vt ꝑ hoc prudentes virgines imi
temur quarũ beata virgo eſt caput:vt accenſa in
nobis lampade caſtitatis ⁊ honoꝝ operũ cuz eis
i tēplum glorie ad verum ſponſum igredi mere
amur. Quarto q2 lumé quod eſt ad reuelationē
gentiũ.ſicut dixit ſimeon.hac die ꝓ nobis eſt p̄
ſentatũ. Hec ergo ꝓceſſio ſignificat illam ſimeo
nis. Quito ad notãdũ diuinitaté ⁊ humanitetez
chriſti.vt p̄miſſuz eſt. Sexto ad oſtendendũ vir
ginis puritatē:ne quis audiēs eiꝰ purificationez
credere poſſet eã purificatione idiguiſſe. Porta
mus ergo candelas accenſas quaſi ipſo facto di
cat eccleſia. Uirgo btã purificatione non idiget:
ſed tota rutilans tota ſplēdens:⁊ ꝓpt̄ cauſas pre
dictas candelaria nuncupant. Hoc feſtum caret
octauis:quoniã licet chriſtꝰ legalit̄ fuerit p̄ſenta
tus i templo.nullus tamē doctor nos coartat ꝙ
iſantes die quadrageſima natiuitatis eoꝝ p̄ntet
in templo. Unde ſicut p̄ntatio puerorum ad tem
plum ſm̄ veterem ritum deficit:quia hodie fit in
baptiſmo:ita ⁊ ipopantis. In octauis enim ſicut
ꝑ p̄mum diē recolimꝰ quod fcm̄ eſt:ita ꝑ octauã
rem ꝓ qua factum eſt. De feſtis annunciationis

aſſumptionis .⁊ natiuitatis in ſuis locis dicetur.

¶ De cathedra ſcī petri. ¶ Rubrica.

DE cathedra ſancti petri eccleſia ſo-
lēnizat.quando viz apud anthio
chiā cathedrali honore ſublimatꝰ eſſe
phibet:quā ſublimationē dicūt factaꝫ
eſſe a theophilo pīcipe antiocen̄.cuiꝰ filiū defun
ctum poſt annos.xiiij.petrus ſuſcitauit:⁊ ipm̄ et
populū ciuitatis conuertit ꝓpt̄ quod ibi eccleſiā
cōſtruerūt:in cuiꝰ medio excelſam cathedrā col-
locauit in qua ſedit ſeptē annis. De hoc igit̄ ho-
nore ſolēnizat eccleſia:qꝛ tūc prelati eccleſie cepe
runt loco preſtare ⁊ honore ſublimari. Tūc.n.cō
pletū eſt illud pſalmiſte. Exultēt eū in eccl̄ia ple-
bis ⁊c̄. ¶ Et nota ꝙ exaltatꝰ eſt triplicit̄:⁊ iō tri
plex feſtum celebrat̄. Primo exaltatꝰ eſt in eccl̄a
militantiū eidem preſidendo: ⁊ eā in fide ⁊ mori
bus laudabilit̄ regendo: ad qđ ptinet hodierna
feſtiuitas.ut p̄miſſum eſt. Secūdo in eccleſia ma
lignantiū.ipſam.ſ.diſſipādo ⁊ ad fidē ꝯuertēdo
ad qđ ptinet ſecūduꝫ feſtū:qđ videt̄ vincula tūc
enim eccleſiam malignantiuꝫ diſſipauit:⁊ plures
ad fidem ꝯuertit. Tertio in eccleſia triūphantiuꝫ
in eam.ſ.introeundo felicit̄:ad qđ ptinet tertium
feſtū.ſ.paſſionis eiꝰ. ¶ Rurſus fit ei feſtū triplex
ꝓpter alias quincꝫ rōnes. Primo ꝓpt̄ p̄uilegiuꝫ
fuit.n.p̄ alijs priuilegiatus:⁊ ideo magis honora
tus in auctoritate. Nā fuit princeps apoſtoloꝝ
⁊ claues regni celoꝝ accepit. Fuit etiā feruentior
in chriſti amore ⁊ efficatior in v̄tute. Nā ad eius
vmbrā ſanabant̄ infirmi. Secūdo ꝓpt̄ officium
Ipſe.n.officiū prelationis ſup vniuerſam eccl̄iaꝫ
habuit. Que in tres ptes mūdi.ſ.aſiam affricam
europā diffuſa eſt:⁊ iō eccleſia ter in āno ꝑ eo ſo
lēnizat. Tertio ꝓpter beneficiū:qꝛ ipſe qui ptātē
ligandi atcꝫ ſoluendi habuit.liberat nos a tribus
generibꝰ pctōꝝ.ſ.cogitationis.locutionis. ⁊ opa-
tionis. Uel qꝛ in deum.in proximū. ⁊ in nos pec
camus. Uel hoc beneficiū pōt eſſe triplex bonuꝫ
quod v̄tute clauiū peccator in eccleſia cōſequitur
Primū ē abſolutiōis reatu oſtenſio. Secūdū eſt
pene purgatorij in tēporalē cōmutatio. Tertium
pene temporalis ſm̄ ptem relaxatio. Quarto ꝓ
pter debitū:quia.ſ.triplicit̄ pauit ⁊ paſcit nos.ſ.v̄
bo exemplo. ⁊ tēporali ſubſidio. Quinto ꝓpt̄ ex
emplū:ut.ſ.nullus deſperet.etiā ſi tertio xp̄m ne
gauerit.ſicut ille.ſi tn̄ velit cū eo deuꝫ corde.ore
⁊ opere ꝯfiteri. ¶ Nec eſt pretermittendū:qꝛ hoc
feſtū de incathedratione ſancti petri:olim feſtum
beati petri epulaꝝ dicebat̄. Fuit.n.mos gentiliū
ſm̄ magiſtrū Ioānem bethleēnis ſingulis in mē
ſe februarij hac die vinū ⁊ epulas offerre deo ſu
pra ſepulchra parentū.moti forte ꝓpt̄ illud tobie
iij. Panē tuū ⁊ vinū tuū ſuper ſepulturā iuſti con
ſtitue:quas de nocte demones ꝯſumebāt. Ipi tn̄
ab aiabꝰ circa ſepulchra oberrantibꝰ q̄s vmbras
vocabāt.vaſtari putabāt:qđ ſancti patres extirpa
re volentes.feſtū de incathedratione ſancti petri
tam de illa q̄ rome q̄ꝫ etiā de illa que anthioche
fuit facta ſtatuerūt fieri.illo die quo talia a genti
bus fiebant. Uñ ab illis epulis feſtū cōſueuit ap-
pellari feſtū beati petri epulaꝝ. Hac tn̄ die nō dr̄
in quibuſdā eccleſijs niſi vna collecta. ⁊ de illa ī
cathedratione q̄ fuit anthioche facta. Dr̄ aūt epi-
ſtola. Petrꝰ apoſtolꝰ ſeruꝰ q̄ eſt.i.pe.i. Et euange
lium venit ih̄s in ptes. Mathei.xvi.c. Tractꝰ eſt
Tu es petrꝰ. Mathi.xvi.c. Ad horas dr̄ capl̄m
Petrꝰ apoſtolꝰ.i.pe.i.c. ¶ In feſto bti mathie a
poſtoli dicit̄ epiſtola Exurgēs petrus in medio.
Act.i.c. Et euangeliū. Confitebor tibi pater.

¶ De ānūciatione v̄ginis marie. ¶ Rubrica.

FEſtum annūciationis btē ma
marie eſt.quādo āgelꝰ
ei bonos rumores nūciauit ⁊ ipſa ſal-
uatorem concepit. Tūc aūt implete ſūt
prophetie. Unde eccleſia legit ⁊ cantat de ꝓphe
phetis:quare introitus eſt. Rorate celi deſup: et
nubes.i predicatores.pluant.i.ānūcient. iuſtū id
eſt chriſtū:qꝛ antonomaſice dr̄ iuſtus xp̄s.aperia
tur terra.i.beata v̄go. Aperiat̄ inquā ꝑ ꝯſenſuꝫ:⁊
germinet.i.concipiet.ſaluatorē ideſt xp̄m. De h̄
dictū eſt ſub prima dominica de aduētu. Epiſto-
la eſt. Egrediat̄ v̄ga. Iſai.xi.c. Alie tn̄ eccleſie di
cunt Locutꝰ eſt dn̄s ad achas:q̄ ē huiuſmōi.vij.
caplō. ¶ Euangeliū eſt Miſſus eſt gabriel. Luc.
i.c.⁊ quod ibi dr̄. Et hic menſis ⁊c̄.ſic exponitur
hic menſis.ſ.martius:in quo beata v̄go concepit
eſt ſextus illi.i.a conceptione illius.ſ. elizabeth q̄
vocat̄ ſterilis: qꝛ illa concepit Ioānem baptiſtaꝫ
viij.kal̄.octobris. ¶ Dr̄ etiāꝑ horas capl̄m. In
diebꝰ illis notū faciet deꝰ.hiere.xxx.c. Cōpetit āt
hoc feſtū tempori veris. Nā tēpore veris deꝰ fa
ctus eſt homo:⁊ oīa facta ſūt noua. Hoc aūt feſtū
eſt de domino:⁊ de beata maria:q̄re eadē prefa
tio dicit̄ in natali: ⁊ in annūciatiōe dn̄i. ¶ De an
nūciatione domi ꝯſueuit apponi ꝙ Gloria in ex
celſis.⁊ ite miſſa eſt.⁊ te deū laudamꝰ in ea cāta
ri nō debeāt:de quo dictū eſt in prohemio huiꝰ
partis. Si hoc feſtū fuerit in dominica paſſionis
vel oliuaꝝ ad ſecundā feriā trāſmutabit̄. Hoc.n.
generale eſt in priuilegiatis dominicis. Si auteꝫ
in triduo ante paſcha occurrerit in ſabbato ante
palmas ſm̄ quoſdā anticipabit̄. Quidā v̄o ante
illud transferūt vſcꝫ ad octauas. Similit̄ ſi fuerit
in die paſche nō cōgrue poterit infra ebdomodā
celebrari:in quo hiſtoria de aduentu cōpilata cā
tatur.vnde meliꝰ eſt ſi ad ſecundā feriā poſt octa
uas transferat̄. In hac die vt dr̄: per diuerſa tē-
poꝝ curricula deus multa operatꝰ eſt:que quidē
ſic egregius v̄ſibus preſtrinxit. Salue feſta dies
que vulnera noſtra coherces. Angelus ē miſſus
eſt paſſus ⁊ in cruce chriſtus. Eſt adā factus ⁊ in

eodem tp̄e lapſus. Ob meritū decime cadit abel
fratris ab enſe. Offert melchiſedech. Iſaac ſup-
ponit̄ aris. Eſt decollatus xp̄i baptiſta btūs. Eſt
Petrus erectꝰ: Jacobus ſub herode peremptus
Corpoꝛa ſanctoꝝ cum chriſto multa reſurgunt.
Latro per xp̄m tam dulce ſuſcipit amen.

De ſanctis apoſtolis philippo ⁊ iacobo.

Paſchale tp̄s: ſicut ſepe dcm̄ eſt octa
uam ſignificat etatē vbi bonum
qđ erit ſingulorum ī diſpari charitate
erit coꝝ oīum q̄ꝛ vnuquiſq; de bonis
alteriꝰ gaudebit vt de ſuis: ⁊ bonū oīum erit ſin
guloꝝ. Ut ergo tp̄s paſchale decoꝛaret ſolēnita
tibus q̄ infra illud eueniunt. p̄ſerti cū apoſtoli in
eccleſia p̄matiua nō haberēt particulares ſolēni-
tates. ſtatutū fuit vt in kalē. maij celebrarent̄ ſolē
nitas ad honorē oīum apoſtoloꝝ vt dies varij
nō viderent̄ diuidere: quos vna dignitas ⁊ apo
ſtolatus ī celeſti gloria fecit eē ſublimes. qđ feſtū
greci celebrare dicunt̄ in feſto apoſtoloꝝ petri ⁊
pauli. Hac etiā die feſtū eſt apoſtoloꝝ philippi ⁊
iacobi: q̄ forte die iſta paſſi ſunt. Sane iacobꝰ
iſte dictꝰ ē minoꝛ ad differentiā iacobi cōpoſtelle
ſiue zebedei: qui dictus ē maioꝛ nō etate ſed vo
catione: ſicut cōtingit ī ep̄is q̄ loco apoſtoloꝝ ſūt
qm̄ q̄ p̄mo conſecratus ē. alios quātūlibet maio
res antecedit. xvij. di. §. fi. Primo eni a dn̄o vo-
catus ē: ⁊ p̄mo ei adheſit ⁊ ſibi magis fuit famili
aris. In ſecretis eni illū vocabat. ſ. qn̄ trāſfigura
tus eſt: ⁊ quādo ſuſcitauit mortuū ī domo. dictꝰ
etiā eſt iſte iacobꝰ alphei q̄ꝛ fuit filiꝰ alphei. dictꝰ
eſt etiā frater domini ſm̄ carnē: de con. di. i. iaco
bi. q̄ꝛ dr̄ fuiſſe conſimilis ei facie: vel q̄ꝛ erat filiꝰ
alphei fratris ioſeph viri btē Marie: ⁊ marie ſo-
roris eius. q̄ eni ex vtraq; pte coniungebāt̄ apđ
iudeos fratres vocabātur. ih̄s eni putabat̄ filius
ioſeph. vel dr̄ frater domini. i. cōſobrinꝰ: q̄ꝛ filius
ſororis beate marie quē morē tuſci ſeruant. ſed ⁊
ioſeph dr̄ cognatꝰ dn̄i vel q̄ꝛ pr̄ putatiuꝰ: vel q̄a
cognatꝰ dn̄i ex pte m̄ris. ſ. btē Marie. Ad clari
oꝛem aūt p̄miſſoꝝ euidētiā notandū ē q̄ ioachi
pr̄ btē Marie accepit vxorē noīe annam que ha
buit ſororē noīe imeriam. hec aūt imeria genuit
elizabeth ⁊ eliud. Elizabeth genuit iohānē bapti
ſtam. de eliud natꝰ ē emineud. de emineud natꝰ
eſt ſcūs ſeruatius: cuiꝰ coꝛpꝰ ī opido traiecti ſuper
flumē moaſe ī epiſcopatu leodienſi requieſcit. an
na aūt tres viros dr̄ habuiſſe Joachim Cleophā
fratrem ioſeph: ⁊ ſalome. De p̄mo habuit filiā. ſ.
mariā m̄rem dn̄i quā dedit ioſeph nuptui: q̄ ge-
nuit xp̄m. Generatio ipſiꝰ ioſeph ⁊ marie poſita
ē ī ſexta pte ſub feſto natalis dn̄i. Primo autē vi
ro defuncto: de ſecūdo ſimilit̄ genuit aliā filiam
noīe Mariā: quā alpheo poſtmodū ī coniugē de
dit. Hec aūt maria genuit ex alpheo quatuoꝛ fili
os. ſ. Jacobū minorem ioſeph iuſtū q̄ ⁊ barſabas
dictꝰ eſt: ⁊ ſymonē ⁊ iudā. Ex tertio vero ſecūdo
mortuo genuit aliā ſimiliter filiā noīe mariam ⁊
zebedeo ī coniugem tradidit. ex quo duos filios
habuit. ſ. Jacobū maiorē ⁊ Johānē euāgeliſtam
Porro iacobus iſte merito ſue pfeſſionis cogno
minatꝰ ē iuſtus. Ex vtero eni dr̄ ſcūs fuiſſe. ipſe
eni a petro ⁊ iacobo ⁊ iohāne apoſtolis oꝛdinatꝰ
ē p̄mꝰ hieroſolimitanoꝝ ep̄s. lxvi. di pono. Ipſe
etiā vna cū baſilio ep̄o ceſarien̄. addidit nobis ī
ſcriptis miſſe celebratōem: de cō. di. i. iacobꝰ. ipſe
quoq; tradit̄ p̄mā celebraſſe miſſam poſt paſcha
dn̄i ī hieruſalē: ⁊ petrꝰ p̄mꝰ ī antiocha. Iſte vinū
vel ſicerā nō bibit: nullā carnē comedit: nunquā
tonſus nūq; vnctꝰ: nunq; balneo vſus ē: ⁊ intātū
genubꝰ terre defixis oꝛabat: vt eiꝰ genua came
loꝝ excedere duriciā crederent̄. Iſte p̄cipitatus
ē a iudeis de pinnaculo tēpli cū nomē xp̄i p̄dica
ret: ⁊ cū perticis fullonū iterfectꝰ. Fullo eni eſt q̄
lineos pānos candificat. Quidā aūt dixerūt pp̄t
peccatū iterfectionis eiꝰ iudeos deſtructos fuiſſe
p titū ⁊ veſpaſianū: ⁊ ita nō attribuūt deſtructio-
nem illā morti xp̄i. In hoc feſto dicūt q̄dā ec-
cleſie itroitū. Exclamauerūt. neemie. ix. c. ep̄lam
Stabūt iuſti. q̄ ē ſapientie. v. c. euāgeliū. Nō tur
betur coꝛ veſtrū. qđ ē iohā. xiiij. c. dr̄ etiā ad ho-
ras capitulū. Stabūt iuſti. ſapiētie. v. c. ⁊ illđ. nos
inſenſati. quod eſt ibidem. ⁊ illud non eſurient
Apocalip. ſeptimo capitulo.

De inuentione ſancte crucis. Rubꝛica.

In ſancta cruce domini. Secūda
ſpes habet̄. Sicut eni btā vir
go poꝛtauit dominū: ita ⁊ ſancta crux
ſuo modo. Et ſicut dat dominꝰ aquis
baptiſmalibꝰ ſanctificare: ⁊ a lijs ſacramētis: ita
p tactū dn̄ice carnis ſanctificatū fuit lignum. ut
nos ſuo mō ſanctificare poſſit. Et q̄ꝛ ita crux ſal-
uat p talē effectū quē habet: iō de eo cātatur. O
crux ſplendidioꝛ aſtris ⁊c̄. que ſola fuiſti digna
ſcilicet dignitate tibi data. poꝛtare talētum mun-
di ⁊c̄. Et quia finis crucis eſt gloria. iō in fine plu
rium antiphonaꝝ de cruce dicit̄ alleluia. Dicitur
autē p horas capitulū. Mihi autē abſit gloriari
Gala. ultimo. Fit aūt duplex feſtum de cruce:
uidelicet exaltationis: de quo ſuo loco dicetur: ⁊
inuētionis: quia inuēta fuit crux tempoꝛe euſebij
pape a beata helena matre cōſtantini: mediante
iuda qui tūc iudeus erat. Unde ī canone ipſius
euſebij. de. cōſecratione diſtinc. iij. crucis. ita legi
tur. Crux domini noſtri iheſu chriſti: que nuper
nobis gubernacula ſancte romane eccleſie tenē
tibus quīto nonas maij inuēta eſt in p̄dicto kal.
die inuētionis feſtum uobis ſolēniter celebrare
mandamus. Eſt autē maius hoc feſtum q̄ feſtū
exaltationis: put ibi dicetur. Legitur autem
de p̄dicto iuda. q̄ conuerſus ad fidem factus ē
poſtmodū epiſcopꝰ hieroſolimitanus: ⁊ mutato

nomine vocat⁹ eſt quiriacus. De quo dr̄ dyabo-
lus ſic ꝓpheraſſe. iudas xp̄m morti tradidit. ſed
iſte iudas illū mortuū exaltauit ⁊ artes magicas
detexit. ſed iulian⁹ familiaris ⁊ amic⁹ meus cito
rex erit qui me de iſto vindicabit. quod factū eſt
xi. q. iij. iulian⁹. l. ⁊. ij. Nā iulian⁹ monachus ab or
dine apoſtotans. acquiſiuit ꝑ nephas cōſulatū ro
manū. ⁊ deinde fact⁹ impator ⁊ chriſtianoꝝ per-
ſecutor: illuꝫ diuerſis penis afflixit ⁊ interfici iuſ
ſit. Legit̄ quoqꝫ ꝙ quidā miles nomie quiriacuſ
hūc iulianū poſtea interfecit. De iſto iuliano legit̄
ꝙ adhuc apud cōſtantinopolī de tumba ſua ve
tor intolerabilis progredit̄. ¶ Si querat̄ quar̄ fit
feſtum de cruce in qua xp̄s fuit dehoneſtat⁹ ⁊ fla
gellat⁹. ⁊ nō de aſina in qua fuit valde honorat⁹
nec etiam de alijs que ipſe tetigit. Reſpōderi pōt
ꝙ laus ⁊ honor ſuꝑ aſinā impenſus trāſitorius ⁊
mūdanus fuit: nec inde ſalus noſtra produt de q̄
curandū nō eſt. Preterea ꝑ alia que ipſe tetigit n̄
legunt̄ miracula ⁊ ſanitates fieri: nec per illa re-
dempti ſum⁹. dehoneſtatio ṽo in cruce facta nr̄a
redemptio fuit. Dicit̄ hodie introitus. Nos autē
Gala. vlt. c. Et legit̄ epiſtola. Confido de vobis ī
dn̄o. Gala. v. c. pro eo ꝙ ibi dr̄. Mihi autēꝫ abſit
gloriari niſi in cruce domini noſtri ih̄u xp̄i. Alie
eccleſie dicūt: hoc ſentite. ad philip. ij. ¶ Euāgeliū
eſt. Simile eſt regnū celoꝝ theſauro abſcondito ī
agro ⁊c̄. qr crux domī ad lr̄am: inuenta ē in agro
Uel moraliter in agro eccleſie inuenit̄ crux dn̄i
que dr̄ theſaurus: qr emptū eſt ꝑ eā nobis regnū
celoꝝ qui vidit hūc theſauꝝ ī eccleſia vadit ⁊ vē
dit omnia que habet. i. oēs trāſitorias delectatio
nes: ⁊ emit agrū iſtū ut ſit de eccleſia. Alij dicunt
Erat hō ex phariſeis. Jo. iij. c. ¶ Et eſt notanduꝫ
ꝙ feſtū crucis fit ſemꝑ cū feſto martyꝝ: qr crux ſi
gnificat martyriū. Et ideo in feſtiuitatib⁹ ſcē cru
cis legunt̄ in quibuſdā eccleſijs ſex lectiones de
martyribus. ⁊ officia cōmiſcent̄: De ſigno crucis
dictū eſt in prohemio quinte ꝑtis.

¶ De reuelatione ſcī michahelis. ¶ Rubrica

Eccleſia facit feſtum d̄ angelis
duplici rōne. Pria eſt
quia nobis miniſtrant. Oēs. n. ſūt ad-
miniſtratorij ſpūs. i. in miniſteriū miſſi ꝓpt̄ eos q
hereditatem capiūt ſalutis: ſicut habet̄ in epiſto-
la ad hebreos primo. Secūda rō eſt qr pugnant
pro nobis contra āgelos malos: nec ꝑmittūt nos
temptari ſupra id quod poſſum⁹. De hac pugna
dicit̄ in Apo. Factū eſt preliū in celo. Hoc belluꝫ
erit maxime tempore antixp̄i. ⁊ in morte marty-
rum fuit. ⁊ etiā ſemper eſt. ⁊ eiectus ē draco ideſt
dyabolus de celo. i. de celeſtibus hominib⁹ ⁊ de
iectus in corda maloꝝ hoīuꝫ. Hui⁹ aūt belli prin
ceps eſt beatiſſim⁹ michael: ⁊ ideo fit ei feſtū licet
ſit de vltima ierarchia de inferiore. ſ. ordie. Sūt
enim nouē ordines angeloꝝ ꝓut dictū eſt in q̄r-
ta parte ſub ti. de prefatione: qui q̄uis oēs mittā
tur: qm̄ ut premiſſum eſt ſūt adminiſtratorij ſpūs
⁊ in Jſa. vi. habet̄ ꝙ miſſus ē ad eū vnus de ſe-
raphin: raro tamen mittūt̄. Unde daniel. Milia
miliū miniſtrabāt ei. Eoꝝ ṽo qui mittunt̄ ꝑnceps
eſt michael: qui fuit princeps eccleſie iudeoꝝ: vt
habet̄ in daniele. mō eſt princeps eccleſie xp̄iano
rum. Jn iudeis eni fuit aliqn̄ eccl'ia: que nūc eſt ī
chriſtianis. Hoc aūt feſtū quod eſt cōmemoratio
victorie ſancti michaelis. inde originē ſumpſit: qr
cū barbari depopularent̄ apuliam: xp̄iani tridua
no ieiunio indicto ſancti michaelis auxiliū implo
rauerunt: per cuiuſ viſibile patrociniū fuge terga
dederūt: ⁊ xp̄iani victoriam habuerūt. Uocatur
etiā feſtū reuelationis: qr in monte gargona reue
latus eſt ut ſeqnit̄. ¶ Sane michael gabriel ⁊ ra
phael noīa perſonalia ſunt angeloꝝ. alia ṽo ſunt
ordinū: ut dictū eſt in quarte parte ſub ti. de p̄fati
one. Sed cū hoc feſtū ſit cōmune oīuꝫ angelorū
quare ſpecialit̄ denominat̄ feſtū ſancti michaeliſ
⁊ nō gabrielis vel raphaelis. Reſpondeo micha-
el eſt qui miſſus in egyptū fecit illas famoſas pla
gas qui diuiſit mare rubrū: qui eduxit populū ꝑ
deſertum. ⁊ duxit in terrā promiſſionis. Jpſe ē ꝑ
poſitus paradiſi ⁊ cuſtos ⁊ eſt ſuſceptor animarū
⁊ princeps eccleſie: ⁊ ideo eū magis venerari de
bemus. Secūda ratio eſt: qr ipſemet fundauit ec
cleſiam ⁊ conſecrauit altare. Un̄ dr̄: Stetit ange
lus iuxta aram templi ⁊c̄. hoc fuit in monte gar-
gano. poſtea vero reuelauit hoc hominib⁹ ꝑ ep̄m
illius regionis. Tertia ratio eſt ut homines vene
rantes angelos ꝑueniāt ad conſortiū angeloꝝ et
eadem cauſa in diebus dominicis ⁊ feſtiuis ſolē
nitatibus. nouem pſalmi. nouē lectiones. ⁊ noueꝫ
reſponſoria cantant̄: ut per cantū iſtoꝝ ad ꝯſortiū
ꝑueniamus nouem ordinū angeloꝝ: quoꝝ ꝓpriū
eſt deo cantare. ¶ Congaudēdo aūt angelis dic̄
eccleſia in introitu. Benedicite dominū oēs āge
li eius: ⁊ quia angeli laudāt: ⁊ nos ſimilit̄ deum
laudare debem⁹. Un̄ ſequit̄ ṽſus. Benedic ani-
ma mea dn̄m. ¶ Epiſtola ṽo apo. i. c. ſumit̄: ſigni
ficauit de⁹ que oportet fieri cito ⁊c̄. Sequitur ibi
Joānes ſeptem eccleſijs. ꝑ ſeptē eccleſias. vel ꝑ
ſeptem ſpūs quantū ad intelligentiā q̄ ad hāc diē
pertinet. vniuerſitas angeloꝝ intelligit̄. ꝑ ſeptem
enim dies currit vita p̄ſens. ¶ Sequit̄ reſponſo
rium Benedicite. ⁊ ṽſus. Benedic. ratione q̄ ſu-
pra. Alleluia eſt. Jn conſpectu angeloꝝ pſallaꝫ ti-
bi. Hoc aūt ideo dicit eccleſia: quia parati ſūt āge
li deferre deo orationes noſtras. Semꝑ eniꝫ no-
bis aſtant ⁊ aſpiciūt nos ⁊ auſcultant. Unde ī cā
ticis: Qui habitas in ortis amici. i. angeli auſcul-
tant te. Her. iſtos. ſ. bonos. compaſſio: illos. ſ. ma-
los. paſſio. ſ. inuidie cogit: ut ī nos aſpiciāt. ¶ Se
quit̄ euangelium Acceſſerūt ⁊c̄. Mathei. xviij.
c. ī quo precipitur vitari ſcandalū: quia ibi fit mē
tio de angelis. Amen dico vobis: quia angeli eo-
rum in celis ſemper vidēt faciem patris mei q in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

celis eſt. ¶ Quod ꝟo parati ſunt deferre orõnes
noſtras ĩ offertorio oñditur. Stetit angel⁹ iuxta
arã templi apoc. viij. c. Et data ſũt ei icenſa mul-
ta. i. orõnes. incenſe igne charitatis ꝛ aſcendit fu
mus aromatũ. i. orõ ĩ cõſpectu dei de manu ãge
li. ¶ In poſtcõione ꝟo placuit eccleſie ſicut priuſ
bñdicere. vnde dr̃ ĩ qbuſdaꝫ eccleſiis. Bñdicite
angeli dñm ꝛc̃. ¶ Sane ꝙ michael legit̃ cuꝫ dra
cone pugnaſſe itelligit̃ allegorice michael. i. xp̃s
hiſtorie ꝟo qꝛ michaelis ꝛ alioꝝ angeloꝝ ei⁹ mi-
niſterio diabolus deſcribit̃ ĩ eccleſia ꝑpter laicoſ
eẽ depulſus. ¶ In hoc feſto dicit̃ capitulum. Si
gnificauit. Et illud beatus qui legit. ꝛ illud Iohã
nes ſeptem. que ſunt apoc. ꝓmo. i.

¶ De ſanctis geruaſio ꝛ protaſio.

In feſto ſanctorũ geruaſij ꝛ ꝓtaſij
cãtat̃ ex iſtitutione greg. itroi-
tus. Loquet̃ domin⁹ pacẽ ĩ pplo ſuo
ex eo ꝙ tali die pax iter romanorum
iperatorẽ ꝛ agiſulphum regẽ longobardoꝝ exti-
tit reformata: quẽ regem celdonia ei⁹ vxor xp̃ia
niſſima cui grego. librũ dialogorũ ſcripſit ad fidẽ
conuertit. Officia nãq; ſanctoꝝ parti conueniunt
ipſis ſanctis partim his euntibus que in ipſoruꝫ
euenere diebus.

¶ De ſancto iohanne baptiſta. ¶ Rubrica:

Quia inter natos mulierũ nõ ſur
rexit maior Iohãne bapti-
ſta. merito eccleſia celebrat feſtum de
illo: ꝛ facit ei duplex feſtũ. ſ. natiuitatiſ
ꝛ decollationis. Natiuitas ꝓpt̃ quatuor. Primo
ꝓpter hiſtoriã: qm̃ dicit dñs de eo ꝑ angelum: ſi
cut ĩ euãgelio habet̃: ꝛ multi ĩ natiuitate ei⁹ gau
debunt: qd̃ etiã ꝓpter ſaracenos dcm̃ eſt qui hoc
feſtum celebrare dicunt̃. Secũdo ꝓpter allegori
am ꝛ myſterium: qꝛ ꝑ iohãnẽ figuratus eſt ortus
gratie quã nobis attulit xp̃s: Ipſuꝫ eni iohãnes
ꝓceſſit ĩ annunciatione ĩ natiuitate ꝛ p̃dicatione:
in paſſione: ꝛ in ad iferos deſcẽſione. Tertio qa
ſicut btã virgo ſanctificata fuit ĩ vtero matris ita
ꝛ ipſe. Quarto qꝛ ipſe ꝓmus annunciauit gaudia
eterna: ꝛ ideo dicit̃ lucifer ꝛ turtur. Vñ vox tur-
turis audita eſt ĩ terra noſtra. Et iob. xxxviij. cap.
Nunqd duces luciferꝫ ĩ tp̃e ſuo: ꝛ ei⁹ natiuitas fu
it ꝑ gabrielẽ nunciata. Ideo aũt iohãnes dict⁹ eſt
lucifer: qꝛ obtulit nouũ tp̃s. Et ide eſt ꝙ ĩ quibuſ
dam eccleſijs hꝫ miſſam ĩ mane: qꝛ natiuitas fuit
quaſi aurora. natiuitas ꝟo xp̃i fuit quaſi ortus ſo
lis. Vel iõ dr̃ miſſa ĩ ortu diei: qꝛ legit̃ ĩ euange
lio. Luc. ꝙ ipſe fuit ſanctificat⁹ ꝛ ſpũ ſancto reple
tus ĩ vtero matris: quare merito laudandus eſt
ei⁹ creator ĩ exordio dei qui illũ dignatus eſt ho
norare ĩ vtero matris. Habet etiã aliam ꝓpriam
miſſam ſicut ꝛ alij ſancti q̃ dicit̃ circa tertiã vel ꝑ
mã miſſa eſt de vigilia euãgeliſte: vel alie dr̃: qa
ipſe fuit martyr ꝛ p̃curſor. Vñ illa miſſa ẽ vnius
martyris: ꝛ ẽ itroitus. Iuſt⁹ vt palma florebit in
domo dñi. De ipo nãq; ꝓphetauerũt iſaias ꝛ hie
remias ipſo vite actu: qꝛ fuit ei ſimilis iſaias: vt ĩ
epiſtola habet̃ hodierna. Audite iſule ꝛ attẽdite
populi de lõge. Iſa. xlix. c. vt etiam ſequit̃. vnde
ſumit̃ itroitus. De vente ꝛc̃. ſeqtur etiã ibi. Po-
ſuit os meũ vt gladiũ acutũ. gladius acut⁹ eſt lin
gua p̃dicatoris qm̃ abſcidit ſupflua. ſeqtur. Po-
ſuit me quaſi ſagittã electam. Sagitta electa eſt
p̃dicator q facit quod docet. Sagitta acuta fuit
iohãnes cũ dixit. Genimina viperaꝝ qs docebit
vos fugere ab ira vẽtura. rñſoriũ eſt. Priuſquaꝫ
te formarẽ ꝛc̃. Hiere. i. c. ꝛ eſt de natiuitate eius.
alia eſt. Tu puer luc. i. c. ꝛ illud. Inter natos ꝛc̃.
mathe. xi. c. Euãge. ẽ. Elizabeth iplerũ luc. i. c. Dr̃
autem hac die capitulum: Audite iſule iſa. xlix.
c. illud. Priuſq; te formarẽ hiere. i. c. ꝛ illud Re
ges videbunt iſa. xlix. c. ¶ Porro ĩ viligia bti io
hãnis baptiſte ieiunamus quaſi cõpatientes ei
q ĩ deſerto ieiunauit: ꝛ aſperam vitaꝫ duxit: ꝛ vi
gilia ipſa plenũ habet officiũ: qꝛ poſt iohannis de
collationem xp̃s crucifixus fuit ꝛ agnũ cõmedit
Fuit eni iohãnes quaſi lapis angularis id eſt ve
tus ꝛ nouũ teſtm̃ coniungẽs. Unde tũc magiſ ſo
lẽnizamus ꝓpter myſteriũq; ꝓpter ꝑſonam ipaꝫ
ꝛ qm̃ ipſe fuit medi⁹ iter vtrunq; teſtamentum:
qꝛ fuit finis veteris ꝛ initium noui teſtamẽti. nã
ꝛ lex ꝛ ꝓphete vſq; ad iohãnem vꝫ icluſiue: hinc
eſt ꝙ hui⁹ diei officium partim de veteri: ꝛ parti
de nouo eſt teſtamento. In hac autem die iohã
nes euangeliſta obijt: ſed ei⁹ feſtũ tranſlatum eſt
ꝑut ſub eius feſto dicet̃: Feſtũ aũt decollatõnis
non ita ſolẽnizat eccleſia: ſicut iſtud ꝑut ibi dice
tur. Fuit ergo vt ꝓmiſſum eſt ĩ vtero ſanctificat⁹
ſicut ꝛ hieremias. Unde ꝛ de hieremia legit̃ de
hac die: qd̃ ꝓbat̃ per illud qd̃ dr̃ ĩ euangelio. Et
repleta eſt ſpiritu ſancto elizabeth: ꝛ exultauit in
gaudio iſans in vtero meo: ſed quo genere ſcifi
cationis non legimus: dicũt tamẽ qdam ꝙ ab oĩ
peccato mundat⁹ eſt: ſed ĩ golſa ſuꝑ illo loco: Tu
vis a me baptizari ego a te debeo baptizari id eſt
ab originali peccato mundari: dicit̃ ꝙ ĩ perſona
generalis hominis loquebat̃: fuit tamẽ ĩ peccato
originali concept⁹ ſimiliter: ꝛ beata virgo de q̃ ꝛ
quare eius natiuitas celebret̃ ſub purificatione:
dictum eſt. Paulus hiſtoriographus romane ec
cleſie diaconus caſſinenſis monachus quadam
die cum vellet paſchalẽ cereum conſecrare: rau
ce facte ſunt fauces eius cuꝫ ꝓus vocales eſſent
Ut ergo vox ſibi reſtitueret̃ compoſuit in hono
rem beati Iohãnis hymnũ: Ut queãt laxis reſo
nare. ĩ cui⁹ ꝓncipio petit vocis reſtitutionẽ quaꝫ
obtinuit: ſicut ꝛ merito ſancti Iohãnis reſtaura-
ta eſt zacharie. ¶ In hoc feſto nõ cantat̃ ferquẽ
ter alleluia ſicut fit in feſtiuitatibus petri ꝛ pauli
ꝛ alioꝝ in quorum vltimis nocturnis perſonatur

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ratio eſt: quia ipſe figurat legē. ⁊ q̄ꝛ natale hui⁹ fuit ante xp̄i reſurrectionē ⁊ ante gaudiū. Quidā tamē faciūt officiū ſine alleluia i initio noctis ꝓpter figurā legis: ⁊ poſtea iterāt officiū cū alleluia in medio noctis: terminātes illud in principio lucis in memoriā antique obſeruationis. De qua ⁊ q̄re in hoc feſto nocturni cantanꝫ in initio noctis dictum eſt in quinta p̄te ſub ti. de nocturnis. ¶ Nota ꝙ antiquitus ſolebat vna quadrageſima celebrari ante hoc feſtum. ⁊ alia ante natale dn̄i ſed poſtea ꝓpter fragilitatem hoīuꝫ redactū fuit ad tres ſeptimanas ante natale ⁊ tres ante hoc feſtum. Unde prohibitū eſt i decretis. xxxiij. q. iiij. nō oportet ⁊ c. ſequenti. ne i illis tribus ſeptimanis nuptie fiant: ſed ⁊ hoc abolitū eſt: prout dictū eſt in prima p̄te ſub ti. de ſacramentis. ¶ Fiūt autem tria ſpecialia in hoc feſto. In vigilia nāq; i q̄buſdam partib⁹ ⁊ antiqua obſeruatione colligūt homines ⁊ pueri oſſa ⁊ quedā alia imūda ⁊ inſimul cremant: ut exinde fum⁹ in aerē ꝓducatur. Ferūt etiā brandas ſiue faces ⁊ cū illis circuerūt arua. Tertiū eſt: q̄ꝛ rotam voluūt qui imūda cremant ⁊ fumū in altū produci faciūt. habent hoc a gentibus. Antiquit⁹. n. dracones hoc tēpore ad libidinē propter colorē excitati. volādo p aerē frequenter in puteos ⁊ fontes ſpermatizabāt ex q̊ inficiebanꝫ aque: ⁊ tūc erat ānus letalis ex aeris et aquaꝝ corruptione: quia quicūq; inde bibebant moriebanꝫ aut grauē morbū patiebanꝫ: quod attendentes philoſophi ignem iuſſerūt frequenter ⁊ paſſim circa puteos ⁊ fontes fieri: ⁊ imunda et quecūq; inmūdum redderent fumū ibi cremari. Nāq; per talem fumū ſciebāt poſſe fugari dracones. ⁊ q̄ꝛ talia hoc tempore maxime fiebāt: idō hoc adhuc ab aliquib⁹ obſeruaꝫ. Sūt. n. dracones aīalia. Unde in pſalmo. Laudate dn̄m de terra dracones: nō thracones. i. meat⁹ terre ꝓut quidā dixerunt: que quidē animalia i aere volant. in aq̄s natant. per terrā ambulant: nil imundū ſuſtinent ⁊ fugiūt ꝓpter fumū oliferū ſicut elephātes ꝓpꝫ grunnicū ſuū. Eſt etiā alia ratio quare oſſa aīaliū cōburunꝫ. viꝫ in memoriā ꝙ oſſa ioānis baptiſte a gentilibus in ciuitate ſebaſte cōbuſta fuerūt: vl' poteſt hoc referri ad nouū teſtamentū. Abiciunt enim pueri vetera ⁊ comburūt. ad ſignificanduꝫ ꝙ adueniente noua lege vet⁹ teſtamentū dꝫ ceſſare. Dictū eſt enim vetuſtiſſima veteꝝ nō comedatis. ⁊ nouis ſupuenientib⁹ vetera proycietis. Ferunꝫ quoq; brande ſeu faces ardētes ⁊ fiunt ignes: qui ſignificāt ſanctū ioānem qui fuit lumē ⁊ lucerna ardēs. precedēs ⁊ p̄curſor vere lucis q̄ illuminat oēm hominē venientem in hūc mūdū. Unde dr̄ Iohā. vi. Eſt lucerna ardens ⁊ lucens ante dominū: qui viā dn̄i preparauit in heremo. ¶ Nota in quibuſdā locis voluiꝫ ad ſignificādū ꝙ ſicut ſol ad altiora ſui circuli ꝑuenit: nec altius pōt progredi: ſed tūc deſcendit in circulo: ſic ⁊ in fama ioānis qui putabaꝫ xp̄s deſcēdit ſm ꝙ ipſe teſtimoniū perhibet dicens. Me oportet minui illum aut creſcere: quod dicūt quidā dictuꝫ eſſe eo ꝙ tūc dies incipiūt minui: ⁊ in natiuitate xp̄i creſcere. Sed quia ante feſtū ſancti Ioānis decreſcunt: ⁊ ante natale domini creſcūt. intelligenduꝫ eſt de natiuitate in matre: quādo. ſ. conceptus eſt vterq;: quoniā ioānes cōcept⁹ fuit decreſcentib⁹ diebus: ut in ſeptembri. ⁊ xp̄s creſcentib⁹: ut in aprili. Uel de morte vtriuſq;. nā corp⁹ xp̄i exaltatum eſt in cruce. corp⁹ ioānis capite minoratū.

¶ De ſanctis petro ⁊ paulo. Rubrica.

De petro ⁊ paulo queſtio eſt. vtꝝ eadem die paſſi ſūt. Nā henric⁹ ſolitarius velle videꝫ ꝙ eadem die anno reuoluto paulus paſſus ſit. Sꝫ pelagius ⁊ nicolaus pape ⁊ ambroſius ⁊ alij ſancti patres. volūt ꝙ eadem die ⁊ eadē etiā hora ſub nerone imperatore: viꝫ anno. xliij. imperij ei⁹: alioquin falſe eſſent hiſtorie de illis ſcripte. Sꝫ tn̄ in diuerſis locis licet in vrbe. ⁊ diuerſas penas paſſi ſūt: q̄ꝛ petrus in vrbe crucifixus eſt. paulus v̄o quia ſicut legitur in actib⁹ apoſtoloꝝ ciuis romanus erat q̄uis natione tarſenſis eſſet ex muros vrbis decollatus. que pena honeſtior videbaꝫ. ⁊ de ipſo lac pro ſanguine legiꝫ profluiſſe. Uerꝝ procedente tempore cū conſtantin⁹ imperator in honorem vtriuſq; eccleſias cōſtruxiſſet. et roman⁹ pontifex vellet coꝝ corpora ſepare. ⁊ dubitareꝫ que cui⁹ oſſa forent. diuinit⁹ reſponſūꝫ ē maiora oſſa ſunt predicatoris. minora piſcatoris: ⁊ ſic abinuicem ſepata ſūt in proprijs eccleſijs collocata. Poſtmodū v̄o ſilueſter papa volēs eccleſias ipſas conſecrare tam parua quā magna oſſa ex equa lance cum ſūma reuerentia ponderauit: ⁊ vnā medietatē in vna eccleſia. ⁊ aliā in alia eccleſia collocauit. Unde quidā faciūt feſtuꝫ d̄ hac diuiſione oſſium in nonis octauo idus iulij: quia die tali facta fuit. alij illud faciūt. xv. vel. xvi. die eiuſdem menſis. Alij v̄o dicunt ꝙ feſtuꝫ diuiſionis petri ⁊ pauli qđ celebraꝫ die illa fit ꝓpter illā diuiſioneꝫ que facta eſt in hieruſalē poſt duodecim annos quādo ſeperati ſunt ad predicandum gentibus: in quo feſto cantant illā magnaꝫ ſequētiam. Celi enarrant gloriam. ⁊ euangeliū aſcenſionis. Recūbentibus ⁊c. incipientes ibi in fine. Dominus quidem iheſus poſtquā ⁊c. ¶ Licet autē coꝝ feſta eadem die celebranda concurrāt. Beatus tamen gregorius. inſtituit ut tantuꝫ officium beati petri ipſo die celebrareꝫ: tum quia tali die eccleſia beati petri fuit dedicata: tum quia ipſe prior fuit in cōuerſione: tum q̄ꝛ maior fuit dignitate: quoniā romane eccleſie tenuerat p̄imatū. Et dr̄ in miſſa introitus. Nūc ſcio. Act. xij. Collecta cōmunis vtriq;. De⁹ qui hodiernā diē. quare nō fit cōmemoratio de ſancto paulo. Epiſtola miſit herodes: q̄ eſt ibideꝫ. All'a. Tu es petr⁹. math. xvi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Euangeliū. Uenit ihesus i ptes: quod eſt ibidem
vbi dicit. Quē dicūt homines eſſe filiū hōis. ſm
hieremiā i hebreo dr filiū ade. p horas vo dr ca
pitulū. Miſit herodes rex man⁹ act. xij. c. ⁊ ange
lus dñi. ⁊ illud. ⁊ petrus ad ſe reuerſus: que ſunt
ibidē. ¶ Sequēti vero die fit feſtū de btō paulo
⁊ dr i miſſa itroitus. Scio cui. ij. ad thimo. ij. ca.
⁊ collecta. De⁹ q multitudinem. graduale. Qui
operat⁹ es petro. gal. i. cap. vſus eſt. Gratia dei i
i. corinth. xv. cap. Epl'a. Notū vobis facio galla. i.
alla. Tu es vas act. ix. cap. euāgeliū. Dixit ſymō
petrus math. xix. cap. In alijs eccleſijs dr. Hoc
ē pceptū Iohā. xv. cap. Cōmunio. Amē dico vo
bis mathe. xix. c. Item i nocturnali officio beati
pauli qdam vſiculi pmittunt antiphonis laudu͡z
vt dcm̄ eſt i ſexta pte ſub trinitate. ⁊ dr capitulū
Bonū certamen. ij. ad thimo. quarto ca. In octa
uis vo apoſtoloꝝ dr illud Cōfitebor tibi dñe rex
Eccle. vlt. verū i vigilia dr itroitus. Dicit domi
nus Iohā. vlt. ⁊ epiſtola Petrus ⁊ Io. actuū. iij.
euāgeliu͡z Dixit ihesus ſymoni petro. Ioh. vltio
cap. ¶ Habet aūt hoc feſtū tria ſcil͡z ieiunium ſo
lennitatē ⁊ octauam. Ieiuniū qꝛ ſi volum⁹ conre
gnare oportet nos ⁊ cōpati i die feſti de eoꝝ glo
rificatione gaudem⁹. In octaua de eoru͡z futura
btitudine i corpore ⁊ anima iā certi letamur ⁊ eē
ne glorificationis meritū expectam⁹: de hac octa
ua dcm̄ eſt i phemio huius partis. ¶ Et nota q
leo papa ſecūdus orans p neopolitanis ciuibus
i mari cum ſaracenis pugnantib⁹ fecit illa͡z colle
ctam. Deus cui⁹ dextra btm̄ petrum ⁊c. Perfe
ctis vo p eū muris ciuitatis leo mane iponens ſe
ras portis orans fecit illā collectā. Deus q beato
petro collocatis clauib⁹ ⁊c. ¶ In feſto magdale
ne dicit epiſtola. Mulierē fortem qs inueniet: q̄
eſt i parabolis vltimo capitulo. Euangelium Ro
gabat iheſum Luce ſeptimo capitulo.

¶ De ſeptem fratribus. Rubrica.

Circa feſtum ſeptem fratrū notādū
eſt tres fuiſſe matres: quarum
quelibet ſeptē habuit filios: ⁊ p⁹ paſſi
ones eoꝝ paſſe ſunt videlicet mr ma
chabeoꝝ cuius nomē ignorat: ⁊ felicitas mr iſto
rum ſeptem fratrum: ⁊ ſimphoriana ſapiens mu
lier que ſancta fuit.

¶ De ſancto Iacobo. ¶ Rubrica.

Iacobus maior fili⁹ zebedei frat io
hannis euāgeliſte miſſus ē ad p
dicandū hiſpanis. Sed cū non poſſet
niſi vnū pncipem ibi cōuertere redijt
hieroſolimā: ſed tandē ab herode decollat⁹: ⁊ in
hiſpaniā reportat⁹ quos viuus cōuertere nequi
uit: mortu⁹ diuino miraculo cōuertit. Fit autem
ei⁹ feſtum octaua kalē. auguſti pro eo q tali die
fuit apud compoſtellam trāſlatus nō q tunc obi
erit: quia occiſus eſt ab herode in diebus azimo
rum videlicet octaua kalē. aprilis i annūciatione
domini ſcilicet circa paſcha: vt legitur in epiſtola
huius diei. Miſit herodes ⁊c. ⁊ ita tunc propter
dies ipſos feſtum non habuit. In kalen. vero ia
nuarij fuit ſepultus: quia ab auguſto vſq͡z tūc ſe
pulchri eius fabrica fuit ꝓtelata. vel ideo fit octa
ua kalē. auguſti hoc feſtu͡z: quoniā hac die dedi
cata eſt ſibi eccleſia in cōpoſtella. quare dictus ſit
maior: dcm̄ ē ſub feſto apoſtolorū Philippi ⁊ ia
cobi. Hoc autem feſtū non habet vigiliam vel ie
iunium: ꝓut dictu͡z ē in ſexta parte ſub quarta fe
ria tertie ebdomade aduent⁹. Hac die dicunt q̄
dam eccleſie epiſtolam. Iam nō eſtis. Ephe. ſecū
do capitulo. Alie benedictus de⁹ ⁊ pater. ephe.
pmo. Et euangelium. Acceſſit ad Iheſum. Ma
thei vigeſimo capitulo.

¶ De ſeptem dormientibus. Rubrica.

Nunc de feſto ſeptem dormien
tium dicendū eſt. Sex eo
rum potētes fuerunt in epheſo tēpore
quo Deci⁹ ceſar pſecut⁹ eſt eccleſiam
dei q quācito audierūt pſecutionē fugerūt i mon
tem ⁊ latuerūt in ſpelunca quadā: ⁊ ſecū magnā
pecuniā portauerūt ſed parum cibi: quoꝝ nomia
ſunt: Maximian⁹: marcus: martinian⁹: dionyſi⁹
iohānnes: ſerapion: ⁊ conſtantin⁹. Hi cū eſſent in
ſpelunca: pma die comederunt quicquid habue
runt comeſtioni aptū ⁊ dixerūt ſeruiēti ſuo. cras
emes nobis cibos: quia paru͡z hodie comedimus
⁊ poſtea dormierunt. Tandē deci⁹ queſiuit eos
nam audiuit eos eſſe xpianos: ſed dcm̄ ē ei eos
aufugiſſe in alias regiones vel in monte latuiſſe:
quod audiēs fecit oſtia ſpelūce lapidib⁹ obſtrui.
Poſt multū vero tēporis videlicet circiter trecē
tos annos quidā voluit ſtabulū contra ſpeluncā
facere: ⁊ fecit magnū ignem in quo ſolutı ſunt la
pides qui erant in oſtio ſpelunce: ⁊ ſtatim in ſpe
lunca refulſit ſplendor ignis euigilati ſunt ſeptē
dormientes: ⁊ ſex qui potētes erant dixerūt ſepti
mo qui erat ſeru⁹ eorū: dies eſt vade nobis eme
re cibos: putabant enim ſe per vnam nocte͡m tantū
dormiuiſſe. Iuit ergo ille ad ciuitatē ⁊ venit ad
macella miratus vltra modum: quia cruces vi
debat per vicos ⁊ in triuijs ⁊ in quadriuijs. cūq͡z
carnes emens obtuliſſet monetam quā habebat
non cognouerūt eam carnifices: ⁊ dixerūt. Unō
habes iſtos nummos: qui ait. Ex meo proprio la
bore: ⁊ illi. Unde es tu: qui ait: de patria iſta. tūc
illi: qui ſunt parentes tui: ille ait: iſti ⁊ iſti: ⁊ non
cognouerunt carnifices aliquos eorū quos ipſe
nominabat: a longo enim tempore eorū nomina
cū illis erant ſepulta. Iterum illi dixerunt. Sub
quo iperatore fuit illa moneta: ait ille ſub Decio
Tunc illi ammirati ſunt: tū propter monetā: tum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

propter ea que referebat eſtimãtes euꝫ in ſanum
eſſe. ligauerũt eũ ⁊ duxerũt eũ ante pontificẽ ciui
tatis: cui diligenter inquirenti quis ille eſſꝫ: ⁊ vñ
⁊ vbi hanc monetã inueniſſet: ⁊ de alijs que ipſe
retulerat carnificibus: oĩa prout contigerãt reue-
lauit. Tũc epiſcop⁹ veniens cũ vniuerſo pp̃lo ci
uitatis ad ſpeluncã inuenit eos ſex qui remanſe-
rant iterũ dormientes: ⁊ euigilatos ſecũ in ciuita-
tem adduxit ⁊ ſingula ſciſſitat⁹ ab eis inuentuꝫ ẽ
eos in ſpelunca fuiſſe p̱ ãnos vere trecẽtos. Pre
terea inuenta ſũt plumbie tabule in ipſa ſpelunca
quas illi impoſuerũt ibi qui mandato decij obtu
rauerũt os ſpelunce. Imperatores erãt tũc hono
rius ⁊ archadius: qui cũ prius dubitarẽt de r̃ſur
rectione hoc viſo firmius crediderũt. Fuerũt aũt
cum epiſcopo predicti ſeptem iuuenes p̱ aliq̃s di
es: ⁊ poſtea mortui ſũt libera morte. Vñ dici ſũt
martyres: q2 tam diu in ſpelũca manſerũt.

De feſto ſancti petri ad vincula. Rubrica.

FEſtum beati petri ad vincula
taliť ſm bedã inſtitutũ
fuit Theodoſia vxor theodoſij ſecũdi
imꝑatoris hieroſolimã proficiſcẽs vi-
dit in alexandria feſtum celebrari in kal̃. auguſti
ad honorẽ ceſaris auguſti de triumpho habito ꝺ̃
cleopatra regina egypti: ⁊ de marco antonio vi-
ro eius. Unde vehementẽ doluit ꝙ dãnato ⁊ gẽ
tili tant⁹ honor exhiberet̃. Veniẽs aũt hieroſoli-
maꝫ cathenas quib⁹ petrus ſub herode fuit alli-
gatus acquiſiuit ⁊ romã rediens eas apoſtolico
preſentauit. qui alias cathenas quib⁹ ſub nerõe
fuerat alligatus apportari precepit: que ſe tangen
tes vſq3 adeo aũt miraculoſe cõiuncte ac ſi ſemꝑ
fuiſſent eedem. Theodoſius igiť ad honorẽ bt̃i
petri eccleſiam edificauit: ⁊ ibi cathenas impoſuit
que dedicata eſt in kal̃. auguſti: vt ſolẽnitas piſ-
catoris obfuſcaret ſolẽnitatẽ imꝑatoris: ⁊ cathe-
na petri extingueret torquem auguſti. Secunda
cauſa inſtitutionis hui⁹ feſti eſt ꝓpter memoriaꝫ
liberationis beati petri per angelũ facte a carcere
ſiue a vinculis quibus per herodẽ agrippã tene-
batur: ꝓut in epiſtola legiť hodierna: ⁊ ſꝫ hoc vi
deť ꝙ deberet vocari hoc feſtũ a vĩculis. Tertia
cauſa eſt quia cũ quirin⁹ tribun⁹ filiã haberet gu
turoſam illa ad mandatũ ſancti alexandri pape q̱
ſextus fuit a beato petro queſiuit hogas ſiue vĩ
cula quibus beat⁹ petrus fuit vĩculat⁹ rome ſub
nerone: quib⁹ oſculatus liberata eſt. ⁊ quirin⁹ cũ
ſua familia baptizat⁹ eſt: tũc dictus alexander pa
pa hoc feſtũ in kal̃. auguſti celebrandũ inſtituit. ⁊
in honorem beati petri eccleſiam in vrbe fabri-
cauit vbi vincula ipſa repoſuit: ⁊ ad vincula no-
minauit: ⁊ kal̃. auguſti dedicauit: in qua feſtiuita
te populus illic ipſa vincula hodie oſculat̃. Q̃rta
cauſa poteſt eſſe: q2 domin⁹ petrũ a vinculis mi
raculoſe abſoluit: ⁊ eidem ligandi atq3 ſoluendi
poteſtatem dedit. Nos autẽ vinculis peccatoꝝ li
gari tenemur ⁊ abſolui indigem⁹. Ideo igiť in ſo
lẽnitate ipſa qua dicit̃ ad vincula ipſum honora
mus: ut ſicut ipſe a vinculis obſolui ꝓmeruit et
abſoluendi poteſtateꝫ accepit a dño: ſic ⁊ ip̃e noſ
a peccatoꝝ nexibus abſolui obtineat. Hac die dr̃
epiſtola. Miſit herodes Act. xij. c. Euangeliũ ve
nit ih̃s in ptes. Math. xvj. c.

De machabeis. Rubrica.

MAchabei iſti ſunt illi de qb⁹
fuit iudas macha-
beus: de quib⁹ habet̃ in. ij. machabeo
rum: Et cũ eccleſia occidẽtalis nulliuſ
alterius ſancti veteris teſtamenti feſtuꝫ celebrat:
ꝓut dictum eſt in prohemio hui⁹ ptis. iſtoꝝ tañ
⁊ innocentũ recolit. Iſtoꝝ quidẽ ꝓpter quatuor
Primo quia paſſi ſunt ꝓpter legis obſeruationẽ
quia videlicet carnes porcinas contra legẽ come
dere noluerũt. Secũdo ꝓpter martyrij ꝓrogati-
uam: ꝓut legit̃ in hiſtoria ſcholaſtica: quia enim
inaudita ſupplicia ſup̱ ſanctos veteris teſtamẽti
ꝓtulerũt: iõ in hoc ꝑuilegiati ſũt ut eoꝝ paſſio cele
bret̃. Tertio q2 ipſi fuerũt ſeptẽ fratres. ⁊ nume
rus ſeptenari⁹ eſt numer⁹ vniuerſitatis. Vñ i eiſ
ſignificant̃ oẽs martyres vet. teſt. ce ebritate di-
gni: ⁊ omnib⁹ illis in iſtis reuerentia exhibet̃. Q̃r
to q2 ipſi oſtenderũt in exempluꝫ martyrib⁹ noui
teſta. vt ſicut illi pro legis moſayce obſeruatione
paſſi ſũt: ita ⁊ nos maxime ſi neceſſe fuerit parati
ſimus pro euangelica: ⁊ ſm hoc magis celebrat̃
hoc feſtũ ꝓpť ſignificatũ quam ꝓpť ſignificans.
Quidã ṽo dixerũt ꝙ illi machabei ſũt illi ſeptem
fratres qui fuerũt filij felicitatis.

De inuẽtione ſancti ſtephani. Rubrica.

BEati ſtephani ꝓthomartyris inuẽ
tio facta fuit die illa q̃ cele
brat̃ ei⁹ paſſio: ⁊ paſſus ẽ die illa q̃ ei⁹
inuẽtio celebrat̃. ſ. in auguſto. ſꝫ feſta
p̱ eccleſiã q̃tuor de cauſis trãſlata ſũt. Prĩo q2 cũ
btũs ſtephan⁹ fuerit ꝓthomartyr: ⁊ martyriũ ſã
ctoꝝ ſit eorũ natale in celis. merito ſtatiꝫ poſt na
tale dñi natale prothomartyris ſtephani celebra
tur. Secũdo ꝓpter dignitatẽ. digni⁹ nãq3 ẽ feſtũ
qđ eſt de morte quã aliud: ⁊ ideo cõpetent̃ tãq3
digni⁹ ſtatim poſt natiuitatẽ collocatuꝫ eſt. Ter
tio quia officiũ paſſionis ei⁹ concordat officio na
talis domini: Unde illud. Heri not⁹ eſt chriſtus
in terris. ⁊ hodie ſtephan⁹ naſcit̃ in celis. Q̃rto
quia in ei⁹ inuentiõe maxima multitudo hominũ
venit: qui vidẽtes miracula plurima q̃ fecit deus
in illi⁹ inuẽtiõe. maiori cultu diẽ illũ celebrauerũt
ãnuatim: quã etiã diẽ mortis illi⁹. Statuerũt er-
go ſcĩ pr̃es ut feſtũ paſſionis ei⁹ trãſferret̃ ad hãc
diem inuentionis: ⁊ ad feſtũ inuentionis feſtum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

paſſionis:q̃ꝛ feſtuꝫ paſſionis maioꝛi cultu dignū eſt. vt populꝰ hunc diē qui natale dñi ſequit̃ feruentioꝛi cultu celebret ꝙ̃ diē eiuſdē feſti in auguſto. Alia etiam ratio reddetur ſub ipſo feſto.

¶ De tranſfiguratione domini. ¶ Rubrica.

SEquitur de feſto tranſfigurationis dñi quod ē i die beati ſixti: nõ q̃ꝛ tali die tranſfiguratio fcā ſit: ſed q̃ꝛ tūc ab apoſtolis qui ſecū fuerūt i mõte fuit manifeſtata ⁊ publicata ⁊ predicata. Preceperat eñi dominꝰ ne alicui diceret donec a moꝛtuis reſurrexiſſent. illi autem vſq3 ad hāc diē ſup hoc tacuerūt. Trāſfiguratio nem eñi conſtat fcām fuiſſe circa ꝓncipiuꝫ veris. eo. ſ. die quo dr̃ euāgeliū de tranſfiguratione. ſ. ſecūda ebdomada q̃dragesime. Et nota ꝙ i quibuſdā locis hac die cõficit̃ ſanguis xp̄i de nouo vino ſi iueniri poſſit: aut ſaltē aliquātulū de matura vua i calice eliquat̃. Bñdicunt̃ etiaꝫ racemi ex q̃bus pp̄ls cõicat ⁊ eſt rõ hec. In die eni cene dixit ih̄s diſcipulis. Amē dico vobis. Ammodo nõ bibā de hoc genimine vitis: donec bibaꝫ illud nouū i regno pr̄is mei. Quia ergo hoc qđ dixit nouū ⁊ etiā trāſfiguratio ꝑtinet ad illā gloꝛioſam inouationē quā xp̄s habuit pꝰ reſurrectionem: ⁊ quā fideles poſt reſurrectioneꝫ ſūt habituri. ideo i hoc feſto ſanguis xp̄i ex nouo vino cõficit̃: ⁊ ꝓpter hoc etiā hac die noue vue benedicunt̃. Euticianus papa ſtatuit: vt prime fruges ⁊ fabe ſup altare benedicantur.

¶ De ſancto laurentio. ¶ Rubrica.

BEatus laurētius. q̃ꝛ poſt beatū ſtephanū īter alios martyres ꝓmatuꝫ obtinet. vigiliā hꝫ: non q̃ꝛ maioꝛē penā ſuſtinuerūt ꝙ̃ alij. nā multi tantā penā ſuſtinuerūt. ſicut btūs vincētiꝰ ⁊ btūs gregoꝛiꝰ: ⁊ alij quidā. ſed ꝓpter officiū ꝑdicationis ⁊ ꝓpter martyrij locū: q̃ꝛ rome: ⁊ ꝓpt̃ bonā adminiſtrationē theſauroꝝ eccleſie. Unde īcipit itroitus i vigilia ipſiꝰ. Diſperſit dedit pauperibꝰ. In die ꝟo hꝫ ꝓpriū officiū viꝫ. Cõfeſſio ⁊ pulchritudo ⁊c̃. ⁊ hoc iõ dicit̃: quia ꝓpter confeſſionem fidei fuit aſſatus ⁊ exaltatꝰ ⁊ apparuit eiꝰ ſanctitas: cū nõ timuerūt ſic tormētari ꝓ xp̄o: q̃a ꝟo ipſe i tormētis poſitꝰ iubilabat: ac dño laudes cātabat. iõ ſequit̃ ꝟſus. Cātate dño canticū nouū. In collecta ꝟo illa. Da nobis queſumus dñe ⁊c̃. oꝛat eccleſia ſe ſic liberari ꝑ dominū ab igne vitioꝛū: ⁊ ipſa vicia i ſe extingui ſicut btūs laurētius fuit liberatꝰ ab igne toꝛmentoꝛū. Unde ipſe dicebat tyrāno. Diſce miſer quāta eſt virtꝰ dñi. nam carbones iſti nõ doloꝛē ſed refrigeriū mihi ꝓſtāt. In epiſtola ꝟo. Qui parce. ij. coꝛinth. ix. c. agitur de largitate elemoſynaꝝ faciēda pauperibꝰ: qđ ꝓceptum ſtrenue impleuit. beatus laurentiꝰ q̃ theſauros eccleſie dedit pauperibꝰ: ⁊ vt eum in hoc imitemur dicitur. Juſticia eiꝰ manet i ſeculum ſeculi. Reſponſoꝛiuꝫ de paſſione eiꝰ eſt eo ꝙ igne ꝓbatus fuit: ſicut aurum i foꝛnace ꝓbat̃. ⁊ hoc ē quod dicit. Probaſti coꝛ me. ⁊ vi. no. quia ad litteram de nocte fuit aſſatus: ⁊ a domino viſibilit̃ viſitatꝰ: ⁊ iõ dicebat: Mea nox obſcurum nõ hꝫ ſed oīa i luce clareſcūt. Verſus ē. Igne me exa. ⁊ non eſt inuen. i me iniqui. i. inequalitas: q̃ꝛ ſemper ⁊ ꝑfecte in fide conſtās fuit. Uel non fuit iuēta i ea iniquitas. ſ. peccati. Alia eſt de nobili miniſterio eius. Et q̃ꝛ erat ꝓcipuus miniſter: ideo in virtute domini ꝓcipue operabat̃. Leuita inquit: laurentiꝰ bonum opus operatus eſt: qui ꝑ ſignū crucis cecos illuminauit. Leuita idē eſt ꝙ aſſumptus vel offerens: quia ad litterā aſſumptus fuit ad miniſterium diuinū. Unde legit̃ ipſum dixiſſe beato ſixto. Quo ꝓgrederis ſine filio pater. nunquid degenerē me ꝓbaſti. experire certe vtꝝ idoneum miniſtrū elegeris cui commiſiſti dominici ſanguinis conſecrationē. Item fuit leuita id eſt ipſum offerens. Unde ipſe in toꝛmētis poſitꝰ dicebat. Ego me obtuli hoſtiam deo in odoꝛem ſuauitatis: ⁊ ideo de eo in nocturnali officio cantat eccleſia. Meruit eſſe hoſtia beatus laurentiꝰ qui dū aſſaretur dominuꝫ nõ negauit. ⁊ ideo inuentus eſt ſacrificium laudis. Et quia deus laudandus eſt de tāta patientia conceſſa martyri. iõ predicta ſub alleluia cantatur. ¶ In euāgelio vero. Niſi granum frumēti cadens in terrā bonaꝫ. quod eſt Johan. duodecimo. agit dominꝰ de miniſtris ſuis: ⁊ de ꝓmio ipſoꝛum dicēs. Primo de opere ipſoꝛum. Qui mihi miniſtrat me ſequatur ⁊ poſt de ꝓmio adiūgit dicens. Et vbi ſum ego illic ⁊ miſter meus erit. ſi q̃s mihi miniſtrauerit honoꝛificabit eum pater meus ⁊c̃. Cum igitur inter miniſtros ꝓcipuus fuerit beatꝰ laurentius: Ideo iſtud euangelium in eiꝰ feſtiuitate cantatur. Sꝫ quia ꝓuilegiatum miniſteriū eſt ꝑdicatio: ⁊ confeſſio nominis domini coꝛam regibus ⁊ principibus. ideo ſequitur offertoꝛiū. Cõfeſſio ⁊ pulchritudo in conſpectu ⁊c̃. In poſtcõmunione quoq3 agit̃ de miniſtris ⁊ merito ipſoꝛū. Qui mihi miniſtrat me ſequat̃ ⁊c̃. Ad hoꝛas dicit̃ capitulum. Qui parce. ij. coꝛinth. ix. capitu. ¶ Et nota ꝙ iſte ſanctus ꝓpter tres ꝓrogatiuas ſupꝛa in pꝛincipio poſitas in tribus pꝛiuilegiatꝰ eſt. Primo quoniā ipſe ſolus īter martyres habet ieiunium inſtitutionis. Secūdo i octauis. quoniā iſte tantum ⁊ beatus ſtephanus octauas habent inter martyres: ſicut beatus martinꝰ īter cõfeſſoꝛes. De hac octaua dictū eſt in fine ꝓhemij huius partis. Tertio in regreſſibus antiphonaꝛū in hoc enim feſto quidam ꝟſiculi premittunt̃ antiphonis vt dictuꝫ eſt in ſexta pte ſub dominica de trinitate. Beatꝰ laurentius fuit archidiaconus rome: poſt quē nullꝰ dicitur ibi archidiaconus fuiſſe.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ De aſſumptione ꝟginis glorioſe marie. Ru.

Hieronimus dicit quomõ btã maria aſſumpta fuerit ſiue in corpe ſiue extra corpus neſcio de⁹ ſcit. Aug⁹ ꝟo dicit ꝙ in corpore. veritas tamẽ eſt ꝙ ꝑma aſſũpta eſt in anima. vtꝝ ꝟo corpus in terra remanſit incertũ habet᷑: ⁊ melius eſt pie dubitare ꝙ͂ aliqd circa hoc temere diffinire. pie tamen credendũ eſt eã totaliter fuiſſe aſſumptã. Uꝫ quedã religioſiſſima mulier elizabeth noĩe de ptib⁹ de ſaxonie aſſeruit ſibi reuelatũ fuiſſe ꝙ poſt q̃dragīta dies poſt aſſumptionẽ aĩe aſſumptũ fuit corp⁹: et inde cõpoſuit quendã tractatũ: qui tñ nõ eſt autẽticus. Refert ephiri⁹ ꝙ beata ꝟgo quãdo chriſtũ concepit erat annoꝝ. xiiij. ⁊ in quintodecimo ãno ipſum peperit: ⁊ cũ eo manſit annis. xxxiij. ⁊ poſt mortẽ xp̄i ſuꝑuixit ãnis. xxiiij. ⁊ ſ3 hoc tp̄s obit⁹ ſui erat annoꝝ. lxxj. Probabili⁹ ut videt᷑ dicunt alij qꝛ. xij. ãnis filio ſuꝑuixit: ⁊ ſic ſexagenaria eſt aſſumpta: cũ apoſtoli totidem ãnis ꝑdicauerũt in iudea: ⁊ circa ptes illas. ¶ In hoc feſto quedam dicunt᷑ in eccleſiaꝝ dedicationib⁹ qꝛ ad eã ptinẽt Cantat᷑ etiã de libro canticoꝝ. ſ. Oſculet᷑ me oſculo ⁊c̃. Reſponſoriũ. n. antiphone ⁊ lectiones inđ ſumunt᷑: qui liber eſt de amorib⁹. qꝛ in carne manens maiorem habuit dilectionẽ ꝙ͂ aliq̃ creatura in carne viuens. excepto xp̄o. ⁊ ideo ꝓpter excellẽtẽ charitatẽ quã habuit in terris meruit aſcẽdere ſuper angelos. in carne. n. pret᷑ carnẽ viuere nõ terrena ſed celeſtis vita eſt. Et cõpetit hoc feſtum eſtiuo tẽpori: qꝛ per calorẽ ignis charitas aſcendit. Rurſus legit᷑ ⁊ cantat᷑ de cantico amoris: eo ꝙ btã virgo figurã tenet eccleſie. Sicut. n. ipſa mater eſt ⁊ virgo ⁊ ſponſa: ſic ⁊ eccleſia mat᷑ ſanctoꝝ nomen tenet ꝟginitatis ⁊ ſponſe. virginitatis inquã mentis ⁊ fidei q̃ preualet virginitati carnis: ſponſe qꝛ ipſa eſt ſponſa xp̄i. Uñ apoſtol⁹ Deſpõdi vos vni viro ꝟginẽ caſtã exhibere xp̄o Eſt aũt ut dicũt quidã cantici legenda medietas vſqꝫ ap octauaſ. alia ꝟo medietas vſqꝫ ad natiuitatem eiuſdem ꝟginis reſeruet᷑. Huic ergo congrue accedit ꝙ circa feſtũ iſtud libri ſalomõis legant᷑: ⁊ premittunt᷑ anthiphonis quidã verſiculi: vt dictũ eſt in ſexta pte ſub dñica de trinitate.

In caſcedoñ concilio qd̄ beat⁹ leo celebrauit ſtatutũ fuit ꝙ virgo maria mater dei appellaretur. Alij tñ dicũt ꝙ in epheſino iuſſu celeſtini pape ꝑmi celebrato. ¶ Itẽ nota ꝙ ille ſermo hiero. Cogitis me a paula ⁊ euſtochiũ qui a quibuſdã i eccleſia in hoc feſto legit᷑ nõ debet legi niſi in refectorio vel capitulo quia ad hoc fact⁹ fuit. Dicit᷑ aũt ad horas caplm̃. In omnib⁹ requiẽ. Eccleſi. xiiij. c. In vigilia aſſumptionis dr̃ epiſtola Ab initio. Ecc. xxiiij. c. Alie eccleſie dicũt Ego q̃ſi: que ẽ ibidem. ¶ Euangeliũ eſt Exurgẽs maria. Luc. i. c. Alie eccleſie dicũt. Loquente ihũ. xi. c. Offertorium. Oratio mea mũda. Job. xvi. c. Ceteꝝ ĩ miſſa diei legit᷑ epiſtola In oĩbus requiẽ ⁊c̃. In omnibus enim queſiuit vitã eternã: ⁊ ideo habuit illã. Sequit᷑ Et qui creauit me: requieuit in tabernaculo. i. in vtero meo. Et qꝛ domin⁹ in vtero beate marie virginis requieuit: ideo ip̄e dedit illi ſuum tabernaculũ. i. celũ. Et ſicut ipſa dño fec᷑ thronum grandeꝫ. Unde ipſũ dicit. Magnificat aĩa mea dñm. Et: iij. Rñ. decimũ thronũ fecit rex ſalomon de ebore grandẽ in celo quando exaltauit eam ſuper angelos. ¶ Euãgeliũ legit᷑ de martha ⁊ maria. ſ. Intrauit ihs. Luce. x. quod prima facie pertinere nõ videt᷑: tamẽ bene pertinẽs eſt ſm allegoriam. Intrauit. n. iheſus in quoddã caſtellum. i. in beatã ꝟginem que dr̃ caſtelluꝫ: que ẽ terribilis demonib⁹. ⁊ bene ſe muniuit cõtra diabulum ⁊ vitia. Diminutiue aũt dr̃ caſtellũ ꝓpter humilitatem. Et dr̃ quoddã ꝓpt᷑ ſingularitatem quia nec primã ſimilẽ viſa eſt. nec habere ſequentem. ⁊ martha. i. actiua vita recepit eũ. Diligẽtiſſime enim nutriuit pueꝝ ſuũ. ⁊ tulit in egyptũ: ⁊ ꝑ us ſe probauit in actiua vita eũdo ad elizabeth. ⁊ ſeruiendo ei. Et ſicut ipſa fuit martha in actiua vita: ita ⁊ fuit maria magdalena in contemplatiua Unde in euãgelio habet᷑. Maria ꝯſeruabat omnia verba hec conferẽs in corde ſuo. He aũt due ſorores ſignificãt vitam actiuã ⁊ vitam contemplatiuam que plene fuerũt in beata ꝟgine maria per quaſ ipſa ſublimit᷑. honorabiliter. atqꝫ delectabiliter in ſeipſa recepit chriſtum. ¶ Illud aũt notandum eſt ꝙ quatuor ſũt euangelia de btã maria virgine. Unũ eſt Miſſus eſt. quod nõ debet dici niſi in aduentu domini ⁊ in annũciatione ei⁹ Alia tria poſſunt cantari quotiẽs de ipſa peculiaris miſſa cantat᷑: tanqꝫ cõmunia. que ſũt iſta. Extollens vocem quedã mulier ⁊c̃. aliud Abijt maria in montana ⁊c̃. aliud. Stabat iuxta crucẽ ⁊c̃. ¶ Item nota ꝙ hoc feſtũ habet ieiuniuꝫ. ⁊ octauas: quod non habet aliud feſtũ. Hoc enim feſtũ maius eſt omnibus alijs que fiũt de illa. Similit᷑ ⁊ de quolibet ſancto maius feſtũ eſt tranſit⁹ illi⁹ quã aliud de illo: quia de miſeria tranſit ad vitam: excepto de ioanne baptiſta. ¶ Quare auteꝫ herbe colligantur: ⁊ benedicant᷑ in hoc feſto ipſa legenda indicat: quia beata maria comparat᷑ roſe ⁊ lilio. Unde ſicut ſpina roſam: genuit iudea mariam. Officiũ beate marie virginis debꝫ quotidie: ſed in ſabbato ſolenniter dici: prout dictũ eſt in ſexta parte ſub titulo de tempore aduent⁹. In quibuſdam tamen eccleſijs nõ dicitur a quĩta feria cene domini vſqꝫ ad octauas penthecoſtẽ dicentes ꝙ tũc in eccleſia omnia breuia debent eẽ. ¶ Legit᷑ tamẽ cum quidam ſacerdos aliam miſſam neſciens: omni die miſſam de beata virgine celebraret. epiſcopus euꝫ ab officio ſuſpẽdit: ſed virgo beata ipſi epiſcopo ex hoc grauiſſime comminata eſt: ⁊ ideo ipſe ſuſpenſionẽ huiuſmõi relaxauit.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ De ſancto bartholomeo apoſtolo. Rubrica:

BEatus bartholomeus pͥmo pͣdi
cauit: vt dixit btūs the
odorus abbas i legdonia poſtea i idia
deīde i albania ciuitate armenie. vbi
pͥmo excoriat⁹: ⁊ poſtea decollat⁹ ē. deīde trāſla
tus dicit bñuenti: quāuis hodie rome eſſe dicat
Quidā aūt celebrāt feſtū excoriationis ⁊ quidaꝫ
decollationis: ſicut dcm̄ eſt i ſexta pte ſub quar-
ta feria tertie ebdomade aduent⁹. ¶ Et nota ꝙ
inquirētibus beatū bartholomeū demū ipſuꝫ ita
deſcripſit dicēs. Capilli ei⁹ nigri ⁊ criſpi caro can
dida: oculi grandes: nares coeq̄les ⁊ directe bar
ba plixa hñs paucos canos: ſtatura equalis collo
bio albo clauato: ⁊ purpura veſtitꝰ: induit albo
pallio: quod p ſingulos angulos habet gemmas
purpureas.

¶ De decollatōe ſancti Johānis bap. Rubrica.

FEſtum decollationis beati io
hānis celebrat eccleſia
qꝛ p veritate mortu⁹ ē: ſed nō ſic ſolē
niter ſicut feſtum natiuitatis ei⁹: eo ꝙ
deſcēdit ad inferos ſicut dicit grego. ſnp illō. Tu
es q ventur⁹ es: an aliū expectam⁹. Fuit autē de
collat⁹ i tpe paſchali p herodē regē. anno. xxx. a
natiuitate dñi. ſ. anno pcedēte paſſione dñi: ⁊ ipſe
i anno. xxx. cepit pdicare: ⁊ ita hoc feſtū ē de de
collatione. ¶ Et nota ꝙ tres fuerūt herodes q̄s
eoꝝ infamis crudelitas fecit famoſos. Prim⁹ di
ctus eſt herodes aſcholonita: ſub quo nat⁹ ē dñs
a quo inocentes occiſi ſunt. Secūdus antipas: q
iohānem decollauit. Terti⁹ agripa: qui iacobum
occidit ⁊ petrū icarcerauit. Unde vſus. Aſcholo
nita necat pueros. Antipa Johānē. Agripa iaco
bum: claudens i carcere petruꝫ. Sane decollato
iohāne diſcipuli ei⁹ eū ſepelierūt in ſebaſta vrbe
paleſtine: ⁊ caput i hieruſalē humatū ē: iuxta he
rodis habitaculū: ⁊ vbi corp⁹ ſepultum iacebat.
multa deus miracula operabat. Unā multitudo
magna chriſtianoꝝ illuc cōfluebat. Quod vidēs
iulian⁹ apoſtata iuſſu ei⁹ gentiles ad dedec⁹ ſan
cti iohānis cōfregerunt mauſeolū: ⁊ oſſa eius per
agros ſparſerūt. Sed cū xpiani illud venirent: ⁊
miracula non ceſſarēt: iteꝝ gētiles oſſa collegerūt
⁊ cōbuſſerunt. ſed digit⁹ ille quo dñm ad iorda-
nem venientē mōſtrauit dicēs. Ecce agn⁹ dei ⁊c̄
nō potuit cōburi. Multi tam̄ chriſtiani monachi
a hieroſolimis q itrauerant cū gentilib⁹ oſſa colli
gentib⁹ quot occultare poterāt reſeruauerūt. Tu
leruntqꝫ oſſa ad philippū hieroſolimitanū epiſco
pum q miſit ea p iulianū diaconū anaſtaſio alex
andrie epō que poſt theopholus vrbis eiuſdem
eps in templo ſerapis repoſuit: ⁊ baſilicaꝫ in ho
norem eius cōſecrauit. Unde hoc feſtum de de
collatione ⁊ cōbuſtione oſſium ē ſm magiſtrum
gilbertū quod celebrat eccleſia q̄ſi p iā mortuo
ſm martyriū: quia in ſuis oſſibus quoddāmodo
paſſus eſt. Alij dicūt ꝙ btā teda digitū bti iohan
nis qui cōburi nō potuit. de vltra marinis parti-
bus afferens i memoriaꝫ: ibi ad honorē bti iohā
nis fundauit eccleſiā: ⁊ hac die dedicata eſt ei ec
cleſia. Ideoqꝫ ſtatutū fuit a domino papa: vt hec
dies ad honorē bti iohānis p totū mundū ſemp
celebris heberet: ⁊ ſm hoc videt ꝙ debet dici fe
ſtum dedicationis. Rurſus btūs iohānes caput
ſuū quod in hieruſalem fuerat humatum reuela
uit duobus monachis orientalib⁹: q hieruſalem
adorare venerāt: qui iuxta herodis habitaculum
illud. v. kalē. marcij inuenerunt. ſed poſt ab alijs
platum ē i emiſſaꝫ ciuitatē: ⁊ i quodā ſpecu igno
biliter recōditum donec denuo marcello pͥbyte
ro fuit reuelatū: ⁊ p eiuſdē vrbis epm quarto ka
lendas ſeptēbris reuelatū ex quo tpe cepit in ea
dem vrbe decollatio celebrari: ea die vt arbitror
qua caput eſt reuelatum: ⁊ ita hoc feſtuꝫ pōt dici
reuelationis. Hoc ergo feſtū pōt eſſe de decolla
tione vel de collectione oſſium vel de dedicatio
ne eccleſie ad honoreꝫ illius vel de reualatione.
Hac die dicūt quidā epiſtolā. Expectatio. puer.
x. cap. Et euangeliū Miſit herodes. Marci. vi. c
⁊ alleluia. Erat lucerna. iohānes quīto capitulo.

¶ De ſanctis felice ⁊ audacto. Rubrica.

SCiendum eſt ꝙ cū beat⁹ fe
lix traheretur ad
mortē p noīe xpi. quidā repente ſe in
medio ptulit dicens. Ego ſum chriſti
anus. Dixerūt carnifices ergo venies ⁊ tu. Cum
autē nomē illi⁹ ignoraret vocatus eſt audactus
quaſi beato felice audacter aſſociatus: ſicut ⁊ be
atus iohannes alexandrinus epiſcop⁹ ob eximiā
in pauperes chriſti pietatē iohannes elemoſyna
rius dictus eſt. Cuius feſtum nono kalendas fe-
bruarij celebratur.

¶ De natiuitate beate Marie. Rubrica.

FEſtum natiuitatis btē Marie
virginis: qñ videlicet i
mūdo nata ē: iō celebrat: qꝛ fuit i vte-
ro ſcificata. iuxta illō ps. Scificauit ta
bernaculū ſuū altiſſimū. In hoc feſto legit genea
logia ſaluatoris: imo ipſi⁹ btē Marie uirginis: qꝛ
de eadē fuerunt genealogia. vñ legit euāgelium
Math. pͥmo capitulo. Liber generationis ihesu
xpi: de qua dcm̄ ē in ſexta parte ſub natali ⁊ ſub
feſto apoſtoloꝝ philippi ⁊ iacobi. Et epiſtola Ego
quaſi eccleſiaſticis uigeſimoquarto capitulo. alie
eccleſie dicunt. Dominus poſſedit me. prouerbi-
orum octauo capitulo. Cantatur etiam hiſto-
ria de laudibus ipſius uirginis Marie. In qui-
buſdam tamē eccleſiis leguntur cantica cāticorū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

que magis ptinēt ad feſtū aſſumptiōis virginis
marie: ꝑut ibi dictū eſt. Dr̄ etiā ad horas capl'm
Ego quaſi vitis. Eccleſiaſt. xxiiij. c. ¶ Sane hoc
feſtū olim nō celebrabat̄: ſ; quidā vir religioſus
pluribus annis audiuit angelos in hac nocte ſo-
lennizantes in celis: cui cauſam querenti reuela-
tum eſt angelos gaudere: quoniā beata ṽgo nata
fuit in illa nocte: quod apoſtolic⁹ autenticauit: et
feſtum celebrari precepit; ut in ſolēnizando cele-
ſti curie confirmemur. ¶ Nō aūt habet feſtū hoc
ieiuniū inſtitutionis: pōt tamē habere deuotiōis
Olim etiam nō habuit octauā. ſed innocēti⁹ pa-
pa quart⁹ eam inſtituit. Uocāte enim romana ec-
cleſia per obitū gregorij pape noni cardinalibus
concordare nequeūtib⁹ romani poſt plures dies
eis incluſis multiplices moleſtias inferebāt: pro-
pter quod dicti cardinales regine celi vouerunt:
quod ſi eius meritis concordarēt. ⁊ abire libere
poſſent. octauā ſue natiuitatis diu neglectā cele-
brandā decetero ſtatuerent. Sicq; in celeſtinum
papa; cōuenerunt ⁊ liberati ſūt. Sed q; idem ce-
leſtinus vixit ſolū. xviij. dieb⁹ nō potuit votū im
plere: quod poſtmodū dict⁹ innocētius eius ſuc
ceſſor impleuit. ¶ Et nota ꝙ eccleſia tres natiui-
tates ſolēnizat. ſ. Joānis baptiſte: ⁊ beate marie
⁊ chriſti. ſiquide; Joānes fuit lucifer: q; ſicut lu
cifer ꝑcedet ſolē: ſic ipſe chriſtū. Prim⁹ enim ap-
te ꝑdicauit Maria fuit aurora. natiuitas chriſti
ortus ſolis: quia in eo ſplendor patris apparuit.
Predicte aūt tres natiuitates deſignāt tres ſpūa
les natiuitates. Nā renaſcimur cū ioāni in aqua
cū maria in penitentia. ⁊ cū xp̄o in gloria. Cū igit̄
oporteat ꝙ cōtritio precedat natiuitatē baptiſmi
in adultis: ⁊ natiuitatē glorie ſit̄r: ideo merito il-
le due vigilias habent. Sed cū penitētia tota ſit
pro vigilia: nō oportuit ꝙ ipſa vigiliā haberet. et
ideo hoc feſtū vigeliā ſiue ieiuniū nō habet. Et
eſt ſciendū ꝙ beat⁹ fulbertus epiſcop⁹ cardinat̄
fecit illa tria reſponſoria. Stirps ieſſe. Solē iuſti
tie. ⁊ Chorus noue hieruſalem.

¶ De exaltatione ſcē crucis. ¶ Rubrica

Exaltatio ſancte crucis dicit̄: quia Coſdroes rex
perſa; hieroſolimā venit: ⁊ lignū dn̄i
cum inde ſecū tulit. ⁊ facta domo celo
ſimili: in eadē ſedem ſibi fecit: ⁊ lignū a dextris
poſuit loco filij. gallū ṽo a ſiniſtris loco ſpūs ſan-
cti. ⁊ ipſe ſtans in medio ſe deū vocari iuſſit. Qd̄
audiēs eraclius imꝑator roman⁹ aciem mouit iu
xta danubiū qui fluui⁹ ē ꝑſa;: nō hūc qui i ſue-
uia naſcit̄: ſed aliū eiuſdē noīs. inde victo filio
coſdroe ſingulari certamīe: crucē domī tulit: ⁊ cū
approꝑinquaret in magna pompa hieruſalē por-
te ciuitatis ꝑ angelū clauſe ſūt ne intraret: q cū;
vehementer admiraret̄ audita eſt vox de celo di
cens. Regem regū nō ſic intraſſe hieruſale; pha
leratum quando pro omnib⁹ pati venit: ſed hūi-
lem ⁊ ſuper aſinā ſedente;. Et ſtati recognoſcēs
elationem ſuā de equo deſcendit ⁊ humiliat⁹ eſt
valde. ⁊ porte ei ſponte aperte ſūt ⁊ nudis pedib⁹
ciuitatem intrauit. ⁊ in eius introitu multi diuer-
ſo; morbo; generibus detenti: curati ſūt per cru
cem. ⁊ imperator ipſe in has deuotiſſimas crucis
ꝑrumpit laudes dicens. O crux ſplendidior cun
ctis aſtris. mūdi celebrior hominib⁹ ⁊c̄. Ille ergo
crucem exaltauit: ⁊ exaltationis diē in futu; epi
ſcopis ſibi conſentientibus in ſuo imperio ſtatuit
eſſe ſolennē. Sergi⁹ ṽo papa lōgis poſt tēporib⁹
in ſacrario btī petri inuenit capſam argentiā: ⁊ in
ea crucem ex ſalutiferi ligni magna portione cō-
poſitam lapidib⁹ precioſis adornatā: q̄ poſita in
baſilica ſaluatoris adorat̄ a pplo in die exaltatio
nis. ¶ Eſt aūt maius feſtū inuentiōis q̄ exaltatō
nis; ꝑpter auctoritatem inſtituentis. Nam illud
a papa. ſ. euſebio: iſtud ab imꝑatore ſtatutū ē. ¶
In hoc feſto dr̄ epiſtola q̄ dr̄ in ramis palmarū
q; i ea agit̄ de exaltatiōe ſancte crucis. alij legūt
illam Chriſtus fact⁹ eſt. ad phil. ij. c. ¶ Legit̄ etiā
in quibuſdā eccleſijs euangeliū in quo fit mentō
de aduentu chriſti ⁊ fulgure: ſicut fulgur exit ⁊c̄.
quod ⁊ dici cōſueuit tēpore aduēt⁹. In alijs ṽo
dr̄ euangeliū de nicodemo: qd̄ quidā dicūt in fe
ſto inuentiōis ſancte crucis. Ibi. n. dr̄. Sic moy-
ſes exaltauit ſerpentē in heremo: ita exaltari o;
filium hominis. Cōmunit̄ tamē dr̄ ꝙ meli⁹ eſt e
uangeliū: nūc iudicium eſt mūdi. Joh. xij. c. i quo
dr̄. Cum exaltat⁹ fuero a terra oīa trahā ad me-
ipſum. ¶ Prefatio ṽo illa dicit̄ que ante paſcha
per quindecim dies: ſeu in quibuſda; eccl'ijs per
quinq; dr̄. vel ut alij volūt illa que dr̄ in tēpore
paſchali. Dr̄ etiā ad horas capitulu;. Chriſtus fa
ctus eſt ꝑ nobis. ad philip. ij. c.

¶ De feſto ſancti mathie apl'i ⁊ euan. ¶ Rubrica.

Beatus mathe⁹ leuita fuit. Erat
autē hebreus: ⁊ ideo he
braice ſcripſit hebreis in iudea. ſed po
ſtea liber eius fuit trāſlat⁹ in grecū. de
inde in latinū. ¶ Et nota qd̄ euangeliū qd̄ ipſe
ꝑprijs manib⁹ anno dn̄i. xl. ſcripſit: cū oſſib⁹ bea
ti barnabe repertū eſt. Quod quidē euangeliu;
beat⁹ barnabas ſecū ferebat. ⁊ ſuper egros illud
ponēs: tā fide barnabe q̄ merito beati mathei cō
tinuo liberabat. Marcus ṽo edidit acquilei euā
geliū anno dn̄i. xliij. ¶ Dicit̄ hodie epiſtolo: vni
cuiq; veſtrū. Ephe: iiij. c. Alii ṽo dicūt. Similitu
do vultus. Ezech. i. c. Euangeliū eſt. Dū tranſiret
ih̄s. Mathei. ix. c. In vigilia ṽo ē euangeliū. Ui
dit ih̄s publicanū. Luce. v. c. ¶ Predicauit aute;
ſub gayo caligula imꝑatore: qui ſic dict⁹ ē. q̄niam
nat⁹ eſt in expeditione: ⁊ cooptus ē caligis. Joā
nes aūt ſcripſit ſub numa. Marc⁹ ſub nerōe. De
luca incertū eſt. Quidā tamē dicūt ꝙ ſub nerone

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

¶ De ſancto mauricio ⁊ ſocijs. Rubrica.

QUm galli exercuiſſent exercitũ ĩ romanos dux egypti col legit exercitũ ĩ quo fuit btũs mauriciꝰ qui ſub ſe habebat legionẽ: ĩ qua erãt ſexmilia ſexcenti ⁊ ſexagintaſex. Cũ ergo eſſent in exercitu tyrannus voluit eos cogere adorare idola: q̄ noluerũt: ⁊ ꝓpterea decimã ptẽ accepit tyrannꝰ ⁊ iterfecit: quod vidẽs beatꝰ Mauriciꝰ cõuertit ſmonem ad ſocios orans vt viriliter ſta rent: ⁊ ſic ab eo cõfortati paſſi ſunt martyriũ. Fu erant aũt baptizati antequã romã venirẽt. ¶ Et nota ꝙ dicit de mauricio ⁊ thebea legione: quia inueniunt plures thebe: vna in egypto vbi ſunt mauri: altera ĩ grecia vbi ſunt thebani: alia ĩ ĩdia vbi ſunt telbite. iſti ſocij Maurícij erãt d̄ egypto

¶ De feſto ſancti Luce euangeliſta. Rubrica.

LUcas ſyrus fuit natione: ⁊ an tiochenꝰ patriarcha ⁊ p̄ dicauit in bithinia vbi ſua morte non martyrio vitã finiuit. Fuit etiã pictor ⁊ medicus: ⁊ ſm hiero. fuit diſcipulꝰ apoſtolorũ ⁊ nõ domini. Venit enĩ ad fidẽ poſt dñi reſurre ctionẽ: vt legit ĩ glo. ſup exo. licet q̄dam dicãt ꝙ fuerat de lxxij. diſcipulis dñi: ⁊ ſcripſit euãgeliũ ĩ achaia. Vixit autẽ octogintaquatuor annis. ipſe euãgeliũ ⁊ actus apoſtoloꝝ cõpoſuit. Fuit diſci pulus beati Pauli: a quo didicit qd̄ docuit: ſicut ⁊ btũs Marcus a btõ Petro. In ꝓlogo tñ euan gelij ſui inuenit ꝙ ipſe didicit multa a q̄buſdã q̄ ĩ p̄ncipio cũ dño fuerunt. Sed btũs Paulꝰ non fuit a p̄ncipio cum dño: ergo nõ didicit ab eo qd̄ docuit. Solutio: q̄dam didicit ab eo ⁊ quedã ab alijs: ſed maxĩe a btõ Paulo. Credit tamẽ ꝙ ipſe ad beatã virginẽ tanq̄ ad archã teſtamẽti recur rens ab ea de multis certificatꝰ fuit precipue de his que ſibi ſoli conſtabant: ſicut de angelica an nunciatione ⁊ chriſti natiuitate ⁊ huiuſmõi: de q̄ bus ſolus Lucas agit.

¶ De feſto apoſtoloꝝ ſimonis ⁊ iude. Rubrica.

IAcobus minor frater dñi: ⁊ ſimon ⁊ iudas: ⁊ ioſeph q̄ ⁊ barſabas ⁊ etiã iuſtꝰ cognominatꝰ eſt: ne ꝓpter iniuſticiã ab apoſtolatu fuiſſe reprobatꝰ credetur fratres fuerũt filij Marie cleophe: q̄ alpheo nu pta fuit. Simon autẽ iſte dictus ẽ zelotes: dictus eſt ⁊ ſimon cananeꝰ a cana vico galilee qd̄ idem eſt. Cana enĩ zelus iterpretat. Habuit enĩ magnũ zelũ aiarum. Iudas etiã multipliciter cognomi natus eſt. Dictus eſt enĩ iudas iacobi ſupple frat vt premiſſum eſt. dictꝰ eſt etiam Thadeus a tar cha quod eſt regia veſtis: ⁊ deus vel thedeus in terpretatur apprehendens p̄ncipem. Ipſe enim fuit veſtis regis virtutum: per quas apprehẽdit p̄ncipem chriſtũ. Dictus eſt etiam lebeus: quod ſonat cor vel corculꝰ. i. cordis cultor. Int̄ p̄miſſũ ioſeph ⁊ mathiã ſortes iactate ſunt ⁊ de ſimone dr̄ ꝙ crucifixus mortuꝰ eſt. Alij tñ dicũt ꝙ nõ ẽ iſte: ſed ſimon q̄ fuit filiꝰ cleophe crucifixus eſt. iſte ſimon p̄dicauit ĩ egypto: poſtea ĩo venit in hieruſalẽ. ⁊ ibi fuit ep̄s pꝰ btm̄ Iacobũ minorem q̄ dictꝰ eſt frater dñi: ⁊ ibi crucifixus ẽ. Vixit aũt centũ viginti annis. ⁊ ſuſcitauit anteq̄ moreret. xxx. mortuos. vñ ĩ eius legẽda iuenit terdenos mortuos merſus fluctibꝰ humane vite reddidit vſibꝰ. Filiũ enĩ hoſpitis ſui merſum fluctibꝰ ſuſci tauit. Mortuꝰ aũt ẽ ĩ botbero nõ ĩ poſtophorio Poſtophoriũ vt q̄dã volũt eſt porticus tẽpli ĩ q̄ iacebãt cuſtodes tẽpli. Iudas autem predicauit apud perſas ⁊ medos ⁊ mortuus eſt apud arime nos.

¶ De feſto omnium ſanctorum. Rubrica.

CUm ſingula idola romanorũ ro me tẽplũ habere nõ poſſent romani vnũ tẽplũ ĩ honorem cibelles matris deoꝝ. ⁊ oĩum deoꝝ ipſoꝝ fece runt: quod dcm̄ eſt pantheon. a pan qd̄ eſt totum ⁊ theos deꝰ. Succeſſu vero tẽporũ bonifaciꝰ pa pa petijt a phoca ceſare iperatore cõſtantinopoli tano q̄ p̄erat romanis tẽplũ illud ſibi dari. Quo obtento abiectis inde idolis dedicauit illud. iiij. idus maij ad honorẽ beate marie virginis ⁊ om nium martyrũ. ⁊ dcm̄ eſt feſtũ illud btẽ Marie ad martyres. Nondũ enĩ fiebãt feſta de cõfeſſo ribꝰ ſed ſolũ de martyribꝰ. vnde tũc iſtitutũ fuit feſtum beati Iohãnis ante portã latinam occaſi one martyrij: quod quãtũ ĩ ſe fuit ſuſtinuit. Sta tuit ergo idem papa vt ſingulis annis illa die ce lebraret feſtum de martyribus: ſicut ĩ kalendis eiuſdem menſis celebrat feſtũ apoſtolorum. ⁊ in honore beate Marie ⁊ omniũ martyrum canta uit ibi. Terribilis eſt locus iſte ĩ quo eſt ſalus ⁊c̄ quod tantũ ĩ dedicatione eccleſie ſolet dici. Ve rum gregoriꝰ quartꝰ hoc feſtũ martyrũ tranſtulit ad kalendas nouẽbris. vt tunc collectis terre fru gibus cõuenienter ad hoc feſtum poſſent copio ſius victualia inueniri. inſtituens tunc fieri feſtũ non ſolum apoſtolorũ ⁊ martyrum. ſed etiam tri nitatis ⁊ angelorũ ⁊ confeſſorũ ⁊ generaliter om nium ſanctorũ ⁊ ſanctarũ ⁊ etiam electorum: vt patet in hymno ⁊ illius officium ordinauit. ¶ In ſtitutum autem fuit hoc feſtũ quatuor de cauſis. Primo propter premiſſam templi dedicationem Secundo propter omiſſorum feſtorum ſuppleti onem. Non enim propter ipſorum multitudinem de omnibꝰ feſtare ſpecialiter valeamus. Tertio ꝓpter negligentiarum ĩ feſtis q̄s celebramꝰ com miſſarũ expiationem Et hec ratio tangitur in ſer mone qui hac die in eccleſia recitat vbi ita dicit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Decretū eſt ut die iſta oīuʒ ſanctoꝝ memoria ha
beatͬ:ut quidqd hūana fragilitas ꝑ ignorantiam
aut negligentiā vel ꝑ occupationē rei ſecularis ī
ſolēnitatibus ſanctoꝝ min⁹ pegiſſet:in hac ſancta
obſeruatione pſoluatͬ. Quarto ꝓpter faciliorem
orationū noſtraꝝ impetrationē. Facili⁹.n.qḋ pe
timus obtinebim⁹ ſi ſimul oēs intercedāt ꝓ nob̄
q: impoſſibile eſt multitudinē nō exaudiri. Unḋ
in oratione hodierna dr̄ multiplicatis interceſſio
nibus largiaris. ¶ Quare aūt feſta ſanctoꝝ cele
brentͬ dictū eſt in ꝓhemio hui⁹ ptis. Hoc feſtum
habet ieiuniū inſtitutiōiſ nec debet qs comedere
illa die vſqꝫ ad veſpas:nec ieiuniū debet mutari
ut quidā faciūt ꝓpt ſanctū quintinū. Quia vero
hoc feſtū oīuʒ ſanctoꝝ ē generale:iō variatͬ illius
officiū:ꝓut habetͬ varietas oīuʒ ſanctoꝝ. Prima
enim antiphona ⁊ prima lectio ⁊ primū rn̄ſorium
de trinitate cantantͬ:q: feſtū eſt trinitatis. ſecūdo
loco cantatͬ de beata maria.tertio de angelis.q̄r
to de ꝓphetis.quinto de apoſtolis.ſexto de mar
tyribus.ſeptimo de confeſſorib⁹:octauo de virgi
nibus.nono.de oībus ſimul. ¶ Auctoritas auteʒ
illi⁹ officij obſeruatͬ in lectionib⁹. Nā in qbuſdā
eccleſijs in hoc feſto maior in eccl'ia etiā eṗs ſi ꝑ
ſens fuerit lectionē legit de trinitate.ſ.primā:vel
decan⁹ vel ſaltē ſacerdos:⁊ ſic fit deſcenſus ꝑ ꝑ
ſonas in legendo vſqꝫ ad pueros. Octauā nāqꝫ
lectionē de ꝟginib⁹ legit vn⁹ ex pueris. Nā ſem
per nouā lectionē maioris ē legere. Octauū etiā
rn̄ſoriū dicūt de ꝟginib⁹.ſ.Audiui vocē qḋ can
tatͬ a quinqꝫ pueris corā altare beate marie ꝟgis
ſi fuerint.candelas in manib⁹ tenētib⁹ ad repſen
tationē quinqꝫ prudentū ꝟginū lampadas orna
tas accēſas habentiū. Dr̄ etiā capl'm. Uidi turbā
Apoc.vij. Ad miſſam ꝟo dr̄ epiſtola. Ecce ego
ioh.que eſt apo.v.c. Alleluia. O quaʒ glorioſum
apoc.vij.c.Euangeliū. Uidēs ih̄s turbas Math
v.c. In vigilia vero dr̄ epiſtola. Ecce ego io.apo.
v.c.Euangeliū. Deſcendēs ih̄s. Luc.vi.c.

¶ De officio mortuoꝝ. Rubrica.

Hoc loco de officicio mortuoꝝ di
cendū eſt. Et quandoqꝫ voca
tur agenda ab ago agis:q: intͬ ceteras
ſui ſignificationes agere idē eſt ꝙ celebrare. In
de ergo officiū ordinatū ad celebrē defunctoruʒ
memoriā agenda vocatͬ. quādoqꝫ etiā vocantur
exequie ab exequor exequeris: q: intͬ alias ſui ſi
gnificationes exequi idē eſt ꝙ ex̄ alia ſequi. Offi
cium ergo ſeu obſequiū in ſepulturis mortuoruʒ
exequie vocantͬ:q: celebratͬ dū mortui ex̄ viuos
ſepeliendi feruntͬ:vel q: extra horas canonicas
ſpeciales ⁊ ſingulares habet obſeruātias. ¶ Sa
ne hoc officiū cōtinuatͬ feſto oīuʒ ſonctoꝝ.⁊ ſunt
tres dies cōtinui trib⁹ miſterijs deputati. Nā vi
gilia oīuʒ ſanctoꝝ dies eſt afflictionis. ſolēnitas
dies exaltationis.hodie ꝟo eſt dies orōnis. In ꝑ
mo nos ieiunādo affligim⁹ preſentis vite miſeri
am recolentes. In ſecūdo beatitudini ſanctoruʒ
congaudem⁹ gratiaꝝ actiones dn̄o referentes.
In tertio pro his que in purgatorio detinentͬ ora
mus:eis mō penā minorem.mō plenā abſolutio
nem orōnib⁹ impetrātes. Siquidē cōmemoratō
oīuʒ fideliū defunctoꝝ inſtituta ē fieri ab eccleſia
tali die:ut generalib⁹ beneficijs adiuuētur:quia
ſpecialia habere nō valēt.de conſe.di.i.viſuʒ: ſic
⁊ de feſto oīuʒ ſanctoꝝ premiſſuʒ eſt. Sicut eniʒ
petrus damian⁹ ait. Sanct⁹ edſbo comperiēs ꝙ
apud vulcanū cecille crebre voces ⁊ vlulat⁹ de
monū audiebantͬ plangentiū:ꝓ eo ꝙ aīe defun
ctoꝝ ꝑ elemoſynas ⁊ orationes de eoꝝ manibus
eripiebantͬ:ordinauit in ſuis monaſterijs ut poſt
feſtum oīuʒ ſanctoꝝ fieret cōmemoratio defun
ctoꝝ:quod fuit poſtmodū a tota eccleſia approba
tum. Primo ergo videam⁹ a quib⁹ inſtitutū fuit
officiū mortuoꝝ. Secūdo vbi habuit initiū. Ter
tio de mō celebrandi illud. Quarto de mō ſepili
endi. Fuit ergo primo inſtitutū ab apoſtolis: ſed
ab origene:ut teſtatͬ Iſidorus in libro ḋ eccleſia
ſticis officijs.fuit audactū:⁊ ex maxima pte ordi
natū. Unde ipſum cōmendat btūs aug⁹ ī enche
ridion:dicēs eum fuiſſe ſecūdū in eccleſiaſticiſ of
ficijs poſt apoſtolos. ¶ Hoc officiū initiū habuit
in veteri lege. Nā ſicut ait ambroſi⁹.xij.q.ij.quia
mortuo iacob.ioſeph ⁊ alij fratres ſui cuʒ multis
egyptijs attulerūt eū in ebron:ſed prius fleuerūt
xl.diebus in egypto:⁊ poſtea fleuerunt eum.vij.
dieb⁹ in çab.Geū.l.c. Item legitͬ in deutero.vlt.
c.ꝙ mortuo moyſe fleuit ppl'us iſrael:xxx.dieb⁹
⁊ ſilr̄ fecerūt de aaron:⁊ de maria. Itē dicit ſalo
mon. Luctus filij ſapientis mortui. ſeptē diebus
luctus ſtulti filij ſempitern⁹:iō q: in eternū punie
tur. ¶ Nota aūt ꝙ qdā faciūt memoriā ꝓ ḋfun
ctis die tertia ſeu ꝑ tres dies.repſentātes tridua
naʒ dn̄i ſepulturā:ſeu reſpectū habētes ad reſur
rectionem chriſti.qui die tertia reſurrexit.reſurre
ctionē cū chriſto mortuis poptātes ſeu ad trinita
tem.vel ut q: viuētes tripliciter peccauerūt: viʒ
cogitatione verbo ⁊ ope remittātur eiuſdē. Alij
vero faciūt miſſam celebrari ſeptima die: ſeu per
ſeptem dies.⁊ vtrūqꝫ oſtēditur in libro numeri.
xlix.c.vbi dicitͬ:ꝙ qui tetigerit cadauer mortui
hominis imūdus erit ſeptē diebus.vnde aſpga
tur aqua tribus dieb⁹:⁊ ſeptem:⁊ſic mūdabitͬ.de
conſe.di.i.aqua. Sane imūdus ꝓpter cadauer
mortui hominis:ſignificat pollutā animaʒ ꝓpter
mortua opera. Celebratͬ ergo ꝑ ſeptē dies. Prio
ut defunct⁹ ad ſabbatum eterne quietis citi⁹ va
leat ꝑuenire. Secūdo ut ei remittātur oīa pecca
ta que cōmiſit in vita:que ꝑ ſeptē dies ducitur.
Tertio proptͬ ſeptenarium anime ⁊ corpis. Ani
ma enim tres habet vires.ſ.rōnabilitatem concu
piſcibilitatem ⁊ iraſcibilitatē. Corpus ꝟo conſtat
ex quatuor elemētis: vt ergo peccata q̄ homo ꝑ
hoc ſeptenariuʒ ſiue in hac vita q̄ ꝑ ſeptem dies

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ducit cōmiſit deleant̄ ſeptenariuꝫ mortuis cele braẗ. Quarto ſicut filiȷ Jacob defuncti fleuerūt ꝓ ſeptē dies. ut ꝑmiſſum ē: ita ⁊ eccl'a ꝓ ſuis de functis celebrat officiū ſeptē dieḃ. quidā autem faciunt nouēdiale. i. officiū nouē dieꝝ. ut per hoc officium mortuoꝝ aīe a penis liberate. nouēꝫ an geloꝝ ordinibus aſſocient̄. hoc autē a quibuſdā nō approbat̄ ne gentiles imitari videamur: a qui bus hoc ſumptuꝫ eē videt̄ q nouē dieḃ lugebāt mortuos ſuos. ⁊ i nono die cineres eoꝝ pirami dibus vel i buſtis recōdebant. Aliȷ vō celebrari faciūt ꝓ defunctis trigīta dies vel triceſimo die Primo qꝛ filiȷ iſrael tot dieḃ fleuerūt moyſen ⁊ aaron. vt ꝑmiſſum eſt. Secūdo ideo qꝛ ter decē faciūt triginta. per ter enī trinitatē. ꝑ decē decalo gum ītelligimꝰ. Ter denariuꝫ ergo mortuis faci mus: ut qđ ī obſeruatione decalogi ſeu ꝓceptoꝝ chriſti. ⁊ ꝯtra trinitatē peccauerūt eis dei miſeri cordia cōdonet̄. Tertio qꝛ numerus lune trigīta diebus ꝑficit̄. ideo triceſima die. vel trigīta die bus fit mortuis officiuꝫ. ut opera eoꝝ coraꝫ deo plena eſſe ītelligant̄. Quidā quoqꝫ quaterdeci es celebrāt ſiue quadragenariū faciunt. ut quod illi ī doctrina quatuor euāgelioꝝ ⁊ ī decem ꝓce ptis legis peccauerūt ſibi cōdonet̄. ¶ Curſus q diē quadrageſimuꝫ ſeruāt repñtant dominicam ſepulturā optātes mortuos gloriā hr̄e cum xp̄o. q quadraginta horis iacuit in ſepulchro. cōputata hora qua emiſit ſpm̄. ⁊ ultia hora noctis domini ce ī qua reſurrexit ſm̄ Aug. Repñtant etiā qꝛ ut ꝑmiſſum ē mortuo iacob filiȷ eius luxerūt q̄dra ginta dieḃ. aliȷ quīquagenariū faciunt. qm̄ ſicut beda ⁊ greg. dicunt ī glo. ſup locū illū vbi habet̄ q abrahā queſiuit a dño volēte ſubuertere ſo domam. ſi quīquagīta fuerunt ibi nunqd deſtru es eos. ⁊ rñdit dñs non. Quīquagenariꝰ nume rus ꝑfectꝰ eſt. ⁊ ſignificat annum iubileū. i. octa uam etatem ī que erit remiſſio ⁊ plena libertas. Ut ergo aīe defunctorū plenariā libertatē ⁊ pec catoꝝ ſuorū remiſſionē adipiſcantur: quīquagīta dieḃ ꝓ illis celebrant officiū. Preterea dicit̄ in Marco. Unū granū afferebat trigīta ⁊ vnū quī quaginta ⁊ vnū centū. Aliȷ ſexagenariū ꝓ eo q ſexageſima ſignificat merorē eccleſie ꝓpter abſē tiam ſponſi. ⁊ ei ī conſolationeꝫ due ale dant̄: ut dcm̄ eſt in ſexta pte ſub dñica quadrageſime: ſic ⁊ hi repñtant merorem ꝓpter abſētiam defuncti ſui in quoꝝ conſolationē ⁊ anime defuncti expla tionem ſacrificiū dño offert̄. ⁊ pauperiḃ elemoſi ne largiunt̄. Nonnulli etiā celebrāt centeſimum diem ut mortui tranſeant a leua ī dextram a mi litia in triumphū a terra in celuꝫ: a miſeria ī glori am: a morte ī vitā. optant enī illis eternā beatitu dinē que ꝑ centenariū vltra quē non eſt numerꝰ deſignat̄. ¶ Quidā vō anniuerſariū obſeruant triplici de cā. Primo vt defuncti de annis cala mitatis ꝑueniāt ad annos eternitatis: ſiue ad vi tam eternam que ſine fine eſt: ⁊ quaſi annus ī ſe

reuoluit̄: vel quia ibi eſt idemptitas ⁊ nulla repe ritur varietas. Secūdo qꝛ ſicut ſanctoꝝ anniuer ſarium ad ipſoꝝ honorē ⁊ nr̄am vtilitatē celebra mus: ꝓut dcm̄ eſt ī ꝓhemio huiꝰ partis: ſic ⁊ an niuerſariū defunctoꝝ ad ipſoꝝ vtilitatē ⁊ noſtraꝫ deuotionē. Tertio dies anniuerſariȷ ꝓ defūctis ideo repetit̄. quoniā ſm̄ Augu. qualiter ſit eis in alia vita neſcimus: ⁊ melius eſt vt eis ſupſit bñfi cium noſtrū q̄ deſit. xiȷ. q. ȷ. nō eſtimamus. An niuerſariū autē ſi contigerit ī die dñica vel ī aliq̄ celebrari ſolēnitate nō debet mutari ad ſequētē diem ꝓut fit ī feſtis ſanctoꝝ ſed fiat ī die prece denti vt citius occurrat̄ penis defunctoruꝫ quas in purgatorio ſuſtinent. defuncti enī noſtro indi gent auxilio ⁊ beneficio ſed nō ſancti: Die q̄dē fe ſtiuo anniuerſariuꝫ celebrari nō debet: nec miſſa ꝓ defunctis dici. niſi corpus pñs fuerit. tunc ſic: qꝛ omni tempore pōt miſſa ꝓ defunctis celebrari cadauere pñte niſi in paraſeue. Tunc enī non dꝫ corpus intumulari nec miſſa ꝓ eo cantari: qꝛ tunc corpus xp̄i īmolari nō debet. ſed vſqꝫ in craſtinū reſeruet̄. ⁊ tunc. ſ. ī ſabbato pōt miſſa pro illo can tari ⁊ corpus ſepeliri. Similiter ſiqs ī die paſche moriatur corpus eiꝰ vſqꝫ in craſtinum reſeruet̄ ſup terrā. ⁊ tunc cū celebratione miſſe ſepeliatur Non enī debet corpus ſepeliri abſqꝫ miſſa quan uis contrariū fiat in pleriſqꝫ locis. ¶ Licet autem ſm̄ gabilonen̄. cōciliū. de cō. di. i. viſum. quotidie fit ꝓ defunctis orandū ⁊ ſacrificandū. in ꝑmiſſis tm̄ diebus hoc ſpecialiter agit̄ ab amicis. Siq̄dē aliqui omni tēpore feſtiuis diebus dumtaxat ex ceptis. generaliter orant ꝓ defūctis in officio ve ſpertinali ⁊ matutinali. aliȷ miſſaꝫ ꝓ eis quotidie celebrant. alii in mēſis initio nouē pſalmos ⁊ no uem lectiones ⁊ nouē reſpōſoria cātant. et quidē ſancta ⁊ ſalubris ē cogitatio ꝓ defunctis exorare vt a peccatis ſoluant̄. ¶ In q̄buſdā locis non dr̄ in eccleſia officium mortuoꝝ a quinta feria cene domini vſqꝫ ad octauas paſch. dicētes. q omnia officia illius tēporis debēt eē breuia nec in domi nicis dieḃ. Legit̄ aūt q q̄dā abbas ꝓhibuit mo nachos ſuos celebrare dñicis dieḃ ꝓ defunctis ſꝫ mortui ꝓpt̄ hoc duriſſimis verberibus eū afflix erunt: ⁊ ſic ꝓhibitionē huiuſmōi reuocauit. ¶ Et nota q ſuffragia q̄ fiunt in eccleſiis ꝓ defunctis valde bonis actiones ſunt gratiaꝝ. Ille enī aīe q̄ ſunt perfecte bone. ſtatim cum egrediuntꝫ a corporiḃ euolāt ad celos: nec ſubſidiis nr̄is egēt ex̄ de cele. miſ. cū marte. ad ſi. xiii. q. ii. tp̄s ꝓ val de malis ſūt q̄leſcūqꝫ ꝯſolatōes viuoꝝ. Eis enim ſubſidia nr̄a nō ꝓſūt. qm̄ aīe illoꝝ ſtatī deſcēdūt ad infernū. Pro mediocriter bonis q. ſ. ſūt ī pur gatorio ſūt expiatōes ꝓ mediocrit̄ malis q. ſ. ſūt ī iferno. ſūt ꝓpitiatōes ſiue penaꝝ mitigatōes. nā ſꝫ aug. qḃ ꝓſunt aut ꝓſūt vt ſit plena remiſſo. aut certe vt tolerabilior ſit dānatio. xiii. q. ii. tp̄s ī ſi. q̄dā tm̄ ꝓ eodē ſumūt mediocrit̄ bonos ⁊ me diocrit̄ malos q̄s vocāt nō valde bonos: qui viꝫ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

intrant purgatoriū:qui viuentes iniunctā penitē
tiā nō pfecerūt qb⁹ proſunt elemoſyne.ōrones ie
iunia ꝛ ſacrificia que ꝓ eis fiūt:nā ut dicūt eiſ qui
ſunt in inferno nihil proſūt. ¶ Illud etiā nota ꝙ
ſm hiero.de con.di.v.mediocrit.cū pro cūctis a
nimalib⁹ pſalm⁹ vel miſſa dicer̄:nō min⁹ ꝗ̄ ſi ꝓ
quolibet diceret̄ accipit̄. Circa hoc tñ dici pōt ꝙ
ſi ſuffragia fiūt in ſpeciali magis ꝓſūt illis ꝓ qui
bus ſpecialit̄ fiūt ꝗ̄ alijs. Si fiūt in genere ſeu in
cōi magis ꝓſunt illis qui pl⁹ meruerūt in hac vi
ta ut ſibi prodeſſent:ut in dicto.c.nō eſtimem⁹.ꝛ
c.temp⁹.ſi inequali uel maiori neceſſitate exiſtūt
Licet igit̄ ſm aug.xiij.q.ij.nō extimem⁹.nō pro
ſint omnib⁹:pro quib⁹ fiūt:qꝛ tñ neſcim⁹ ꝓ qbuſ
ꝓſint ul̄ nō:pro oībus facienda ſūt.ne aliqs ꝑter
mittat̄:meli⁹ nanqꝫ ſuperſūt eis quib⁹ nec obſunt
nec proſūt:ꝗ̄ deſint eis quib⁹ ꝓſūt:ꝛ iō dies an
niuerſarij fit ut premiſſuꝫ ē. ¶ Sed nūqd ſuffra
gia ei⁹ qui ꝓpter mortale peccatū in charitate nō
eſt ꝓſint ei qui in charitate deceſſit. Rñdeo opa
ſacramētalia ut miſſa officiū mortuoꝝ collecte et
ſimilia p talem facta bñ valent ꝛ defuncto ꝓſūt
ex̄ de cle.exco.mi.c.ſi.tum quia illa deo non ab
opante efficatiam habent:tū qꝛ ille nō ꝓprio no
mine ſed quaſi ſindic⁹ oīuꝫ viꝫ toti⁹ eccleſie no
mine hoc agit:ſm ea que dicta ſunt in prohemio
q̄te ptis. Si vo tāqꝫ priuata pſona alia ſuffragia
facit:aut hoc agit alio noīe aut ſuo ꝓprio.ſi alie
no:ut quia defuncti ſeu alteri⁹ in charitate exñtꝫ
iuſſu.de illi⁹ bonis elemoſynā tāqꝫ miniſter ꝓ eo
facit.tūc quidē illi ꝓdeſt:qñiā is intelligitur facē
cui⁹ mādato fac̄.ex̄ ꝺ ſen.exco.mulieres.ꝛ q mā
dat ſolui ipſe ſoluere videt̄.ff.de ſo.qui mādato
Hinc eſt ꝙ pegrinatiōis votū ab vno emiſſuꝫ.al
ter eius iuſſu exequi pōt extra de voto licet:Idē
quoqꝫ eſt.ſi duo quoꝝ alter in charitate eſt alter
ꝓ nō defuncto pſalteriū legūt. Et ſi elemoſyna
dat̄ iuſto ut oret pro defuncto. His eteni caſibuſ
prodeſt defuncto ratione charitatis hoīs iuſti ad
iūcti.ff.qꝺ cū fal.tu.vel acto.§.i.ex̄ de elec.illa cō
tra.ex̄ de offi.dele.cū ſuper. Si autē ſuo priuato
nomine ꝛ ꝺ ꝓprio quis ꝓ illo elemoſynā dat ul̄
orat uel ieiunat uel alit̄ ſe affligit quaſi cōmunit̄
dicūt theologi ꝙ talia in nullo ꝓſunt ei. Nā legi
tur io.ix. Scim⁹ qꝛ peccatores de⁹ non exaudit:
ſed illud ceci ꝛ nō euangeliſte fuit ꝟbuꝫ.ꝛ Iſa.i.
Cū multiplicaueritis ōrones nō exaudiā.manus
enim vr̄e ſanguine.i.peccatis plene ſūt.imo ſcꝺꝫ
aug.iij.q.vij.in grauib⁹. Dū is qui diſplicet ad i
tercedendū mittit̄:irati iudicis anim⁹ ad deterio
ra prouocat̄. De⁹.n.iniquoꝝ dona nō reſpicit.et
iuſtoꝝ ſolū ōrones exaudit. Itē dñs p amos ꝓ
phetam. Uota pinguiū terre.i.peccatoꝝ nō reci
piam.xxiij.q.i.odi. ¶ Uerꝝ cū pauci ſine crimīe
viuāt de pe.di.ij.ſi enim in prin.l.di.qꝛ tua. Tal̄
ſnia que miſericordiam ꝛ tot ſuffragia defunctis
adimit ꝛ viuoꝝ charitatē ad illos refrigeſcere fa
cit nimis dura:ꝛ iō nō ſequenda videt̄.l.di.pon

deret.ex̄ de rēnūc.niſi.§.i. Si.n.oīuꝫ qꝺs ꝯſciētia
culpe arguit ſuffragia condēnam⁹ illi paucoꝝ ſuf
fragijs iuuabunt̄. Dicēdū ergo vr̄ ꝙ ꝗ̄ꝗ̄ ſuffra
gia eius qui ꝛ ſi nō in charitate: in fide tñ eſt illi
qui in charitate deceſſit:nō proſūt ex merito vite
agentis:qꝛ tñ illa fiūt ſm doctrinā eccleſie ꝛ p eū
qui in fide eſt:ꝛ pro eo qui talia recipere meruit
bñficia:vbi deficit charitas agentis:ſupplet me
ritum fidei ꝛ charitas eccleſia talia dictātis ac ꝺ
functi capaci ſuſcipientis.necnō ꝛ liberalitas dei
miſerētis:qꝛ ſm ambro.de pe.di.i.quātūlibet.be
neficia nō reuocat:imo cumulos liberalitatis am
plificat:ꝛ ſua liberalite opus ab alio factū perinꝺ
reputat ac ſi per illum pro quo fit factuꝫ eſſꝫ. Nā
ſm iura aliquo alienū debitū exſoluente ipe de
bitor liberat̄.ff.de pig.act.ſolutū.§.ſolutā.ꝛ ſi ſer
uo legata ſit libertas.ſi titio deceꝫ preſtiterit:quo
modocūqꝫ illa decē preſtant̄ liber eſt.ff.de ſtatu
ho.aretuſa. Sed ꝛ p eū qui capax nō eſt alteri le
gatū ꝛ hereditas acquiri pōt.ff.ad trebel.l.cogi
§.hi qui.ff.ſiquis aliquē teſtari ꝓhi.l.i.§.ſed ſi le
gatum. Et is qui ob crimē pro alijs poſtulare pro
hibet̄ pro ſe ꝛ ꝓ his quoꝝ curā gerit admittitur
iij.q.vij.§.tria. Et ſm aug.i.q.i.ſi fuerit ꝗ̄ꝗ̄ i la
pideo canali nil generet̄.tñ aqua inde trāſiēs ter
ram fecūdat. Et hiero.de pe.di.i.poteſt fieri.ꝛ di.
iij.pium. Si quādo videris int̄ multa opa pctōꝝ
queꝗ̄ aliq̄ facere q̄ iuſta ſūt.nō eſt tñ iniuſt⁹ de⁹
ut ꝓpter multa mala paucoꝝ bonoꝝ obliuiſcatur
¶ Sane defuncti ſciūt ſuffragia q̄ ꝓ eis fiūt tri
bus modis ſm auguſtinū.xiij.q.ij.fatendū. Prio
p diuinā reuelationē qñ ſcilicet de⁹ eis reuelat.
Secūdo per bonoꝝ angeloꝝ manifeſtationē. an
geli eniꝫ q hic ſemp nobiſcū ſunt ꝛ oēs act⁹ nr̄os
cōſiderant quaſi in inſtāti poſſunt ad eos deſcen
dere ꝛ eis ꝓtin⁹ nūciare. Tertio p animaꝝ hinc
exeuntiuꝫ intimationē. Quarto per experientiaꝫ
cū viꝫ ſe a penis ſentiūt reuelari. ¶ Sciendū aūt
ꝙ defuncti valde mali neſciat quid a viuis agit̄
niſi quaten⁹ eis ſcire pmittit̄. Similit̄ nec medio
criter boni adhuc in igne purgatorij cōſtituti qui
nondū dei viſione fruūt̄.niſi quaten⁹ p aliqueꝫ
de premiſſis modis pmittit̄ eis ſcire. Sed valde
boni qui iam ea fruūtur bene ſciūt quid hic agit̄.
Iux̄ illud greg.quid eſt ꝙ neſciūt.qui videntem
oīa videntē oīa vidēt. Alij tñ dicūt eos ſcire om
nia que eis neceſſaria ſūt ꝛ nō alia. Uñ iſaias ex
pſona ppl̄i afflicti ait. Abraaꝫ pat̄ noſter neſciuit
de hoc.xiii.q.ii:de mortuis. Et vix mortuis cura
ſit de viuis. Aug⁹ late proſequit̄ libro de cura ꝓ
mortuis habenda. ¶ Adhuc ſicut aug⁹ ait.xiii.q
ii.fatendum. Multi aliquos ex mortuis vel in
ſomnis vel alio quocūqꝫ mō viuis apparere cre
dūt. Et vbi eoꝝ inhumata iacerent corpa atqꝫ vt
eis ſepulchra fierent ꝛ alia huiuſmōi innumera ſe
pe admonuiſſe:ꝛ illa vere reptuꝫ eſſe in dialogo
grego.ꝛ in aliiſqꝫ pleriſqꝫ ſcriptis autenticis repi
tur. Uerūtamen ut idē aug⁹ in premiſſo libro ait

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quãuis mortui talia ĩ ſomnis ĩdicare vel petẽ vi
deanť. nõ iõ putandũ ẽ eos iſta ſentire. nã ⁊ viuẽ
tes plerũq; apparẽt ĩ ſomnis dormiẽtib⁹ duʒ ipſe
ſe neſciũt apparere: ⁊ ab eis q hoc ſomniauerunt
audiſſe dicentib⁹ ꝙ eos ĩ ſomnis agẽtes aliquid
vel loquẽtes viderũt. vñ vt dicit credendũ eſt ꝙ
he ſunt angelice opationes ꝓpẽ diſpẽſationẽ pro
uidentie dei ad qualecũq; ſolaciũ viuoꝝ. Cõciliũ
etiã anquiritañ. xxvi. q. v. ep̃l. in p̃n. ait ꝙ plerīq;
demonũ illuſionib⁹ ⁊ fantaſmatib⁹ ſepe ſeducũť
¶ Officiũ mortuoꝝ imitať oĩno triduanã chriſti
ſepulturã. ſicut eñ ĩ illo triduo: ita ⁊ ĩ hoc officio
oĩa laudis cantica ſubticem⁹ ⁊ ſolẽnitates quaſi
bet ſubtrahim⁹. nã ĩ miſſa benedictiones ab ep̃o
nõ petim⁹ nec in agẽda dicim⁹. Dñe labia mea.
Deus ĩ adiutoriũ meũ ĩtende. Bñdicam⁹: nec ĩ
uitatorium niſi corp⁹ p̃ns ſit: ⁊ etiã ĩ vigilijs: nec
gloria p̃ri ad reſpõſoria vel in fine pſalmoꝝ: nec
ad lectiones bñdictionem petim⁹ vel dam⁹: nec
dicim⁹ Tu aũt vel deo gratias: nec in miſſa all'a
nec gloria in excelſis nec ite miſſa eſt. Nã ĩ vete
ri lege ꝓhibitũ fuit oleũ letitie ⁊ thus ſuauitatis
ꝓ peccato offerri: mors eteñ eſt vindicta peccati
vñ vbi peccatum ibi tenebre: nec debet eẽ letitia
nec canticoꝝ letitie decantatio vbi eſt luct⁹ ⁊ con
triſtatio mentis ac exequie ꝓ mortuis celebranť
ꝓ luctu. ¶ Rurſus laudes ſupprimim⁹: qꝛ quo
mortui trãſeunt ignorãtes neſcim⁹. vnde lauda
re dñm debeam⁹ de iuſticia vel miſericordia gau
diũ reprimim⁹: qꝛ triſtes ĩ hunc mundũ ĩtramus
⁊ triſtos exim⁹: nõ ergo ſequentia debet dici que
eſt canticũ exultationis. ¶ Adhuc licet ĩ miſſa ꝓ
viuis debeãt oẽs thurificari ad ſignificanduʒ ꝙ
illorũ orationes ad celeſtia diriguntť. In miſſa tñ
ꝓ defunctis non dʒ thus p choꝝ portari nec of
ferri. i. altare thurificari: ſed circa corpus tm̃. q2
hoc ĩ lege prohibitum fuit ut iã p̃miſſuʒ eſt. Nul
lus ergo ĩ hoc officio thurificať ad notandom ꝙ
mortui nil ammodo valent orõnibus ſuis ꝓme
reri. vnde pſalmiſta. Nõ mortui laudabũt te dñe
Ipſa autem defunctoꝝ corpora thurificanť ⁊ aq̃
bñdicta aſperguntť nõ ut eoꝝ peccata tollanť: q̃
tunc p talia tolli nequeũt: ſed ut omnis ĩmũdoꝝ
ſpirituum p̃ſentia arceať. Et fiũt etiã ĩ ſignũ ſo
cietatis ⁊ cõmunions ſacramentoꝝ quam nobis
cũ dum vixerit habuerũt. vñ ⁊ Dionyſi⁹ tradit
ꝙ antiquitus viui mortuos obſculabanť ĩ ſignũ
vnitatiſ quã ipſis habuerũt ꝓſunt etiã hec ⁊ ſimi
lia iquãtum p talia ipſi deo reuerẽtia exhibetur.
¶ Quare aũt duplex vſus poniť ĩ ĩtroitu ꝓ de
functis. ſ. Te decet. ⁊ exaudi orõnem meam ⁊c̃.
dcm̃ eſt ĩ ſexta p̃te ſub ſabbato tertie ebdomade
quadrageſime. Itẽ ĩ miſſa pro defunctis nõ dʒ
intermiſceri oratio pro viuis: prout dictum eſt ĩ
quarta parte ſub titulo de oratõe. Pax etiam tri
plici ratione non datur. Primo quia hoc officiuʒ
ut iam dictum eſt triduanam chriſti ſepulturam
veſtigio ſequitur vbi pax non datur ꝓpter inde

oſculũ deteſtãdaʒ. Secũdo: qꝛ nõ cõmunicamus
mortuis. qꝛ nõ nobis reſpõdẽt: nos eñ ſumus in
ſexta etate illi in ſeptia. Inde ẽ ꝙ corpus nunq̃
debet eſſe ĩ eccleſia quãdiu miſſa de die celebra
tur: immo p̃us ſi eſſet ibi debet aſportari extra ec
cleſiam ĩ veſtibulo eccleſie quãtũcũq; auctorita
te viuens fulgeret ⁊ poſtea ad miſſam de mortu
is reportari. Tertio quoniam ſicut ex multis gra
nis ſimul collectis vn⁹ panis cõficiť ⁊ ex multis
racemis vinũ eliquať ſic ex multis fidelib⁹ quo
rum quidã boni quidã mali ſunt: vna eccleſia cõ
ſtruitur ⁊ coadunatur. Quia ergo ð mortuo ho
mine neſcim⁹ adhuc vtrum ſit ipſe de conformi
tate eccleſie ⁊ pacem habeat cũ ſuo creatore ⁊ re
conciliationem: ideo pacem ad miſſaʒ nõ dam⁹
nec aliquas laudes ꝓ mortuis referimus: qꝛ nõ
eſt vnde agendũ ſit non eñ adhuc apparet eorũ
requies. Quarta ratio poſita eſt in quarta parte
vbi agiť de oſculo pacis. ¶ Illud quoq; notãdũ
eſt ꝙ officiũ mortuorũ ĩcipit a veſperis poſtea ſe
quuntur vigilie quarum tria ſunt genera. In qui
buſdam eñ eccleſijs leguntť nouem lectiones de
iob ⁊ incipiũt Parce mihi domine ⁊c̃. In alijs le
guntur de libro ſapiẽtie ⁊ ĩcipiunt. Melius ẽ ire
ad ⁊c̃. In alijs vero de quodã ſermone augu. ſʒ
vndecunq; ſumanť abſolute ſine iube dñe bene
dicere: ⁊ fine Tu autẽ domine. vel alio ĩcipiũt ⁊
finiuntur ꝓut ĩ exequijs quas ĩ dicto triduo pro
chriſto celebram⁹ ſeruatuſ. Veruntamẽ ĩ quibuſ
dam eccleſijs loco Tu autem domine terminan
tur Beati mortui q ĩ domino moriunť: que ver
ba ſunt apoca. xiiij: capitulo. ¶ Frequẽtatur aũt
in hoc officio pſalm⁹ Te decet deus: quoniam
ibi agiť de reditu filiorũ iſrael ĩ captiuitate ĩ ter
ram ꝓmiſſionis: ſic ⁊ defuncti de captiuitatis mi
ſeria ad vitam proficiſcunť eternã. Diciť etiam
pſalmus. Domine ne in furore tuo arguas me: q̃
cũ ſit ſextus ĩ ordine pſalterij tamẽ pro octaua ĩ
tituleť quaſi ĩ ſex etatib⁹ p hunc pſalmũ deuʒ ro
gantes vt ſeptime etatis poſſimuſ ornamẽta eua
dere ⁊ ad octauã glorie peruenire. ¶ Officium
mortuorũ non habet ſecundas veſperas: ut dcm̃
eſt in ſexta parte ſub titulo de veſperis. ¶ In cõ
cilio tholethañ. xxvi. q. quita. quicũq;. ſtatutũ eſt
ꝙ ſacerdos miſſaʒ defanctoꝝ celebrans ut eius
inimicus mortem ĩcurrat: deponať ⁊ tam ipſe q̃
eum ad hoc ĩcitans exilio perpetuo puniatur.
Nunc videnduʒ eſt qualiter corpus ſepeliendũ
ſit: ⁊ quidem quando homo uidetur agere in ex
tremis debet poni ad terram ſuper cineres uel
ad minus ſupra paleas p quod innuitur ꝙ cinis
eſt ⁊ in cinerem reuertetur: ⁊ fit hoc exemplo be
ati Martini qui ut ĩ ſe alijs daret exemplum in
cinire iacens uitam finiuit. Et ſi moriens littera
tus ſit legi debet paſſio domini uel ſaltem pars
illius ante eum: ut ſic ad maiorẽ punctionẽ mo
ueatur. Et debet eſſe crux erecta ad pedes ut mo
riens eã cernens magis conteratur ⁊ conuertať.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Debet etiam ſupinus iacere ut ſemꝑ erecta facie
aſpiciat celum exēplo beati martini: ⁊ priuſq̄ʒ ex
piret eius anima dño cōmendet̄. Poſtq̄ʒ ꝟo expi
rauerit campane debēt pulſari: ꝓut dictū eſt. in ꝑ
te prima vbi agit̄ de campanis: deinde corpꝰ niſi
viuens nouiter inunctꝰ fuerit debet lauari. ad ſi
gnificandum ꝙ ſi anima ꝑ ꝯfeſſionē ⁊ cōtritiōeʒ
a culpa mūdata ſit: vtrūq̄ʒ. ſ. aīa ⁊ corpꝰ. eternam
glorificationē ⁊ claritatē in die iudicij conſequet̄
quodq̄ʒ illi ſm Job. vere in dño moriunt̄: ⁊ bea
ti ſūt qui nullam ſecū portāt maculā: ſʒ in h̄ mun
do per penitentiā derelinquūt. Sed cū de hac lo
tione neqʒ in vet. teſt. ſ. leuitici. x. c. neqʒ in nouo
ſ. act. v. c. nil agit̄. ſi omitteret̄ nō multū ut aiūt q-
dam curandū eſſet. Et Augꝰ dicit in libro de cu
ra pro mortuis agenda: corpori humano qđ poſt
mortem impendit̄ nō eſt ſalutis preſidiū ſed hūa
nitatis officiū. Verūtamen cū maria magdalena
vnxerit dominū ante paſſionē. math. xxvi. c. fecit
eni morituro qđ nō potuiſſʒ facere mortuo. mar
ci. xiij. c. preuenit inquit vngere corpꝰ meū in ſe-
pulturam. ex hac probari poteſt corpora defuncto
rum lauanda eſſe. Nā ſicut hiero. ait in originali
ſuper illud mathei. vi. c. vnge caput tuū. in illis ꝑ
tibus vnguētis pro balneis vtebant̄. Canon tho
letañ. concilij. xiij. q. ij. qui diuina ſtatuit. ꝙ q di-
uina vocatione ab hac vita recedūt cum pſalmis
tm̄modo ⁊ pſallentiū vocibꝰ ad ſepulchꝝ deferā
tur. debet aūt defunctꝰ portari a cōſimilibus ſue
ꝓfeſſionis: ut ſi fuerit dyaconꝰ a dyaconibus. ſi
ſacerdos a ſacerdotibꝰ ſi ſint ibi: aliter nō eſt vis
quia neceſſitas legi nō ſubiacet: de con. di. i. ſicut
ex̄ de obſer. ieiu. c. ij. clericus a clericis. catholicꝰ
a catholicis. Si ꝟo fuerit de aliqua fraternitate
deportet̄ ab illis qui ſūt eiuſdē fraternitatis. mu
lieribus ꝟo nō licet corpora ferre: ne cogant̄ cor
pora ſua laſciuia incitātia denudare qđ facile cō-
tingere poſſet. Dū aūt de domo ad eccleſiam ſeu
ſepulturā portant̄. ſm quorūdā locoꝝ morē ter ī
via pauſat̄. Prima ad ſignificandū ꝙ ipſe in hac
vita exiſtens: ut poſſet digne domino preſentari ⁊
cum alijs ſanctis perpetua quiete ꝑfrui. in tribus
ſpecialiter ſeipſuʒ exercitauit: viʒ in dei dilectio-
ne. in charitate ꝓximi: ⁊ in cuſtodia ſui: ſiue ꝙ in
fide ſancte trinitatis vixit atq̄ʒ vitā finiuit. Secū
do ad repreſentandū ꝙ dominꝰ triduo in vētre
terre pauſauit. Tertio tres pauſe fiūt in via: ut ꝑ
tres dietas. pſalmodie que tūc dr̄ trina: fiat ei ab
ſolutio a delictis tribus modis. ſ. cogitatione. ver
bo ⁊ opere cōmiſſis. Exo. iij. Viam triū dieꝝ ibi-
mus in ſolitudine. Deinde ponit̄ in ſpelūca in q̄
in quibuſdam locis ponit̄ aqua benedicta ⁊ pru-
ne cum thure. Aqua benedicta ne demones qui
multū eam timent ad corpꝰ accedūt. Solēt nan
qʒ deſeuire in corpora mortuoꝝ: ut qđ nequerūt
in vita ſaltem poſt mortē agant. Thus ꝟo ibi po
nitur ꝓpter fetorem corporis remouendū: ſeu ut d
functus creatori ſuo acceptabile bonoꝝ operum

odorem intelligat̄ obtuliſſe: ſeu ad oſtendendum
ꝙ defunctis proſit auxiliū oronis: carbones in te
ſtimoniū ꝙ terra illa ad cōmunes vſus amplius
redigi nō pōt. plus. n. durat carbo ſub terra quaʒ
aliud. Hedera quoqʒ vel laurus: ⁊ huiuſmōi q̄
ſemꝑ ſeruāt virorē in ſarchophago corpori ſubſter
nunt̄: ad ſignificandū ꝙ qui moriunt̄ in xp̄o vi-
uere nō deſinent. Nā licet mūdo moriant̄ ſʒ cor
pus: tamen ſm animā viuūt ⁊ reuiuiſcunt deo.
Alia tamē conſideratione habebāt in funeribꝰ an
tiqui cipreſſos: qꝛ viʒ ſicut cipreſſus ceſa nō iterū
ſurculeſcit ſed tota mouet̄: ita hō mortuꝰ nō reui-
uiſcit. Fiūt etiā hic nō quia cadaueribꝰ inſit ſen-
ſus. ſed in figurā viʒ vel ad reſurrectionē ſperan
dam. vel ad dei miſericordiā ſeu beneuolentiam
prouocandā: cui talia pietatis officia placēt. debʒ
aūt quis ſic ſepeliri ut caput ad occidentē poſito
pedes dirigāt ad orientē in quo quaſi ipſa poſiti
one orat. ⁊ inuit ꝙ promptꝰ eſt ut de occaſu feſti
net ad ortum de mūdo ad ſeculū. Et in quocūqʒ
loco extra cimiteriuʒ xp̄ianꝰ ſepiliat̄ ſemꝑ crux
capiti illius apponi debet: ad notandū illuʒ xp̄ia-
num fuiſſe qꝛ hoc ſignū diabolꝰ valde veret̄. ⁊ ti
met accedere ad locū crucis ſignaculo inſignitū.
Debent quoqʒ fideles xp̄iani ſepeliri indutī ſu-
darijs: prout prouinciales obſeruāt: qđ ſumūt ex
euangelio in quo legit̄ de ſudario ⁊ ſydone xp̄i.
Quidā ꝟo ſilicio inſuūtur: ut hac veſte inſignia
penitentie repreſentēt: nā cinis ⁊ ciliciū arma ſūt
penitentium. Nec debēt indui veſtibꝰ cōibꝰ pro
ut in italia fit. Et ut quidā dicūt debēt habere ca
ligas circa tibias ⁊ ſubtulares in pedibus: ut ꝑ h̄
ipſos eſſe paratos ad iudiciū repreſentet̄. Clerici
ꝟo ſi ſunt ordinati illis indumētis īduti ſint que
requirūt ordines quos habent. Si ꝟo nō habēt
ordines ſacros more laicoꝝ ſepiliant̄. Verūtam̄
licet in alijs ordinibꝰ propt̄ paupertatem hoc ſepiꝰ
omittat̄. Jn ſacerdote tamē ⁊ ep̄o nullo mō pret̄
mittendū eſt. veſtes. n. ſacerdotales ꝟtutes ſigni
ficant cū quibꝰ preceteris ſūt dño preſentādi. Eu
tiſianus papa ſtatuit ut nullꝰ martyres ſepeliat ſi
ne dalmatica aut collobio purpurato. Circa hoc
aūt conſiderandū eſt vtꝝ xp̄s veſtitꝰ fuerit pꝰ re
reſurrectionem. ⁊ vtrū celum veſtitꝰ aſcenderit
⁊ vtꝝ duobꝰ diſcipulis euntibꝰ in emaus ⁊ cete
ris mulieribus ⁊ diſcipulis veſtitꝰ apparuit. Si-
quidē angeli legunt̄ veſtiti apparuiſſe. iux̄ illud
Iob. Vidit angelos ſedentes in albis. ⁊ alibi: ecce
duo viri aſtiterūt iuxta illos in veſtibꝰ albis q et
dixerūt. Hic ih̄s qui aſſumptꝰ eſt a vobis in celū
ſic veniet quēadmodū vidiſtis eū euntē in celuʒ
Nēpe xp̄s veſtitꝰ aſcēdit in celū. Jux̄ illud: quis
ē iſte qui venit de edon tinctis veſtibꝰ de boſra.
Jtē angeli dixerūt Quare rubꝝ eſt indumentuʒ
tuū. ¶ Querit̄ etiā vtꝝ hoīes erūt nudi poſt diē
iudicij. an veſtiti: ⁊ videt̄ ꝙ veſtiti. Nā ſemꝑ an
geli apparere ſolent veſtiti: ⁊ xp̄s etiā poſt reſur-
rectionē cū veſte apparuit: ⁊ in tranſfiguratione

veſtibus fuit: vñ ⁊ apparebant veſtimēta eius al
ba ſicut nix. Ecōtra videẗ ꝙ nudi erūt: qa habet
auctas ꝙ in eadē forma erim⁹ ī qua fuit Adam
ꝑuſq̄ꝫ peccaret: ⁊ etiā ī meliori: ſed tūc fuit nud⁹
ergo ſimiliter nudi erimus. ¶ Solutō nil diffini
mus de veſte ſed hoc ſolū dicim⁹ ꝙ ibi non erit
difformitas nec vlla aduerſitas vel infirmitas: ⁊
erim⁹ veſtiti ⁊ ornati veſtimētis ꝟtutū. Quis au
tem ⁊ quo in loco ſepeliri dꝫ: ⁊ vtrū locus ſepul-
ture aliquid cōferat dcm̄ eſt in prima pte vbi de
cimiterio agiẗ. Illud autē nota ꝙ qꝛ ſcriptuꝫ eſt
leuitici xxi. c. Pōtifex ad oēm mortuū etiā p̄rem
vel matrē nō ingredieẗ neqꝫ egredieẗ de ſanctis
hinc eſt ꝙ roman⁹ pontifex ad nulli⁹ defuncti do
mū accedit. Itē qꝛ ibidē dr̄ ſacerdotes nō radēt
caput nō barbā: nec in crinib⁹ ſuis faciēt inſciſſu
ram: iō qui de caroꝝ morte triſtanẗ barbā nutri-
unt nec crines ꝑſcindūt: ⁊ etiā nigris veſtibus or
nanẗ ut per nigredinē ⁊ dolorē ꝯſepulti mortuo
videanẗ. ¶ Hic etiā q̄ri poteſt vtrū voces mor-
tuorū loquanẗ: ⁊ videẗ ꝙ ſic iuxta illud ꝓphete
Exultationes dei ī guttere eoꝝ: Hormiſda papa
l. di. ſiquis diacon⁹ dicit ꝙ illi quib⁹ cū falſa mi
ſericordia idulſerimus ante tribunal xp̄i contra
nos facient queſtionē: ⁊ Augu xiij. q. ij. fatenduꝫ
dicit ꝙ d̄functi qui neſciūt q̄ hic fiunt dū hic agū
tur poſtea audiūt ab his q moriēdo hinc recedūt
Sed apl's ꝯdicere videẗ dicēs ꝙ tūc lingue ceſ-
ſabunt: ⁊ pſalmiſta Nō mortui laudabūt te: ⁊ nō
ſm̄ Augu. ꝙ tp̄s qd̄ inter hoīes mortē ⁊ vltimā
reſurrectionē iterpoſitū eſt aīas abditis. i. nobis
occultis receptaculis cōtinet. ¶ Poſtremo nota
ſꝫ magiſtrū Iohānē belebt ꝙ antiq ſolebāt dicē
ꝙ quādo anime in humanis ſunt corporib⁹ vo-
cantur anime ī īfernis manes quādo vero celos
aſcendebāt ſpiritus: quādo autem recens erat ſe
pultura ſiue quando ſpiritus circa ſepulturas er
rabat vmbrā vocabāt. vñ pſalmiſta. Nā ſi ambu
lauero ī medio vmbre mortis nō timebo mala:
quoniā tu mecū es: ⁊ iō tunc panē ⁊ vinū pone-
bant ſupra ſepulchra mortuorū: vt dcm̄ eſt ſub ti.
de cathedra petri. ¶ In miſſa ꝓ mortuis dicitur
quādoqꝫ epiſtola: Uir fortiſſim⁹ iudas ſecundi
machabeorū xij. c. quādoqꝫ. Nolum⁹ vos igno-
rare de dormiētibus ſicut ⁊ ceteri qui ſpem non
habēt theſſaleſceñ. iiij. quandoqꝫ Audiui vocem
Apoc. xiiij. c. quādoqꝫ. Ecce myſteriū vobis dico
ꝑme corith. xvi. c. Dr̄ ēt quādoqꝫ euāgeliū Amē
dico vobis qꝛ venit. iohānis v. c. quādoqꝫ Dixit
martha ad iheſuꝫ iohānis xi. c. ſicut eni pr̄ ſuſci-
tat mortuos ⁊ viuificat ⁊c. iohānis v. c. quādoqꝫ
Oē qd̄ dat mihi p̄r iohānis vi. c. quandoqꝫ Ego
ſuꝫ panis uiuus q de celo deſcēdit: qd̄ ē ibidem

¶ De quatuor coronatis martyrib⁹ Rubrica

DE quatuor coronatis h̄ notabile re
periẗ ꝙ qnqꝫ fuerūt q uenerant
ad ꝯſtruendū tēplū diocletiani cognito ꝙ eēnt
chriſtiani martyrio ſunt coronati: quoꝝ noīa qa
nota fuerunt: iccirco in collecta ponunẗ: Poſt du
os ꝟo annos alij quatuor martyriū ſuſceperunt
quoꝝ corpora ſepulta ſunt iuxta corpora p̄dictoꝝ
qnqꝫ quorū noīa qꝛ fuerūt ignota: iō ſtatuit mel
chiades papa ut dies eorū ſub nominib⁹ p̄dicto
rū qnqꝫ celebris habereẗ: ⁊ ſic uocatū eſt feſtū q̄
tuor coronatoꝝ: poſtea ꝟo fuerūt cuidā religioſo
eoꝝ noīa reuelata ſcilꝫ ſeueri: ſeuerini: carpopho
ri ⁊ uictorini: nomē tamē feſti ꝓpterea mutatum
nō eſt nec etiā dies ī calendario.

¶ De beato Martino epo ⁊ confeſſore Ru.

DE beato Martino. Sciendū eſt ꝙ
diciẗ par apoſtolis nō ꝓpē ſuſci-
tationē mortuorū quorūdā ut qdā pu
tant: cū idē multi alij fecerūt martyreſ
⁊ confeſſores: uel ꝓpter multitudinē miraculoꝝ
ſed ſpecialiter ꝓpter unū miraculū: Cū eni eſſet
thuroneñ. archiep̄s uenit ad eū qdā paup ⁊ iops
tunicā ab eo petēs: ⁊ ipſe conceſſit. Iuſſit ergo ꝓ
curatori ſuo ut emeret. Ille ꝟo iuit ad foꝝ ⁊ tar-
dus redijt: tunicā uilē portās: que fere penula q̄
ſi pene nulla poterat dici: quā uir ſanct⁹ ſibi mon
ſtrare fecit. Erat aūt breuis forte vſqꝫ ad genua
manice uſqꝫ cubitū: extrahens ergo ſuaꝫ pauperi
dedit: ⁊ ipſe pauperis tunicam iduit. Nec multo
poſt ꝑparauit ſe ad celebrāduꝫ miſſaꝫ: ⁊ ſtās an-
te altare: ſicut mos eſt ī ꝑfatione leuauit manus
ad dominū manicis laxis retro labētib⁹: licet nec
groſſa eius brachia nec multū carnoſa eēnt: ⁊ cū
ꝑfata penula nō niſi ad cubitū ꝓtenderet remā
ſerūt eadē brachia nuda. Tunc uenerūt miracu-
loſe aurei torques ipſaqꝫ decenter operuerunt: ⁊
globus igneus apparuit ſup caput eius: per qd̄ d̄
monſtratuꝫ eſt ſpiritū ſanctuꝫ ſuper eū deſcendiſ
ſe ad robur: ſicut ſuper apoſtolos ī penthecoſtes
Unde ꝓpter hoc non imerito dictus eſt par apo
ſtolis: eſt etiā eis par in officio. ¶ Conſiderandū
autē eſt ꝙ ipſe ſolus inter confeſſores inſtitutio
nis habet octauas: ſicut beatus laurentius inter
martyres. Ille eni dixit. Igne me examinaſti: ⁊
non eſt inuenta in me iniquitas: ⁊ Martinus in
agone mortis dixit demoni aſtanti. Nil iuenies
in me cruenta beſtia: ecce quomodo concordant
ille prepollens martyr: quare pre omnibus alijs
octauas ⁊ uigiliam habet iſte confeſſor excellēs
quare pre omnibus alijs octauam habet. Cappā
eius reges francorum conſueuerunt portare in ꝑ
lijs: ut dictum eſt in ſecunda parte ubi agiẗ de ſa
cerdote. ¶ Fortunatus poeta ⁊ egregius: ⁊ inge-
nio preclarus de italia thuronis ueniens: geſta
beati Martini cōſcripſit tempore Iohannis pa
pe tertij.

¶ De beato andrea apoſtolo. Rubrica.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Beatus andreas ni
ger fuit colore. barba prolixa. ſtature
mediocris: hoc ideo dicimꝰ ut ſciatur
qualis in eccleſia debet depingi: quod
de vno quoqꝫ apoſtoloꝝ ⁊ alioꝝ multoꝝ ſancto-
rum ſciendū eſſet. Predicauit aūt in archaia ⁊ a-
thenis. ⁊ circa ptes illas. Excellētis fuit valde me
riti: nec ſine cauſa beatus gregꝰ fuit ſibi adeo de
uotus ꝙ ſibi fecit ꝓpriū officiū. ⁊ monaſteriū cō
didit: ⁊ ibi monachus extitit. Uigiliā ex inſtituti
one nō habet: qꝛ eſt in tempore ieiunioꝝ quare ñ
fuit neceſſe inſtitui ei vigiliā. ⁊ idem eſt de beato
thoma apoſtolo. ¶ Sane oſſa eiꝰ ac beati luce e
uangeliſte tempore conſtātini ſecūdi imperatoriſ
tranſlata ſūt apud conſtantinopolim. Hoc die dꝛ
epiſtola Corde creditꝛ ad iuſtitiā. roma. x. c. ⁊ euā
gelium. Ambulās Jheſus iuxta mare. math. iiij.
c. Poſt cōmunio. Uenite ad me: que eſt ibidem.
¶ In vigilia vo eſt introitꝰ Dominꝰ ſecus mare
math. iiij. Et euangeliū Stabat iohānes ⁊ ex di-
ſcipulis. Jo. i. c. Poſtcōmunio. Dixit andreaſ. Jo
hannis primo capīo.

¶ De beato nicolao. ¶ Rubrica.

Legitur quod cū in quadaꝫ ec
cleſia que dꝛ crux ſub
lecta moneſterio beate marie de chari
tate nondū hiſtoria beati nicolai can-
tareꝛ: fratres eiuſdem loci priorem ſuū ut eaꝫ ſibi
cantare liceret inſtanter rogauerūt. Jlle vo hoc
preciſe negauit: dicens incōgruū fore priſtinū mo
rem nouitatibꝰ immutare. Jllis vo inſtātibꝰ indi
gnatꝰ reſpondit: Recedite a me qꝛ noua cantica
immo ioculatoria quedā in mea eccl'ia nō canta-
buntꝛ. Adueniēte aūt eiuſdē ſancti feſtiuitate fra
tres cū quadā animi triſtitia matutinales vigiliaſ
peregerūt. Cūqꝫ oēs ſe in lectis recepiſſent. ecce
beatꝰ nicolaus priori viſibiliꝛ terribilis apparuit:
quem a lecto extrahēs ꝑ capillos: dormitorio pa
uimento alliſit. ⁊ incipiens antiphonā. O paſtor
eterne: per ſingulas vocū differētias virgis quaſ
in manu tenebat grauiſſimos ictos ſuꝑ dorſuꝫ il
lius ingeminans: per ordinē moroſe cantando.
antipham ipſaꝫ ad finē vſqꝫ ꝑduxit: oibus ergo
illis clamoribꝰ excitatis ſemiuiuꝰ ad lectū depor
tatꝛ qui tandem ad ſe rediens dixit. Jte ⁊ hiſtori
am nouā ſancti nicolai decātate. Tēpore henrici
quarti imperatoris oſſa ſancti nicolai apud vrbē
beneuentū traſlata ſunt.

¶ De venerabili beda preſbytero. ¶ Rubrica.

Beda venerabilis preſbitꝛ ⁊ mona
chus egregiꝰ expoſitor cla-
ruit in anglia circa annū dñi. cccccclx-
xxvi. qui licet in ſanctoꝝ cathologo cō
puteꝛ: nō tñ ab eccleſia ſanctꝰ ſed venerabilꝛ ap-
pellatꝛ duplici rōne. Primo: qꝛ cū pre nimia ſene
ctute eius oculi caligarēt faciebat ſe duci per vil
las ⁊ caſtra vbiqꝫ verbū dñi predicando: cūqꝫ q̄
dam vice per quandā vallem magnis lapidibus
plenā tranſiret: quidā ex ductoribꝰ deriſorie di-
xit ei ꝙ ibi erat magnꝰ populꝰ ꝯgregatꝰ expectās
eius predicationem auide ⁊ ſilentꝛ: ⁊ tunc incepit
ille predicare ferventꝛ: ⁊ cū in fine concluſiſſꝫ per
omnia ſecula ſeculoꝝ: mox oēs lapideſ alta voce
clamaſſe dicuntꝛ: amen venerabilis pater: ⁊ ideo
venerabilis pater appellatꝛ. Alij vero aſſerunt ꝙ
angeli reſponderūt: bene dixiſti venerabilis patꝛ
Secunda cauſa eſt: qui poſt eiꝰ mortem clericus
quidam ſibi deuotꝰ quendā v'ſum edere cupie-
bat: quem in illiꝰ tumulo ſculpi facere intēdebat
incipiens ſic. Hac ſunt in foſſa volens v'ſum ter-
minare bede ſancti oſſa. ſed quia talem finē v'ſus
ꝯgruitas non patiebatꝛ ⁊ ſedula mente reuolue-
ret: nec congruū finē videret. dū quadam nocte
multum ſuper hoc cogitaſſet: mane ad tumulū ꝫ
ꝓperans manibꝰ angelicis taliꝛ v'ſum ſculptum
reperit finitum. Hac ſunt in foſſa: bede venerabi
lis oſſa. Eius autem corpꝰ apud ianuam deuoti-
one congrua dꝛ coli.

¶ De ſancto thoma apoſtolo. ¶ Rubrica:

Hiſtoria ſeu legen
da de ſancto thoma apl'o. ſi qd ex ea
in reſponſorijs vel antiphonis ſumptū
reperiꝛ inter apocripha deputatꝛ. in ip̄o aūt feſto
legiꝛ ad miſſam euangeliū. Thomas vnꝰ ex. xij.
Joh. xx. capl'o.

¶ De ſanctis ſtephano. iohāne euangeliſta. ⁊ in-
nocentibus. ¶ Rubrica.

Poſt dñi natiuitatē ſequenti die
fit feſtum de obitu beati ſte
phani prothomartyris: ⁊ tamē ipſe fu
it paſſus in auguſto. Quare aūt h̄ fe-
ſtum fiat ſub feſto inuentionis eiꝰ dictum eſt.
Queriꝛ quare hec tria feſta: vꝫ ſanctoꝝ ſtepha-
ni. Johānis ⁊ innocentū immediate poſt feſtum
natiuitatis dñi ordinantꝛ. Reſpondeo primo vt
chriſto capiti ⁊ ſpōſo oēs ſui comites adiungantꝛ
Natꝰ. n. chriſtus ſponſus eccleſie in hunc mūduꝫ
tres ſibi comites adiūxit: de quibꝰ dꝛ in canticis
Dilectꝰ meus candidus ⁊ rubecūdus electus ex
milibus. candidꝰ quantū ad iohannē euāgeliſtā
precioſuꝫ v'ginem ⁊ confeſſorē. rubecūdus quan
tum ad ſtephanū ꝓthomartyrem. electꝰ ex mili-
bus quantū ad magnaꝫ turbam innocentū. Secū
do: ut ſic eccl'ia oiuꝫ martyꝝ genera quoꝝ qdaꝫ
mātirij xp̄i natiuitas cā fuit iſimul adunaret. Tri
plex ē. n. mātiriū. Primū volūtate ⁊ ope tale fuit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

martyriū beati ſtephani:ꝛ hoc eſt digniſſimuꝫ in
genere:hoc autē dicim⁹ qꝛ aliqua circūſtātia facē
poſſet ꝙ aliquiſ cōfeſſoꝛ aliquo martyre dignioꝛ
eēt:ꝛ ideo feſtū ei⁹ ꝓcedit alia ꝛ ꝯtinuaṫ feſto do
minice natiuitatis.vn̄ i ipſo feſto legiṫ. Mortē
quā ſaluatoꝛ dignat⁹ eſt ꝓ oibus pati·hanc ille p̄
mus ꝓ oibus reddidit ſaluatori:ꝛ iteꝝ. Chriſtus
heri nat⁹ eſt i terris:ut hodie naſcereṫ ſtephanuſ
i celis. ¶ In feſto beati ſtephani itroit⁹ ē. Etenī
ſederūt ꝑncipes ꝛ aduerſuꝫ me loquebanṫ.i quo
oſtendunṫ iſidie ꝑncipū iudeoꝝ btō ſtephano in
ſidiantiū.epiſtola ē act. vi.c. Stephanus plenus
gr̄a ꝛ fortitudine:q̄ ſicut dicit Aug.i ſmone hui⁹
diei cū plurimū habeat admiratiōis i ipſa ſpecie
nō minus cōtinet i miſterio dignitatis.i qua nar
ratur tam paſſio ipſi⁹ q̄ꝫ paſſionis cā ꝛ meritum
ſeu remuneratio:ꝛ hec etiā iſinuanṫ ꝛ repreſen-
tanṫ i reſponſorio:qḋ ē Sederūt ꝑncipes aduer
ſum me loquebanṫ:ꝛ i all'a qḋ eſt. Uideo celos
apertos ꝛ iheſum ſtantē a dextris dei act.vij.c.
ꝛ in offertorio ꝛ i poſtcōione. Uideo celos aper
tos act.vij.c.ꝛ i nocturnali etiā officio idē reperi
tur vt oſtendaṫ ꝙ ſepe ꝛ ſepi⁹ ꝯſiliati ſunt ꝑnci-
pes ſacerdotū i mortē eius:euāgeliū ē Ecce ego
mitto ad vos math.xxiij.c.ꝛ ſequiṫ Hieruſalem
hieruſalē que occides ꝓphetas ꝛ lapidas eos ꝛc̄
ſtephan⁹ eni fuit lapidat⁹:diciṫ etiā ibi a ſanguie
abel iuſti.ſicut eni ille fuit ꝓthomartyr in veteri
teſtamēto:ſic iſte in nouo. ¶ Hiſtoriā ſci ſtepha-
ni cōpoſuit alcuin⁹ karoli magiſter ꝛ capellanus
nocturnales antiphonas de pſalmis q̄bus articu
latur accepit:cetera de actib⁹ apoſtoloꝝ antipho
nis etiā laudū quidā ꝟſus ꝑmittunṫ:ꝓut dcm̄ ē
i ſexta pte ſub dn̄ica de trinitate. Frequētaṫ aūt
i ꝟſiculis all'a vel ꝓpter ſolēnitatē dn̄ice natiuita
tis vel ꝓpter gaudiū de conſortio ſtephani ange
lice contionis. Dr̄ eni illḋ capitulū Stephan⁹ ple
nus gr̄a ꝛ fortitudine:ꝛ illḋ Surrexerunt q̄dā q̄
ſunt act.vi.c.ꝛ illud Cū eēt ſtephan⁹ plen⁹.actuū
vij.c. Secūdū martyrū eſt volūtate ꝛ non opere
q̄le fuit martyriū Johānis euangeliſte q martyr
fuit:ſicut pꝫ i illa antiphona. In feruētis olei do
lium miſſus Johēs apl's diuina ſe ꝓtegente gr̄a
illeſus exiuit:vt ſicut nō ſenſerit carnis eſtum.qꝛ
virgo fuit mente ꝛ corpore.ſic nec eſtū feruentis
olei ſenſit. In natali autē ei⁹ caniṫ in quibuſdaꝫ
eccleſijs vna miſſa i exordio lucis ad notādū ꝙ
ipſe accepto lumie hui⁹ mundi ſacrificiū ꝟginita
tis ſemꝑ obtulit deo:qꝛ eni nō poterat habere vi
giliā ꝓpter feſtū bti ſtephani ſtatutū fuit vt duas
miſſas haberet· In miſſa de btō iohāne epiſtola
Qui timet deū faciet bona.eccle.xv.c.euāgeliuꝫ
eſt. Dixit Iheſus petro. Johā.vi.c.ꝛ cantaṫ all'a
Ualde honorādus ē ꝛc̄.ꝛ qḋ ibi dr̄. Qui ſupra
pectus dn̄i i cena recubuit.ſumiṫ Jo.vi.c.itroit⁹
eſt In medio eccleſie aperuit.eccle.xv.c ꝛ reſpō
ſoriū Exijt ſermo iter fratres ꝛc̄. Jo.vlti.c.·Item
all'a. Hic eſt diſcipulus Jo.vi.c.cōio Exijt ſermo

que eſt ibidem. Diciṫ etiam ad horas capitulum
Cibauit.eccle.xv.c.ꝛ illud Bn̄dict⁹ de⁹ ꝛ pater
ephe.i.c.ꝛ illud Qui timet dn̄m.eccle.xv.c. Et
nota ꝙ btūs Johānes euāgeliſta i feſto bti iohā
nis baptiſte obijt:ſed qꝛ nō poterat tunc ei⁹ feſtū
fieri tranſlatū ē ad tertiā diē natalis dn̄i:vt oēs
comites ſuos haberet ſponſus vt premiſſuꝫ ē:Et
feſtum bti iohānis baptiſte i ſuo die remāſit:nec
mirū qꝛ dies illa ab angelo gaudio natiuitatis p̄
curſoris autēticata fuit. Nec ē dogmatizandum
ꝙ euāgeliſta baptiſte tanq̄ꝫ maiori ceſſerit ꝓ eo
ꝙ legiṫ. Inter natos mulieꝝ non ſurrexit maior
iohāne baptiſta.nā qḋ nō debet eē de ipſoꝝ ma
ioritate diſputandū diuinit⁹ eſt oſtenſum. Cū eni
duo magiſtri quoꝝ vn⁹ baptiſtā alter p̄ferret euā
geliſtā ſolēnē ad hoc idixiſſent diſputationē ꝛ q̄
libet valde ſollicite iueſtigaſſet auctoritates ꝛ rō
nes efficaces q̄bus ſuum iohānem p̄ferre poſſet
tandē die diſputatōis adueniēte quilibet ſcōꝝ
emulatori ſuo apparuit dicēs. Bn̄ concordes ſu
mus i celis:de nobis nō diſputetis i terris. Tūc
illi ſibi ad inuicē ꝛ oi pp'lo viſionē publicauerūt
ꝛ dn̄m bn̄dixerūt:vel ideo fuit ad tertiū diē poſt
domini natiuitatē trāſlatū:qꝛ forte illa die dedi-
cata eſt ei baſilica:vel qꝛ forte a die redijt de pa
thmos iſula vel inſulatus eſt.fuit eni patriarcha
epheſin⁹. ¶ Aiunt q̄dam ꝙ btūs iohānes cuꝫ p⁹
celebratā miſſam deſcēdiſſet i tumulum euanuit
ab oculis circūſtantiū:ꝛ cū t̄ra ibi ſcaturiat de ꝓ
fundo addunt eū viuere ꝛ terrā ei⁹ anhelitu ſca-
turire:alij i celū tranſlatū. ¶ Igiṫ partim ex euā
gelio:partim ex eius tribulatōne hodierna copu
laṫ hiſtoria.in cui⁹ vltimo reſpōſorio ſcilꝫ In me
dio eccleſie:qḋ ſumiṫ de libro ſapiētie.i quo agi
tur de ſpū itellectus neuma iubilaṫ:qꝛ ꝑ ſpm̄ itel
lectus fuit d̄ ineffabili ꝟbo.ſ.de ꝟbo dei locutus
¶ Tertiū martyriuꝫ eſt opere ꝛ nō volūtate:q̄le
fuit martyriū inocentū:qḋ ſic̄ t̄tium locū obtinet
i dignitate:ita ꝛ iter feſta martyrū. Sed quare
feſtum inocentū celebraṫ ante feſtum ſtelle.i.epi
phanie cū mortui fuerint poſt apparitionē ſtelle
quādo ſcilꝫ herodes vidit ꝙ illuſus eēt a magis
Rn̄deṫ ꝙ herodes auditus rumorib⁹ de chriſto
nato turbatus eſt valde timēs amittere regnum
vnde cogitauit facere interfici omnes pueros:ꝛ
ſic chriſtus nō euaderet:ſed fuit impeditus tunc
quoniā Auguſtus ceſar mandauit ei ꝙ ad eum
veniret cū ariſtobolo ꝛ alexādro filijs ipſi⁹ hero
dis reſponſuris coram eo. Et qꝛ nō fuit auſus nō
ire iuit:poſtmodum vero reuerſus reuoluto āno
quarto die poſt natale domini fecit omnes pue-
ros interfici a bimatu.i.biennio ꝛ infra.bimatos
eni grece dicitur latine biennium. ¶ Queritur
quare in feſtiuitate innocentum in miſſa Gloria
in excelſis deo:ꝛ alleluia ꝛ alia cantica letitie nō
cantantur: Dicunt magiſtri ideo:quia mortui ſūt
ante domini paſſionem:ꝛ ſic ad inferos deſcēde
runt. Sed pari ratione ꝛ in feſto beati Johānis

baptiſte ſubticeri deberent. Dicendū eſt igit̃ q̈ h̄
ideo contingit: q2 auctor officij voluit nos cōiun
gi in hac feſtiuitate aīas deuotarꝫ multorꝫ d̄ mor
te innocentū plangentiū ⁊ dolentiū. Unde cauſa
triſtitie earꝫ illa. dimittim⁹: ⁊ ideo legit̃ ꝓphetia
hiere. xxxi. c. de innocentib⁹. Uox in rama audi-
ta eſt. que ad lr̃am de beniamitis exponit̃: qui in
terfecti ſūt ꝓpter vxorē leui quā appreſſerāt: ⁊ ra
chael fuit mater beniamin. Uel p̲ rachael q̄ int̃-
pretat̃ ouis: vel videns intelligit̃ eccl'ia q̄ plorat
filios ſuos. ſ. triplices. Primi ſūt martyres conſi-
derans eos eſſe ſibi ſubtractos: ⁊ nō vult cōſola-
ri in preſenti: ſed oēm cōſolationē transfert in fu-
turꝫ: q2 ſūt nō. ſ. preſentes. Secundos filios luget
eccleſia: q2 fere ad partū veniūt in quib⁹ patit̃ ab
ortuꝫ. Tertij v̄o ſunt qui iam renati in baptiſmo
erāt: ſed p̲ peccata retrocedūt: hoſ ⁊ illos luget ec
cleſia: q2 nō ſūt. i. dānati ſūt: ⁊ ideo q2 luget eccle
ſia cātica letitie ſubticent̃. ¶ Poteſt eſſe ⁊ alia rō
nam cantica letitie ꝓprie poſt victoriā cantari de
bent. Unde ezechie dictū eſt. Diſpone domui tue
q2 morieris: q2 poſt victoriā habitā nō cecinit cā-
tica letitie: ſed innocentes nō habuerūt victoriaꝫ
nō. n. eſt victoria vbi pugna nō eſt. Media ratio
melior eſt. Quidā tñ pro alleluia cantāt in miſſa
Laus tibi xp̄e. Alij Cantem⁹ eia. Et dr̃ epiſtola:
Uidi ſuper montē ſyon agnū ſtantē. apo. xiiij. ca.
Et euangeliū. Angelus domini apparuit in ſom-
nis. math. ij. c. Si aūt feſtū illud in dominica con-
tingat nullū canticū letitie ſubticet̃ ꝓpter gaudiū
reſurrectionis. In octauis quoq3 eorꝫ cantica leti
tie cantant̃: pro ſignificatione gaudij qd̄ acceptu
ri ſunt in octaua. i. in reſurrectione: q2 licet ad in-
feros deſcēderint reſurgent tñ nobiſcuꝫ in gloria
Octaue. n. feſtiuitatū celebrant̃ in memoriā gene
ralis reſurrectionis quā ſignificāt. ¶ Rurſus ga
hac die triſtitiam mulierꝫ repreſentam⁹. in multis
eccleſijs diaconi nō vtunt̃ dalmaticis. nec ſubdy
aconi ſubtilib⁹. i. tunicellis ad notandū q̈ innocē
tes ſtatis in morte primā ſtolam nō receperūt: ſ3
ad infernū deſcenderūt. de hoc in tertia p̲te dcm̄
eſt ſub ti. de colorib⁹. ¶ In hoc feſto dr̃ ca. illud
Uidi ſupra montem. apoc. xiiij. c. ⁊ illud. Hi ſunt
qui cū mulierib⁹ nō ſūt coinquinati. ⁊ illud hi em
pti ſunt: qui ſunt ibidem. ¶ Et aduerte q̈ ātipho
ne nocturnales de pſalmis ſumunt̃. cetera de e-
piſtola vel euangelio. Qd̄ aūt dicunt̃ centū q̄dra
gintaquatuor milia finitū ponit̃ ꝓ infinito: q2 de
us oēs ſub certo numero ꝯpregendit. Quod etiā
dr̃. Uidi ſub altare dei aīas interfectorꝫ ſic eſt ac
cipiendū: q2 Joānes vidit aīas interfectoruꝫ ſub
altare. i. humiliatos capiti ſuo: vel in obſconſo: ga
nemo p̲cipit hic quō ibi ſit. ¶ Sed q̄re ſolēniçat
eccleſia pro morte inocentū q̲ nō habuerūt volū
tatē patiendi. Videt̃. n. q̈ eadē rōne ſi aliq̄s ty-
rann⁹ interficeret tot pueros deberꝫ eccl'a ſitr̃ ſo
lēnizare ꝓ illis: qd̄ verꝫ nō eſt. Reſpōderi pōt q̈
hoc feſtū ꝓpter tria celebrandū eſt: l3 volūtatem

nō habuerūt patiendi. Primo q2 xp̄s in eis que-
rebat̃ ⁊ occidebat̃. Secūdo q2 xp̄s in eis celebra
tur dyabolo ⁊ herodi. Tertio q2 nomē dñi nō lo
quēdo ſ3 moriendo ꝯfeſſi ſunt: q2 pro xp̄o ⁊ vice
chriſti ſūt occiſi. Erāt innocentes aūt q2 circūciſi:
nam circūciſio erat tūc remediū ꝯ originale pec-
catū: licet ita nō ſufficiēs ſicut nūc baptiſm⁹ eſt. Il
lud aūt ſciendū eſt q̈ in quibuſdā eccl'ijs i die na
talis dñi dyaconi veſperis finitis in honorē bea-
ti ſtephani qui exīmi⁹ dyacon⁹ fuit i tripudio cō
uenientes cātant antiphonā de ſancto ſtephano
⁊ ſacerdos dicit collectā. Nocturnos aūt ⁊ offici-
um craſtinū celebrant ⁊ benedictiones p̲ lectiōes
dant: qd̄ tamen facere nō debēt: Et eodē mō faci
unt ſacerdotes in feſto beati ſtaphani in veſperis
in honorem ſancti Joānis: q2 ipſe ſacerdos fuit
⁊ pueri in feſto iohānis ad honorē innocentum.
Subdyaconi v̄o faciūt feſtū in quibuſdā eccl'ijs
in feſto circūciſionis: ut vbi dictū eſt. in alijs in e-
piphania etiam. in alijs in octaua epiphanie: qd̄
vocant feſtum ſtultorꝫ. Quia eniꝫ ordo ille antiq
tus incertus erat: naꝫ in canonib⁹ antiquis. ex̄ de
eta. ⁊ quali. a multis. quādoq3 vocat̃ ſacer. ⁊ quā
doq3 non: iō ſubdyconi certū ad feſtandū nō ha
bent diem ⁊ eorꝫ feſtū officio celebrat̃ cōfuſo.

¶ De apoſtolis. Rubrica

Apoſtolus grece interpre-
tat̃ miſſus latine
inde ap̄li dicti ſūt: q2 a xp̄o miſſi fuer̃t
euāgelizare p̲ vniuerſū orbē. ¶ Sane
eccleſia in cōi de ap̄lis ſolēnizat: ⁊ canit in matu
tinis. Ecce mitto vos ⁊c̃. q2 oēs electi ſūt ſimul a
domino poſt ſermonē ad eos factū in monte: ſic̃
habet̃ in matheo ⁊ marco: q̈ viꝫ electi ſunt. xij.
De quibuſdā tamen facit eccleſia officiū ꝓpriuꝫ
ſicut de beato petro ꝓpter priuilegiū dignitatis.
De beato paulo q̄uis nō ſit de. xij. ꝓpter priuile
gium p̄dicationis. De beato ioāne. ꝓpter p̄uile-
gium amoris ſiue virginitatis: ⁊ d̄ beato andrea
ꝓpter priuilegium crucis: quā ita ardent̃ predi-
cauit ꝯcupiuit ⁊ habuit. ¶ Per horas cap̄lm illō
Jā nō eſtis hoſpites ⁊ aduene. ephe. ij. ⁊ illō: Nō
vos me elegiſtis: qd̄ eſt ibidē. ⁊ illud. Btūs vir q̲
ſuffert tēptationē. Jacobi. i. c. ⁊ illud. Magnifica
uit eū in timore inimicorꝫ. eccle. xlv. ⁊ illud. Sta-
tuit illi dñs teſtm̄ ſempiternū. ibidē. ⁊ illud. In fi
de ⁊ lenitate illi⁹ ſanctū fecit illuꝫ. ibidem. ⁊ illud
Ibant apoſtoli gaudētes. act. v. ⁊ illud. Nā quos
p̄ſciuit ⁊ predeſtinauit ꝯformes. Ro. c. viij. ⁊ illō
Corpora ſanctorꝫ in pace ſepulta ſūt. eccle. xliiij.
c. ⁊ illud. Non eſurient neq3 ſitiēt ampli⁹. apocal.
vij. c. ⁊ illud. Nos inſenſati vitā illorꝫ ſapi. v. c. ⁊
illud. Ip̄o ſūmo angulari lapide xp̄o ih̄u. eph. ij.
c. Dñt aūt vigilias ⁊ octauas: q2 ſi ꝯpatimur ⁊ cō
regnauim⁹. de h̄ dictū ē in. iiij. p̲te ſub quarta fe-
ria tertie ebdomade aduent⁹. Inſtātia tamē ē de

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

beato iohāne euāgeliſta quo ad ieiuniū qḋ cōtin
git:tū qꝛ vt dicūt qdā nō fuit martyr niſi animo
tū ꝑpter feſtū ſci ſtephani qḋ eſt ī vigilia feſti ei⁹
¶ In vigilijs apoſtoloꝝ dr̄ ep̄la. Bn̄dictō domi
ni ſup caput ei⁹ ꝓuerbi.xv.c.ꝛ eccle.xlv.c. Item
illa. Per man⁹ aūt ap̄loꝝ fiebāt ſigna ꝛ ꝓdigia
act.v.c. Et euāgeliū Ego ſuꝫ vitis ꝟa io.xv. in fe
ſtis ꝟo ap̄loꝝ dr̄ ep̄la. Iā nō eſtis hoſpites ꝛ ad
uene ephe.v.c. Itē hi ſūt viri miſericordie eccle.
xliij.c.itē illa Scim⁹ qm̄ diligētib⁹ deū ro.viij.c
itē illa Bn̄dict⁹ de⁹ ꝛ pr̄ dn̄i nr̄i ihu xp̄i ephe.i.
Itē illa Spectaculū ſci ſum⁹ ad corinth.iiij.c.itē
illa Unicuiqꝫ veꝝ data ē ad ephe.iiij. item alia
Ego vos elegi ioh.xv.itē illḋ Uenite ad me oēs
q laboratis mar.xi.c. Euāgeliū ꝟo Hoc ē p̄ceptū
meū vt diligatis inicē ꝛc̄.io.xv.c.ꝛ illḋ Hoc mā
do vobis qḋ ē ibidē.itē illḋ Ecce ego mitto vos
math.x.c.itē illḋ Fcā ē cōtētio iṫ diſcipulos ihu
luce xxij.c.itē illud Deſignauit dn̄s ꝛ alios luce
x.c.ꝛ illud Ego ſum vitis ꝟa ioh.xv.c.itē illḋ Di
xit ſymon petr⁹ mathe.xix.c.poſtcōio Amē dico
vobis ꝙ vos q re.math.xix.ca.itē illa Uos q ſe
cuti eſtis me que ē ibidē. ¶ Et nota ꝙ tres ap̄li
legunt̄ tm̄ viui fuiſſe rome.ſ.petr⁹ ꝛ paulus ꝛ io
hannes:ꝛ tres euāgeliſte.ſ. iohānes marc⁹ ꝛ lu
cas. ¶ Notāduꝫ ē etiā ap̄los ſiue xp̄i diſcipulos
nō lō tm̄ fuiſſe paſſos:qꝛ p̄dicabāt de xp̄o: ſꝫ qa
ipſum deificatū alebant ſine romanoꝝ auc̄te: qḋ
ipſi ꝓhibuerāt. Eccleſia olim ſtatuit fieri cōiter fe
ſtum de oīb⁹ ap̄lis ī kalē.mai: vt dc̄m eſt in.vi.
ꝑte ſub ſeſto apoſtolorum philippi ꝛ iacobi.

¶ De euangelijs. ¶ Rubrica.

POſt apoſtolos: eccl̄a venerat̄ ēt
euāgeliſtas q nō tm̄ p̄dicaue
rūt ſed etiā euāgelia ſcripſerūt:legitur
eni ī geñ.iij.c.ꝙ fluui⁹ egrediebatur
de loco voluptatis ad irrigādū paradiſuꝫ q diui
dit̄ ī q̄tuoꝛ capita.ſ.phyſon:geon:tygrin ꝛ eufra
ten. Sane allegorice fluui⁹ ille euangelica p̄dica
tio ē q̄ a xp̄o ꝓcedit:a q̄ generaliter oīs voluptas
emanat. Uenite inquit ad me oēs q laboratis ꝛ
onerati eſtis:ꝛ ego reficiā vos: ꝛ inuenietis requi
em aīab⁹ veſtris. Iugū eni meū ſuaue ē:ꝛ onus
meū leue:guſtate ꝛ vidite qm̄ ſuauis eſt dn̄s be
atus vir q ſperat ī eo. ¶ Recte aūt hec p̄dicatio
fluuio cōparat̄:tū qꝛ reficit abluit ꝛ fecūdat:tum
qꝛ fluui⁹ dr̄ aq̄ fluens:ꝛ ut ſalomon ait. Aqua ꝓ
funda ꝟba ex ore viri ꝛ torrens iundās eſt fons
ſapie q tā lōge lateqꝫ diffluxit ut mūdū repleue-
rit vniuerſuꝫ:iux̄ illud Exītes ī vniuerſuꝫ mūdū
ꝛc̄.quapropter ī oēm terrā exiuit ſon⁹ eoꝝ:ꝛ ī fi
nes orbis terre ꝟba eoꝝ: Hoc irrigat paradiſum
i.fecundat eccl̄am:iux̄ qḋ dicit ap̄ls Ego plātaui
apolo rigauit:de⁹ aūt īcremētū dedit. Hic ē eniꝫ
fons hortoꝝ puteus aquaꝝ viuētiū q̄ fluūt.de li-
bano. Fluui⁹ aūt iſte ī q̄tuoꝛ capita diuidūt̄:qꝛ p̄
dicatio iheſu xp̄i in q̄tuoꝛ euāgelia diuidat̄.nam
licet ſcripſerit multa euangelia:qꝛ luca teſtante:
multi conati ſunt ordinare narrationem reꝝ que
ī nobis completa ſunt:tamē non niſi quatuoꝛ re-
cepta ſunt ab eccleſia:videlꝫ Mathei: Marce:
Luce:ꝛ Iohānis quod vtiqꝫ factuꝫ eſt quadru-
plici ratione. Primo ad oſtēdendum duoꝝ teſta-
mentorum concordiā:ſicut eni ī veteri teſtamēto
vnus fuit legiſlatoꝛ.ſ. Moyſes quatuoꝛ maiores
ꝓphete.ſ. Iſaias: Hieremias: Ezechiel ꝛ daniel:
ꝛ duodecim minores ꝓphete ꝛ multi ſapientes:
ſcilicet iob: Dauid: Salomon: ꝛ iheſus ſirach:
ita ꝛ in nouo teſtamēto vnus fuit legiſlatoꝛ ſcilꝫ
chriſtus:ꝛ quatuoꝛ euāgeliſte: ꝛ duodecī apoſto
li:ꝛ alij multi doctores:ut Hieronim⁹: Auguſti-
nus: Ambroſi⁹ ꝛ Gregori⁹:ut ꝑ hoc oſtendat̄:qa
rota cōtinet̄ ī medio rote:ꝛ duo cherubin ſeſe re
cipiūt verſis vultib⁹ ī ꝓpitiatoriū. Secundo ꝓ
miniſterio quadrige aminadab:qua ſponſa ī can
ticis dicit: Anima mea turbata eſt ꝓpter quadri
gas aminadab. Aminadab eni īterpretat̄ ſponta
neus dn̄i:hic eſt xp̄s q factus eſt homo oblatus
eſt:qꝛ ipſe voluit.huius quadriga eſt euangelica
doctrina per quā eius fama ꝑ mundū vehit̄ vni
uerſum:cui⁹ quatuoꝛ rote ſunt dicti quatuoꝛ euā
geliſte ꝓpter hanc quadrigā ſpōſa id eſt eccleſia
ſalubri dolore turbat̄ ad penitentiaꝫ. Tertio ad
deſignandū liberationē generis humani a morte
quadrificata.i.a trāſgreſſione quadruplici. p̄ma
tranſgreſſio fuit mandati in paradiſo.ſecunda le
gis naturalis.tertia legis ſcripte.quarta euāgelij
vel potius peccatū frugalitatis ꝑ impotentiā ſim
plicitatis per ignorātiam ſecuritatis per negligen
tiam malignitatis per inuidiā. His eniꝫ quatuoꝛ
modis peccandi anima moritur ꝛ ſeparat̄ a deo.
Quarto pro miniſterio forme quadrige ſicut enī
in ceteras formas quadratum. Sic inter ceteras
doctrinas euangelium ſolidius ꝛ ſtabilius perſe
uerat.nam illud vndique ſtat.ꝛ ideo legitur apo
ca.xxi.cap.ꝙ ciuitas in quadro poſita eſt.ꝛ iſtud
propter ſtabilitatem appellatur eternum:per cu-
ius gratiam homo quadratur in moribus. Et in
virtutibus ſolidatur. ¶ Ceterum iſtorum potius
q̄ʒ alioꝝ euangelia recepta ſunt.tum qꝛ ipſi dili-
gentius ꝛ aptius hiſtoriam euangelicā deſcripſe
runt.tum quia licet aliquando varia ſeu diuerſa
nunq̄ʒ tamen contraria ſeu aduerſa ſcripſerunt.
tum quia iſta quatuoꝛ animalium figuras in vi-
ſione.ioan.ꝛ ezechi.prefigurati fuerunt ezechiel.
primo.c. Matheus per hominē.eo ꝙ eius inten
tio precipue circa ſcribendam xp̄i humanitatem
verſatur. Unde eius liber ab humana chriſti na
tura ſumit exordium. Liber inquit generationis
iheſu chriſti ꝛcetera. Marcus per leonem in de-
ſerto rugientem:eo ꝙ eius intentio precipue cir
ca deſcribendam eius reſurrectionem conſiſtit.
Unde eius euangelium antomaſice in die reſur
rectionis legitur. Dicit̄ autē ꝙ leo rugitu maxio

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tertio die ſuos excitat catbulos: ita ⁊ deꝰ pat̃ imẽ
ſa potentia ſua filiũ ſuũ tertia die ſuſcitauit. vnde
⁊ marcus ab exclamatione incipit. ſ. a p̃dicatione
iohãnis in deſerto clamantis ⁊ dicentis. vox cla
mãtis in deſerto. Et ſcias ꝙ marcꝰ fuit lõgo naſo
ſubducto ſupercilio. pulcher oculis. caluꝰ. barba
prolixa. habitudinis optime. etatis medie. canos
aſperſus. Lucas ꝑ vitulũ: eo ꝙ precipue circa de
ſcribendam chriſti paſſionem eiꝰ intentio verſat̃
in qua xp̃s ſe obtulit oſtiam deo patri: ideȝ ip̃e ſa
cerdos ⁊ oſtia. Vitulus. n. erat oſtia ſacerdotalis
vnde a ſacerdotio incipit dicens. Fuit in diebus
herodis regis iudee ſacerdos quidã ⁊c̃. Joãnes
per aquilam: qꝛ ceteris cũ domino gradiẽtibꝰ ip̃e
in celum ad deſcribendã chriſti diuinitatẽ vola-
uit dicẽs. In principio erat. de hoc dictũ eſt in p̃
ma pte ſub ti. d̃ picturis. He ſiquidẽ quatuor p̃n
cipales intentiones deſignate ſũt ꝑ figuras illoꝝ
quatuor animaliũ. quoꝝ quodlibet ſm viſionem
ezechielis quatuor habet facies qm̃ oẽs de ſin-
gulis agunt: licet quidã principalius de q̄buſdaȝ
preſertim cũ oẽs agãt de xp̃o cui quatuor ille fi-
gure cõueniũt. fuit nanq̧ homo naſcẽdo. vitulus
moriendo. leo reſurgẽdo. aquila aſcẽdẽdo. Que
ut melius intelligas: imagina aliquod animal ha
bens caput quadratũ. ⁊ in qualibet ſupficie ima-
gina vnã faciem: viȝ a parte anteriori faciẽ hoĩs
a dextris. faciem leonis a ſiniſtris. faciẽ vituli a
parte poſteriori. faciem aquile a ſuperiori. Quia
v̾o facies aquile ſup alas eminebat ꝓpter colli
longi ꝓductionem: iõ dr̃ ꝙ erat deſup. Q̃ðlibet
etiam hoꝝ habebat quatuor alas. de pe. di. ij. pẽ-
nata. finge. n. quodlibet animal quaſi quadratuȝ
in quadrato ſũt quatuor anguli. ⁊ in quolibet an
gulo erat vna ala. porro hi quatuor ſignificati ſũt
ꝑ predicta quatuor flumina. per phiſon iohãnes
per geon matheus. per tygrin marcꝰ. ꝑ eufraten
lucas. Sicut. n. clare probat innocẽtiꝰ tertiꝰ de e-
uãgeliſtis in ſermone: ſũt etiã ſignificati ꝑ q̃tuor
annulos arche qui aurei ⁊ rotũdi erant. In auro
claritas. in rotũditate que initio caret ⁊ fine: deſi
gnat̃ eternitas. ipſi. n. eternã chriſti claritatem ⁊
claram eternitatẽ deſcribũt: ꝑ duos ãnulos a ſini
ſtris duo euãgeliſte. ſ. mathe⁹ ⁊ iohannes qui ab
ipſo xp̃o fuerũt edocti ſignificant̃. Quidã tamen
ꝑ duos annulos a ſiniſtris matheũ ⁊ ioãneȝ q̄ ad
huc paſſibili ⁊ mortali adheſerãt eccipiũt. ꝑ duos
a dextris marcũ ⁊ lucã: qui poſt aſcenſionẽ ei iaȝ
facto immortali ⁊ impaſſibili adheſerũt accipiunt
per ſiniſtrã. n. mortalitas. ꝑ dextrã immortalitas
deſignat̃. ſm illud Leua eiꝰ ſub capite meo: ⁊ de
xtra illiꝰ amplexabit̃ me. Et ꝓpter hãc cãm in pi
cturis eccleſiaꝝ paulus ad dextrã ⁊ petrꝰ ad ſini-
ſtram ſtatuunt̃ ſaluatoris. ⁊ in bulla papali caput
pauli a dextris crucis ⁊ caput petri a ſiniſtris.
Sane in quibuſdã eccleſijs antiphona ad magni
ficat ĩ coꝝ officio eſt. Ecce ego ioãnes vidi hoſti
um apertũ in celo ⁊c̃. apo. iiij. ¶ Per horas auteȝ

dr̃ capl̃m. In medio eccl̃ie aperuit os eiꝰ. eccle.
xv. c. ⁊ illud Cibauit illum dominꝰ pane vite ⁊ in
tellectꝰ. ibidem. ⁊ illud iocũditatẽ ⁊ exaltationeȝ
theſauriçauit. qð ẽ ibidẽ. Dia reſponſoria ſũpta
ſunt de eçech. Primũ ẽ de viſione dei. ſ. vidi cõ-
iũctos ⁊c̃. ¶ In laudibꝰ v̾o habet̃ de miniſterio
predicationis coꝝ. dilecti deo ⁊ hominibꝰ ⁊c̃. ec
cle. xlv. c. ¶ Introitus miſſe proprie eſt Os iuſti
meditabit̃ ſapientiã. Tamẽ ioãnes euãgeliſta hȝ
introitũ ꝓpriuȝ ꝓpter p̃uilegiũ amoris ⁊ dignita
tis viȝ In medio eccleſie aperuit os eiꝰ ⁊c̃. quia
ip̃e nõ tantũ fuit euãgeliſta: ſed etiã ꝓpheta: qð
patet in principio libri apoc. vbi dr̃. Beatꝰ qui le
git ⁊ qui audit v̾ba ꝓphetie huiꝰ: ⁊ ſeruat ea q̃ i
ea ſcripta ſũt. ¶ Notandũ tñ eſt ꝙ iſte introitus
ꝓpter priuilegiũ predicationis ſecũdario cõpetit
Auguſtino Gregorio: ⁊ alijs expoſitoribꝰ. ¶ Epi
ſtola in quibuſdã eccleſijs eſt de figura quatuor
animaliũ. Ecce ego ioãnes vidi hoſtiuȝ apertum
apoc. iiij. c. Alie eccleſie dicũt illã eçech. i. c. Simi
litudo vultus ⁊c̃. ¶ Reſponſoriũ eſt. Btũs vir q̄
timet dñm ⁊c̃. v̾ſus eſt Potẽs in terra erit ſemẽ
eiꝰ ⁊c̃. qð intelligit̃ de ſemine v̾bi dei ⁊ bonoruȝ
operibꝰ. Sequit̃ generatio rectoꝝ benedicet̃: qꝛ
euangeliſte generãt filios dei qui benedicuntur.
Alleluia in quibuſdã eccleſijs eſt. Ad ſyon dicet
ecce aſſum. ⁊ hierũſalẽ euangeliſtã dabo. iſa. xli. c
In alijs v̾o eccleſijs dicit̃ alleluia. Beatꝰ vir. E-
uangeliũ eſt Deſignauit dominꝰ ⁊ alios ſeptua-
gintaduos diſcipulos. luce. x. c. ⁊ ſequit̃. Et dice-
bat illis. meſſis quidã multa operarij vero pauci
xx. di. in nouo. Offertoriũ eſt. Poſuiſti domie ſu
per caput ⁊c̃. Poſtcõmunio eſt Magna ẽ gloria
eius in ſalutari ⁊c̃.

¶ De martyribus. ¶ Rubrica.

Martir greece dr̃ teſtis latine. mã
tyres eniȝ teſtes ſunt: ꝙ
xp̃s paſſus ẽ pro oĩbus ⁊ ipſi pro xp̃o
Sane beatꝰ laurentiꝰ inter martyres
vigiliã hȝ ⁊ octauã ꝓut ſub eiꝰ feſto dictũ ẽ. oẽs
n. martyres ſingulares hñt cõia officia exceptis
ſtephano. laurẽtio. ioãne baptiſta. ⁊ alijs q̄buſdã
⁊ ẽ introitꝰ ad miſſaȝ. Gloria ⁊ honore coronaſti
eũ dñe. vel ſapiẽtia ſcõꝝ. eccle. xliiij. c. vel iudica
bũt ſci. ſapi. iij. c. vel Sacerdotes dei. danie. iij. vl̃
letabit̃ iuſtus. Hi tñ in paſchali tp̃e habent aliud
officiũ eo ꝙ in illo tp̃e oportet ꝙ frequent̃ repe-
tat̃ alleluia ꝓpt̃ gaudiũ reſurrectionis: ⁊ tũc ẽ in
troitꝰ. Protexiſti me a ꝯuentu malignantiũ ⁊c̃. ⁊
qꝛ corona debet̃ eis tanq̃ victoribꝰ: ideo ſepe fit
mẽtio d̃ corona. vñ ſtephanꝰ int̾pretat̃ coronatꝰ
Ep̃la v̾o q̃nq̧ dr̃ ꝓ vno martyre. Juſtꝰ cor ſuuȝ
eccl. xxxix. c. q̃ñ illa. Btũs hõ q̄ inuenit ſapiẽtiã. ꝓ
uer iij. c. q̃nq̧ illa Juſtꝰ ſi morte preoccu. que eſt
ibidem. iiij. capl̃o. quandoq̧ illa Beatus vir qui
in ſapientia. Eccle. xiiij. capl̃o. ⁊. xv. quãdoq̧ illa

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Benedict⁹ deus ⁊ pater. ad corinth. i. c. qn̄qꝫ illa
Memor eſto. ij. ad thimo. ij. ca. qn̄qꝫ illa. Nemo
militans: q̄ eſt ibidē: quādoqꝫ illa. Beat⁹ vir qui
q̄ inuent⁹ ē. eccle. xxxi. c. quandoqꝫ illa. Bn̄dictio
dn̄i ſup caput: ꝓuerbi. xvi. c. quādoqꝫ. Stabunt
iuſti ſapi. v. c. ¶ Euāgeliū vo dr̄ qn̄qꝫ. Siqs vult
poſt me venire mathei xvi. c. qn̄qꝫ illud. Siquis
venit ad me. luce xiiij. qn̄qꝫ illud Niſi granū io.
xij. c. qn̄qꝫ illud Nolite arbitrari mathei x. qn̄qꝫ
illud Nihil opertū q̄ ē ibidē qn̄qꝫ illud Siquis
venit ad me ⁊ non odit luce xiiij. ca. ¶ Pro plu
ribus vo martyrib⁹ dr̄ qn̄qꝫ epiſtola Lingua ſa-
pientū ꝓuerbioꝝ xv. c. qn̄qꝫ illa Benedict⁹ deus
⁊ pr̄ do. no. ihe. xp̄i. i. pe. i. c. qn̄qꝫ Juſtoꝝ anime
ſapi. iij. c. quādoqꝫ Rememoramini p̄ſtinos dies
hebrei x. quādoqꝫ Sancti p̄ fidē hebrei xi. c. quā
doqꝫ Expectatio iuſtoꝝ leticia ꝓuerbioꝝ xi. qn̄qꝫ
Hi ſunt viri eccle. xliiij. c. qn̄qꝫ Abſterget de⁹ apo
ca. vij. c. quādoqꝫ Reddet de⁹ ſapi. x. c. quādoqꝫ
Juſti aūt ī ꝑpetuū viuēt ſapi. v. c. quādoqꝫ Quis
nos ſepabit a charitate xp̄i ad ro. viij. c. alleluia ē
Hi ſūt due oliue apo. xi. c. Euāgeliū vo quādoqꝫ
dr̄ Cū audieritis ꝑlia luce xxi. quādoqꝫ Deſcen
dens ihs de mōte luce vi. c. quādoqꝫ Uidēs ihs
turbas mathei v. qn̄qꝫ Egrediēte iheſu de tēplo
mathei xiiij. c. quādoqꝫ Attēdite a fermēto pha-
riſeoꝝ luce xij. c. quādoqꝫ illō Sedēte ih̄u ſuper
mōtē oliueti mathei xxiiij. c. quādoqꝫ illō Ue uo
bis q̄ edificatis luce xij. quādoqꝫ illud Qui vos
audit luce x. c. quādoqꝫ illud Cōfitebor tibi pat̄.
mathei xxvi. Dr̄ poſtcōio Amē dico vobis q̄ō
vni mathei v. c. quādoqꝫ Et ſi corā hōib⁹ ſapi. iij
c. quādoqꝫ Quicūqꝫ fecerit mathei xij. quādoqꝫ
Dico aūt vobis mathei x. c. quādoqꝫ Signa aūt
marci vlt. c. ⁊ qn̄qꝫ Multitudo luce vi. c. Jn no
cturnali vo officio p̄mū reſpōſoriū ē Jſte ſanct⁹
ꝓ lege dei ſui certauit vſqꝫ ad mortē ⁊c. ⁊ eſt q̄ti
toni: q̄r petulātia q̄nqꝫ ſenſuū fuit mactata ī eis.
Jn tp̄e vo paſchali p̄mū reſpōſoriū ē Btūs vir q̄
metuit dominū: ⁊ ē octaui toni ꝓpter octauā que
ſignificat gloriā reſurrectōis: q̄r vo ſci martyres
ī tolerādis tormētis ſe habuerūt cōſtanter ⁊ con
ſtantia a ſolo deo eſt: iō illud reſpōſoriū O vene
randa martyꝝ ⁊c. cantat̄ ꝓ eis ⁊ eſt q̄nti toni: q̄a
martyres q̄nqꝫ ſenſus deo imolauerūt. De mar
tyrib⁹ etiā cantat̄ illud reſpōſoriū Fulgebūt iuſti
⁊ tanq̄ ſcintille ī arundineto diſcurrēt iudi. na. ⁊
reg. ī eternū ⁊c. ſapi. iij. c. ⁊ eſt ſenſus Juſti fulge
bunt ī futuro diuerſis beatitudinib⁹: p̄us tamen
in hoc ſeculo diſcurrēt. i. per diuerſas mūdi ptes
curſitādo diuina vba alijs annūciabūt: ⁊ hoc fa-
ciunt more ſcintillaꝝ diſcurrētiū p̄ arūdinetū: ſic
eni ſcintille uel fauille ignis arūdinetū. i. materiā
fragilē arūdinū atterūt ⁊ annihilāt: ſic ⁊ ſci ſua p̄
dicatione ignita. i. diuino igne accenſa: vicia que
reſpectu fortiū vtutū fragilia ſunt deſtruēt. Judi
cabūt. i. dominabunt̄ nationes. i. illos qui in pec-
catis ſuis p̄manſerunt ⁊ regnabūt ī eternū. i. ī eter
nitate cū deo recipiēt imortalitatē ⁊ īpaſſibilitatē
ceteraſqꝫ vtutes. ¶ Rurſus ī his vbis exp̄mitur
ſtola carnis quā ſancti recipiēt que cōſiſtit ī qua
tuor ſcilicet in charitate ſubtilitate agilitate ⁊ im
paſſibilitate. Nam fulgebunt clari ⁊ tanquā ſcin
tille ſubtiles in arundineto diſcurrent agiles ⁊ re
gnabit domin⁹ eorum ī perpetuum: ⁊ ipſi cū do-
mino impaſſibiles. Nam abſterget deus omnem
lachrymam ab oculis ſanctoꝝ ⁊c. immo exulta
bunt in gloria ⁊ de in cubilibus ſuis: quod ad ſto
lam ſpiritus refertur: quam etiam recipiunt ſci.
Et nota arundinetum eſt locus in quo ſunt mul-
te arundines ſiue canne ſicut in palludibus: flā
te autem auſtro ex aſſiduo confricatione arundi
num ignis accendit̄: ſcintille vndiqꝫ aduolant ⁊
accenditur arundinetum quod allegorice contin
git in ſanctis. De martyribus etiaꝫ cantatur. Cir
cuierunt in melotis hebreoꝝ vndecimo quaſi di
cat in petra. Melotate eſt veſtis facta de pilis vl̄
de pella cuiuſdam animalis: quod melota voca
tur ſiue taxus: Eſt enim habitus neceſſarius ad
exercitia operis. ¶ Per horas etiam dicit̄ capi
tulum illud Beatus vir qui ſuffert: iaco. i. capi:
⁊ illud Beat⁹ vir qui inuent⁹ eſt ſine macula ec
cleſia. xxxi. capitulo ⁊ illud Beat⁹ vir qui in ſapiē
tia morabit̄ eccleſia. xiiij. ⁊ illō Juſtorum anime
ſapiē. quito ca. ⁊ illud Juſti autē ibidem: ⁊ illud
Sancti per fidem hebrei xi. ⁊ illō Potuit enim
tranſgredi ⁊ nō eſt tranſgreſſus eccle. xxxi. capit.
⁊ illud Corona aurea ſuper caput eius: eccleſia:
xlv. ⁊ illud Stolam iocunditatis induit ibidem
ibi tamen dicit̄ Stola glorie: ⁊ illud Sancti lu-
dibria ⁊ verbera hebrei xi. ⁊ illud Tanq̄ aurum
ī fornace ſapi. iij. c. ⁊ illō Hi ſunt qui venerunt ō
tribulatione ſapi. vij. ca. ⁊ illō non eſurient neqꝫ
ſitient ibidem ⁊ illō Juſti tulerunt ſpolia impio
rum ſapiē. x. cap. ⁊ illud Jn bonis iuſtorum exal
tabitur ciuitas ꝓuerbiorum xi. cap. ¶ Jllud etiā
ſciendum eſt q̄ eccleſia celebrat feſtum quorun
dam martyrum veteris teſtamenti: ꝓut dictum
eſt de feſto machabeorum.

¶ De confeſſoribus. ¶ Rubrica:

Confeſſores dicun
tur laudatores: licet autem tam mar-
tyres q̄ virgines q̄ etiam omnes ſci
veri ſunt chriſti confeſſores: Martyres tamen
quia in iraſcibili vincunt tranſcendunt ⁊ ſuperlu
crantur ſpeciale vocabulum Martyrum ⁊ virgi
nes quia vincunt in concupiſſibili nomen virgi-
num: ⁊ doctores quia alios ſuperant in rationa
bili doctorum: hinc eſt q̄ martyres ⁊ virgines
⁊ doctores aureole decorabuntur. ¶ Sane con
feſſores diſtinguntur in epiſcopos ⁊ in preſby-
teros. ¶ De epiſcopis dicitur introitus Statuit
eccleſiaſticis. xlv. cap. Et epiſtola Ecce ſacerdos

magnꝰ. Eccle. xliiij. ipſi enĩ ſunt magni ſacerdo
tes. ⁊ illud de epiſcopis dicit̃. Inueni dauid ſer-
uum meũ oleo ſcõ meo vnxi eum: qꝛ non tantuꝫ
vncti fuerũt in baptiſmo: ⁊ in confirmatione: ⁊ oꝛ
dinatione in preſbyteros: ſed etiã in conſecratiõe
in epiſcopos: ut habeant miſericoꝛdiã ſupeffluen
tem: ⁊ officia illa que incipiũt ſacerdotes proprie
competũt epiſcopis: cetera ſũt cõmunia: ⁊ plura
ſũt reſpõſoꝛia octaui toni: qꝛ affixerũt ⁊ crucifixe
runt carnẽ ſuã cũ vicijs ⁊ cõcupiſcentijs propter
octauã reſurrectionis. ¶ Rurſus de cõfeſſoꝛibꝰ
dr̃ quãdo epiſtola Dilectꝰ deo eccle. xlv. c. quan-
doqꝫ. Teſtificoꝛ coꝛã deo ſecunda ad thimo. iiij.
quandoqꝫ. Plures facti ſũt ſacerdotes. ad hebꝛe
os. c. vij. quandoqꝫ. Dedit dñs cõfeſſionẽ. eccli.
xlvij. c. quandoqꝫ. Iuſtus coꝛ ſuũ. que eſt eccleſi.
xxxix. c. quandoqꝫ Sapientia laudabit animam
eccle. xxiiij. quãdoqꝫ Iuſtũ deduxit dñs. ſapien.
x. c. quandoqꝫ doctrinis varijs ad hebꝛeos trede
cio c. quãdoqꝫ. Ego. n. iaꝫ delibor. ſecũda thimo.
iiij. c. Alleluya Iuſtꝰ germinabit. yſa. xxxv. c. Euã
gelium vo dicit̃ quandoqꝫ Sint lumbi veſtri ꝑ-
cincti. Luce. xij. quandoqꝫ Uigilate. math. xxiiij.
quandoqꝫ Hõ quidã pegre. math. xxv. c. quãdo
qꝫ Uidete ⁊ vigilate. marc. xiij. c. qñqꝫ Hõ qdaꝫ
nobilis. luce. xix. c. quãdoqꝫ Nemo accendit lu-
cernam. luce. xi. quãdoqꝫ Uos eſtis ſal terre ma
thei. v. c. quãdoqꝫ Nolite timere puſillus grex. lu
ce. xij. c. ¶ Poſtcõmunio eſt Quinqꝫ talenta. ma
thei. xxv. ⁊ quandoqꝫ Fidelis ſeruꝰ. math. xxiiij.
c. ⁊ luce. xij. c. Per hoꝛas vo dr̃ capitulũ illõ. Ec
ce ſacerdos. eccle. xliiij. c. ⁊ illud Benedictioneꝫ
oĩuꝫ gentiũ: quod eſt ibidẽ. ⁊ illud cognouit eum
ibidem. ⁊ illud Iuſtũ deduxit. ſapien. x. c. ⁊ illud
Iuſtus coꝛ ſuũ. eccle. xxxix. c. ⁊ illud Magnificat
eum in conſpectu regũ. eccle: xlv. c. ſed ꝙ hic dici
tur magnificauit dicit̃ ibi gloꝛificauit. ⁊ illud La-
bia ſacerdotis cuſtodiũt. malach. ij. c. ⁊ illud Nõ
eſt inuentꝰ ſimilis illi. eccle. xliiij. c. ⁊ illud Fungi
ſacerdotio ⁊ habere laudẽ. eccl. xlv. c. ⁊ illud. Ta
lis decebat ut eſſe nobis pontifex. ibidem. ⁊ illud
Collaudabũt multi ſapientiã eiꝰ ⁊ vſqꝫ in ſeculũ
nõ recedet memoꝛia eiꝰ. eccle. xxxix. b. ⁊. c. ⁊ illõ
Honeſtauit illũ in laboꝛibꝰ. ſapien. x. b. ⁊ illud. Cu
ſtodiuit illum ab inimicis. qõ eſt ibidẽ. c. ¶ Illõ
aũt notandũ eſt ꝙ ſi plura feſta in eadẽ die ↄcur
rant illius qui int̃ eos maioꝛis erit noĩs officium
celebꝛet̃. de hoc dictũ eſt in ꝓhemio huiꝰ ptis.

¶ De virginibus. ¶ Rubꝛica

Officium matutinale virginuꝫ
maxima ex pte ſumi
tur ď pſalmo epitalamico. ſ. Eructauit
coꝛ meũ: in quo agit̃ de laudibꝰ ſpon-
ſi ⁊ ſponſe. virgines. n. ſunt ſponſe chꝛiſti que ſe-
quũtur agnũ quocũqꝫ ierit in coꝛpoꝛe ⁊ in aĩa ꝓ
pter integritatem coꝛpoꝛis ⁊ aĩe. ¶ Notandũ aũt
eſt ꝙ illud reſponſoꝛiũ qõ eſt de ſponſo. ſ. audiui
vocem de celo ⁊c. quod in quibuſdã eccleſijs di
citur: eſt primi toni: qꝛ vnicꝰ eſt ſponſus animarũ
chꝛiſti: ⁊ ſumit̃ de matheo. xxv. c. illud vo quod
eſt de contemptu mundi. ſ. Regnũ mundi: ⁊ om-
nem oꝛnatuꝫ ſeculi contempſi ⁊c. eſt quinti toni:
quia ibi oſtendit̃ conculcatio quinqꝫ ſenſuũ. De
virginibus etiaꝫ cantat̃ illud Fulcite me floꝛibꝰ
canticoꝝ ſecundo caplo: quod expoſitum eſt in
quinta parte ſub ti. de ſexta. In quibuſdã eccle-
ſijs dicũt verſiculũ de virginibus illum. Elegit
eam deꝰ ⁊ preelegit eam. ſed alij rectius conſide
rantes ꝙ ſola beata vgo maria preelecta eſt i ho
noꝛem eius tantũ dicunt illũ: pro alijs vo virgini
bus dicũt. Elegit eam deꝰ ⁊ dilexit eam. ¶ Per
hoꝛas etiã dicit̃ capitulũ illud. Qui gloꝛiat̃ pri-
ma coꝛintheos. ij. caplo. ⁊ primo coꝛintheos. x. c.
⁊ illud Emuloꝛ enim. ij. coꝛinthe. xi. ⁊ illud. Me-
moꝛati ſunt domine miſericoꝛdie tue. Eccle. quin
quageſimopꝛimo caplo. ⁊ illud Liberaſti me. a ꝑ
ditione ibidem. ⁊ illud Accinxit foꝛtitudine lum
bos ſuos. prouerbioꝝ. xxxi. caplo. In officio miſ
ſe ſi ſit vgo ⁊ martyr proprium officiuꝫ eſt. Loq-
bar de teſtimonijs tuis in conſpectu regũ ⁊cetera.
Alia cõmunia ſũt: excepto ꝙ de beata agatha dr̃
introitus. Gaudeamus oẽs in domino. pro eo ꝙ
ipſa excellent̃ letiſſima venit ad paſſioneꝫ: ſicut ĩ
ea ſcriptum eſt. Agatha letiſſime ⁊ gloꝛiant̃ ibat
ad carcerem: ideo eius letitie noſtrã letitiaꝫ ſocia-
mus: ⁊ cũ ea in domino congaudemus. De bea-
ta etiam agnete officium miſſe eſt. Me expecta
uerunt. ratio quare: poteſt ex eiꝰ legẽda haberi.
Et nota ꝙ de virginibꝰ dicit̃ quandoqꝫ epiſtola
Confitebor tibi domine. eccle. quinquageſimo ꝓ
mo capitulo. quandoqꝫ. Qui gloꝛiat̃. ſecũda ad
coꝛintheos decimo. quandoqꝫ. Domine deꝰ meꝰ
exaltaſti. eccle. ſecũdo quandoqꝫ ſapientia lauda
bit animã. ſ. ſapien. xxiiij. quandoqꝫ ſapiẽtia vicit
maliciam. viij. quandoqꝫ de virginibꝰ. i. ad coꝛin
theos. vij. quandoqꝫ dominꝰ poſſedit me. ꝓuer
bioꝝ octauo caplo. Alleluia ⁊ poſtcõmunio. Qui
qꝫ prudentes. Math. xxv. caplo. Euangeliũ qñ-
qꝫ dicit̃ Simile eſt regnũ celoꝝ theſauro abſcon
dito in agro. Mathei. xxiiij. caplo. quandoqꝫ.
Simile eſt regnum celoꝛum decem virginibus.
Mathei. xxv. c.

¶ De feſto ⁊ officio dedicationis eccleſie. Ru.

Quoniam in par
te prima dictum eſt qualiter eccl'ia
dedicanda ſit. Reſtat ut hic ali-
quo de officio quod in feſto dedica
tionis eccleſiarum dicitur ſubijciamus. Feſtum
ergo illud ſolemniter ab eccleſia celebꝛatur: de
quo in Iohãne habetur: facta ſunt encenia ideſt
feſta dedicationis in hieroſolimis. ⁊ iheſus am-
bulabat in templo in poꝛtico Salomonis. ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

confirmationẽ illiꝰ feſtiuitatis: de cõ. di. i. ſolẽni-
tates. i. Et dr̃ porticus ſalomonis: q̃ꝛ ſalomon ſo-
lebat ibi orare: ꝛ ibi orauit ĩ die dedicatõis. Hoc
etiã feſtũ ĩ veteri teſtõ fiebat. vnde legit̃ ĩ p̃mo li
bro macha. c. iiij. Elegit iudas macheus ſacerdo
tes ſine macula ꝛ mundauerũt ſcã. Eccl'a eni mi
litans põt mundari ſed nõ triũphans. Et auguſt.
dicit ĩ omelia ſup p̃dicto ṽbo facta ſunt encenia
illũ diem quo tẽplum dedicatũ eſt iudei ſolennit̃
celebrant. Celebrauerũt aũt iudei encenia octo di
ebus quare videt̃ ꝙ nos ſimiliter feſtũ dedicatõ
nis debemꝰ octo diebus ſolẽnizare: vt in p̃dicto
c. ſolẽnitates. §. i. Sed mirũ ẽ quare octo diebus
celebrauerũt encenia cũ paſcha ꝛ cenophegiã nõ
celebrauerint niſi ꝑ ſeptẽ dies tm̃: ut de cõ. di. i.
§. i. Ad hoc eſt reſponſio: q̃ꝛ hec feſtiuitas ſpecia-
liter ſignificat eternã dedicationẽ ĩ qua eccl'a illa
ſ. aĩa ſcã ita deo dedicabit̃. i. copulabit̃ ut nõ poſ
ſit ad alios vſus trãſferri quod erit in octaua re
ſurrectionis: ꝛ ideo ĩ nouo teſtõ habet hoc feſtuꝫ
octauas. ¶ Hec eccl'a conſtruit̃ ĩ baptiſmate ꝛ in
doctrina ꝛ ĩ penitẽtia. hic enĩ audit̃ ſecuris ꝛ oĩs
generis ferramentũ. i. oĩa genera flagelloꝝ ꝛ di-
ſciplinaꝝ. ſ. ĩ hac eccl'a militãte que ꝑ tabernacu-
lum moyſi ſignificat̃. Tabernacula eni militãtiũ
ſunt. Tẽplum ṽo illud ſalomonis ſignificat eccle
ſiam triũphantem ĩ qua hec non audiunt̃. ¶ In
matutinali officio dicunt̃ illi pſalmi ĩ q̃bus fit mẽ
tio de portis que ſpecialiter ſunt timor ꝛ amor ſi
cut habet̃ in pſalmo illo. Domini eſt terra. ibi At
tollite portas p̃ncipes veſtras ꝛc̃. Itẽ illi ĩ q̃bus
fit mentio de altari ſicut ĩ pſalmo illo. Iudica me
deus ꝛ diſcerne ꝛc̃. Itẽ illũ ĩ q̃bus fit mentio de
ciuitate: ut ſunt illi Deus noſter refugiũ ꝛc̃. ꝛ ma
gnus dominꝰ noſter. Item illi ĩ quibꝰ fit mẽtio d̃
atrijs ꝛ de portis ut ſunt illi. Quaꝫ dilecta taber
nacula. Fundamẽta eius ĩ montibꝰ ſanctis. Sed
querit̃ quare tũc dicit̃ pſalmꝰ ille. Dñe deꝰ ſalutis
mee. Ad quod q̃dã dixerũt ꝙ idõ q̃ꝛ ibi fit mẽtio
de ſepulchris. ſed hec ratio nõ valet q̃ꝛ ibi nõ fit
mẽtio de talibus ſepulchris ĩ q̃bus habitãt ſiue
ſepeliunt̃ corpora fideliũ iuxta eccl'am. ſed de ſe
pulchris maloꝝ: vñ dicimꝰ ꝙ dr̃ ille pſalmꝰ eo ꝙ
eſt pſalmꝰ penitẽtialis ꝛ ſpecialiter ibi de or̃one
habet̃ que ĩ eccl'a faciẽda ẽ. Unde ibi dicit̃ In-
tret or̃o mea ĩ cõſpectu tuo. dicit aũt dñs de ec-
cleſia. Domꝰ mea domꝰ or̃onis vocabit̃. Octauꝰ
ṽo pſalmus ẽ Qui habitat in adiutorio altiſſimi
id eſt ĩ eccl'a: q̃ꝛ ibi dr̃ Altiſſimũ poſuiſti refugiuꝫ
tuum: q̃ꝛ ſup oẽs montes ĩ vertice montiũ funda
ta eſt eccleſia. Ultia ṽo antiphona. ſ. ad magnifi-
cat ĩ veſperis ẽ pax eterna. q̃ꝛ ad hoc celebrat̃ de
dicatio vt dedicemur ꝛ habeamus illã pacẽ eter
nam. ¶ Per horas autẽ dicit̃ capituluꝫ illud. Ui
di ciuitatem apoc. xxi. c. ꝛ illud Ecce tabernaculũ
q̃d eſt ibideꝫ ꝛ illud Unuſquiſq; ꝓpriã mercedẽ
i. corith. iij. ꝛ illũ Fundamẽtum aliud nemo põt
ponere corith. iij. c. ¶ Sane huic feſto cõpetit ꝙ
iacob vidit ſcalã ꝛ angelos aſcẽdentes ꝛ deſcen
dentes. i. totã eccl'am vidit vna viſione. ꝛ erexit
lapidem. i. xp̃m q̃ eſt lapis ĩ ſummo. ꝛ ẽ lapis an
gularis ꝛ fũdamentũ q̃ oĩa ſuſtinet. Erexit iq̃ã
ĩ titulũ p̃conialẽ memorialẽ ꝛ triũphalẽ fundens
oleũ deſup. Sigdẽ iacob. i. p̃latus fũdit oleũ ſup
lapidẽ. i. xp̃m ad oſtẽdendũ eius cariſmata ꝛ idẽ
ꝓphetauit iacob dicẽs. Terribilis ẽ locꝰ iſte: non
eſt hic aliud niſi domꝰ dei ꝛ porta celi: ṽe dñs eſt
ĩ loco iſto ꝛ ego neſciebã. Terribilis eſt eni eccl'a
demonibꝰ ꝓpter dei ſimilitudinẽ quã habet: ꝛ ꝓ
pter hoc ad miſſam ẽ introitus. Terribilis ẽ locus
iſte geñ. xxviij. Seqtur et vocabit̃ aula dei. hoc
appoſuit beatꝰ grego. de ſuo ꝓ eo ꝙ ibi paratꝰ eſt
deus exaudire ſicut dixit dñs ſalomoni. iij. reguꝫ
xiij. Exaudiui or̃onem tuã ꝛc̃. Quare aũt terribi
lis ſit oſtendit̃ ĩ ṽſiculo. Dñs regnauit decorem
induit. ſ. ĩ mẽbris ſuis: ꝛ ideo terribilis eſt eccleſia
demonibus. ¶ In cõſecratione ṽo altaris ẽ intro
itus. Dicit dominꝰ ſmones mei. iſa. lix. c. Epiſtola
ſumit̃ de apoc. xxi. Uidi ciuitatẽ ſanctã hieruſa-
lem ꝛc̃. reſpõſoriũ ẽ. Locꝰ iſte. ſ. eccl'a mãlis ſcũs
eſt: q̃ꝛ ſanctificata eſt ad hoc ut ibi dominꝰ exau
diat preces: ꝛ ideo p̃ſtat orantibus ſanctitatem.
Salomon enim orauit ut dominus orantes ibi
exaudiret: ꝛ dominꝰ dixit ei: exaudita eſt oratio
tua hoc enim ſignificatũ eſt. iij. regũ. viij. capitulo
vbi ſalomon dedicato templo ait. Quicunq; ora
uerit ĩ loco iſto exaudies in loco tabernaculi tui
ĩ celo: ꝛ cũ exaudieris ꝓpitiuſ eris. Alleluia eſt in
quibuſdam eccleſijs. O q̃̃ metuẽdus eſt. Gene.
xxviij. c. Euãgeliũ eſt ṽo Egreſſus ihesus Luce
xix. cap. eo ꝙ ibi habetur. Hodie ſalus dñi huic
facta eſt. ¶ In quibuſdã tamẽ eccleſijs legit̃ euã
gelium de matheo in quo habetur: Et non potue
runt ſubuertere domum illam: Fundata enim
erat ſupra firmã petrã: ſequit̃ offertorium de ver
bis dauid ĩ paralipomenõ. i. vltio ca. vel ſꝫ alios
ſunt ṽba ſalomonis: Dñe deus ĩ ſimplicitate cor
dis mei letꝰ obtuli vniuerſa hec: Obtulerat eniꝫ
ſacrificia ĩeſtimabilia que ſignificãt bonas opera
tiones ſiue cogitationes ꝛ bona deſideria que ĩ
eſtimabilia ſunt ꝛ numero ꝛ precio: Sequit̃ poſt
communio: Domus mea ꝛc̃. Iſa. lvi. ꝛ Mathe.
vij. cap. ¶ Nota ꝙ ſi feſtum dedicationis eccle-
ſie occurrerit ĩ paſſione dñi fit in ſequenti ebdo-
mada: ſi vero in feſto aſcenſionis de aſcenſione
fiet officium ꝛ officium dedicationis differt̃. Sa
lomon enim dedicauit templum duodecima die
menſis: ꝛ decima die mẽſis occurrebat cenophe
gia. celebrauit autem dedicationem templi per
ſeptem dies: ꝛ prorogauit cenophegiam vſq; pꝰ
dedicationem.

¶ Finit liber ſeptimus: Incipit octauus de com
puto ꝛ kalendario: ꝛ pertinentibus ad illa. pul-
cherrimus eniꝫ eſt liber iſte ꝛ clericis ꝛ laicis ne
ceſſarius valde.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf